

Memo**SURSEANCE &
FAILLISSEMENT**

Aan	BCP's / Landelijk Team Zekerheid / Afdeling Invordering Amsterdam / AEO- contactpersoon en AEO afdeling Landelijk kantoor (indien van toepassing)
Van	5.1.2e
Datum	29 april 2019
Kenmerk	-
Kopieën aan	-

1. Inleiding

Als bedrijven in situaties van surseance (van betaling) dan wel faillissement geraken en één of meerdere (douane)vergunningen hebben is het voor de douane zaak goed zicht te hebben op welke stappen moeten worden gezet. In dit memo wordt getracht hier voor de praktijk meer richting aan te geven.

2. Surseance en faillissement**2.1 Surseance**

Surseance van betaling is een algemeen uitstel van betaling en is gericht op het voortbestaan van een onderneming.

Er moet dus sprake zijn van tijdelijke en op korte termijn op te lossen financiële problemen. Surseance is juist bedoeld om de schuldenaar enige tijd te gunnen om orde op zaken te stellen en eventueel tot sanering van zijn bedrijf over te gaan.

Surseance kan alleen worden aangevraagd door de schuldenaar of onderneming zelf. Het verzoek tot surseance moet door een advocaat bij de rechtbank worden ingediend.

Het Centraal Insolventieregister (CIR) bevat de gegevens van surseances van betaling, schuldsaneringen natuurlijke personen en faillissementen die in de lokale registers bij de verschillende rechtbanken worden bijgehouden. Het CIR wordt beheerd door de Raad voor de Rechtspraak.

De sursiet krijgt daarmee een wettelijk vastgesteld uitstel van betaling van zijn schulden. Daarna kan hij, samen met één of meer door de rechtbank aangestelde bewindvoerders, het beheer van de boedel op zich nemen.

Surseance geldt niet voor schuldeisers aan wiens vordering voorrang is verbonden zoals de pand- en hypotheekhouders, de Belastingdienst (douane) en het UWV. Veelal is dit het leeuwendeel van de schuldeisers, althans gerekend naar het saldo van de schulden. Zij zullen er dan ook op staan dat hun vorderingen geheel en tijdig worden voldaan. De bewindvoerder kan per brief worden verzocht om de fiscale verplichtingen te voldoen. De bewindvoerder moet dus toestemming geven bij alle daden van beheer of beschikking die de sursiet wil doen. Wordt gehandeld zonder toestemming van de bewindvoerder, dan zijn die handelingen nietig.

2.2 Faillissement

Een schuldenaar, die in de situatie verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen wordt bij rechterlijk vonnis in staat van faillissement verklaard (art. 1 FW). Faillissement kan worden omschreven als een gerechtelijk beslag op het gehele vermogen van de gefailleerde met als uiteindelijke doel dat vermogen te gelde te maken en de opbrengst onder de schuldeisers te verdelen.

Het faillissement omvat het gehele vermogen van de schuldenaar ten tijde van de faillietverklaring, dus ook de vermogensbestanddelen die zich in het buitenland bevinden.

Door het faillissement vervallen alle beslagen die ten laste van de failliet zijn gelegd op zijn eigen goederen. Indien reeds in eerder stadium door de failliet zaken werden verpand en deze worden met een fiscaal beslag geconfronteerd dan vervalt dit beslag dus voor zover het die zaken en de overige goederen van de failliet betrof. Het beslag blijft rusten voor zover het zaken van derden betreft.

De faillietverklaring wordt uitgesproken of op eigen aangifte of op verzoek van een of meer schuldeisers of om redenen van openbaar belang, op vordering van het Openbaar Ministerie.

De faillietverklaring wordt uitgesproken door de rechtbank van de woonplaats van de schuldenaar. Bij dit vonnis worden ook de curator en de rechter-commissaris benoemd. Met het vonnis verliest de schuldenaar het beheer en de beschikking over zijn tot het faillissement behorend vermogen te rekenen van de dag waarop de faillietverklaring werd uitgesproken, de dag zelf daaronder begrepen.

Om dit te bewaken krijgt of wijst de rechtbank een curator aan. De curator is primair gehouden om een goed overzicht van de bestaande activa en passiva te verkrijgen alsmede, indien mogelijk, het bedrijf door te laten gaan. Secundair moet de curator, als er überhaupt nog activa zijn, er samen met de rechter-commissaris voor zorgen dat de schuldeisers zoveel mogelijk uitgekeerd krijgen.

De wet stelt voorop dat iedere schuldeiser moet worden voldaan naar evenredigheid van de grootte van zijn vorderingsrecht; deze hoofdregel kan worden doorbroken voor zover een schuldeiser een aan de wet ontleende voorrangspositie inneemt (art. 3:277 BW).

Boedelschulden zijn schulden ontstaan na faillietverklaring en ontstaan door toedoen curator of ingevolge de wet. Zij moeten onmiddellijk uit de boedel worden voldaan en hoeven dus niet ter verificatie te worden ingediend.

Daarnaast zijn er separatisten die hun rechten kunnen uitoefenen alsof er geen faillissement was (de pand- en hypotheekhouder).

Tenslotte zijn er bevoorrechte schuldeisers zoals de fiscus (art. 21 Invorderingswet 1990). Deze moeten hun vordering wel ter verificatie indienen, wordt deze erkend dan kan de bevoorrechte schuldeiser als eerste aanspraak maken op de opbrengst van de verkochte zaak c.q. de opbrengst van het gehele vermogen van de schuldenaar. Wel moet worden bijgedragen in de faillissementskosten

Concurrente schuldeisers zijn schuldeisers die zich niet op een recht van voorrang kunnen beroepen.

De fiscus is dus per definitie een preferente schuldeiser. Om die reden worden de schulden die de gefailleerde aan de belastingdienst heeft met voorrang betaald, dus voordat de overige concurrente schuldeisers hun vorderingen uitgekeerd krijgen.

3. Procedure intern Surseance

Surseance van betaling wordt uitgesproken door Rechtbank

De landelijke afdelingen BCP kijken dagelijks via internetsite <http://insolventies.rechtspraak.nl> in het Centraal Insolventieregister bij insolventies of er klanten zijn waarvan surseance is uitgesproken. Als vervolg hierop worden direct Klama, afdeling invordering, Landelijk Team Zekerheid en evt. AEO contactpersoon ingelicht. De afdeling BCP doet de KIS relatieboekingen. (zie voor de te volgen werkwijze hieronder)

Inventariseren vergunningen
Checken van de zekerheid

Onmiddellijk onderneemt de klama actie. NB:
vergunningen niet intrekken !

Contact met ontvanger over
ev. uitstaande schulden

De ontvanger (LTI) kan iets zeggen over de
betalingen en schulden van de ondernemer, ook
bij andere onderdelen van de Belastingdienst.
Contact met de klama van "blauw" is zeer
gewenst.

Bewindvoerder inlichten over
douaneaspecten (zie 5)

Een bewindvoerder heeft doorgaans geen
verstand van douanezaken. Het is daarom
verstandig om de bewindvoerder schriftelijk in te
lichten over de douaneaspecten van het bedrijf.

Fysieke opname voorraden

Het kan handig zijn een integrale inventarisatie te
plegen van de douanegoederen die voorradig zijn
binnen het bedrijf. Het personeel is nog aanwezig
waardoor eenvoudig en snel geïnventariseerd
kan worden.

Administratieve controle

Omdat tijdens de surseance het personeel nog
aanwezig is kan een administratieve controle
beter tijdens de surseance dan pas na een
eventueel faillissement plaatsvinden !

4. Procedure intern Faillissement

Faillissement wordt uitgesproken door rechtbank: direct bericht naar klama, LTI, LTZ en evt. naar AEO-contactpersoon	De BCP's kijken dagelijks via http://insolventies.rechtspraak.nl in het Centraal Insolventieregister bij Insolventies of er klanten zijn waarvan faillissement is uitgesproken. Als vervolg hierop worden direct Klama, Landelijk Team Invordering (LTI), Landelijk Team Zekerheid (LTZ) en evt. AEO contactpersoon ingelicht. De BCP's doen de KIS relatieboekingen (zie voor de te volgen werkwijze hieronder). <i>De zekerheden van de vergunningen worden door het LTZ direct beëindigd, <u>tenzij</u> het BCP nadrukkelijk verzoekt om voortzetting (bijv. onder verantwoordelijkheid van de curator). Meldt het LTZ zo snel mogelijk of er een eindcontrole wordt ingesteld.</i>
Inventariseren vergunningen Checken van de zekerheid	<u>Onmiddellijk</u> onderneemt de klama / RB 'er actie. NB: vergunningen niet intrekken !
Contact met ontvanger over ev. uitstaande schulden	Het LTI kan iets zeggen over de betalingen en schulden van de ondernemer, ook bij andere onderdelen van de Belastingdienst. Contact met de klama van "blauw" is zeer gewenst.
Curator schriftelijk inlichten over douaneaspecten (zie 6)	De curator is verantwoordelijk voor de naleving van de douaneverplichtingen van de failliet. Het is daarom verstandig om de curator schriftelijk in te lichten over de douaneaspecten van het bedrijf.
Opleggen uitnodiging tot betaling/naheffingsaanslag (zie 7)	Uitnodigingen tot betaling en naheffingsaanslagen die nog "in de pijplijn" zitten worden met voorrang opgesteld en naar de curator verzonden.
Fysieke opname voorraden	Het is noodzakelijk een integrale inventarisatie te plegen van de douanegoederen binnen de onderneming. Het is namelijk van groot belang dat duidelijk is welke schulden vóór (faillissementsschulden) en welke ná faillissementsdatum (boedelschulden) zijn ontstaan.
Aangiften alleen aanvaarden met volmacht curator	Een aangifte van het failliete bedrijf mag alleen aanvaard worden als de declarant een volmacht van de curator kan overleggen !
	Als de curator de douanevergunningen niet meer nodig heeft en er zich geen goederen meer onder de regeling bevinden, moet er een eindcontrole worden ingesteld. Vervolgens kunnen de vergunningen ingetrokken worden en de zekerheden door het LTZ worden beëindigd nadat zij het rapport van de eindcontrole hebben ontvangen.

5. Brief aan de bewindvoerder

Geachte heer/mevrouw,

Opbent u door de rechtbankaangewezen als bewindvoerder in de surseance van <naam bedrijf>. In dit verband wijs ik u op het volgende.

< naam bedrijf > heeft ook goederen voorhanden die afkomstig zijn uit derde-landen en die nog niet zijn ingevoerd in het vrije verkeer. Zij beschikt in dit verband over de volgende douanevergunningen:

- 1. ..*
- 2. ..*

Aan deze vergunningen en de gebruikte douaneregelingen zijn zeer specifieke voorwaarden verbonden. Het niet naleven van deze voorwaarden kan leiden tot het ontstaan van belastingschulden.

Over deze specifieke materie is de nodige kennis binnen het bedrijf aanwezig. Mocht u toch behoefte hebben aan een nadere toelichting door de douane dan kunt u mij telefonisch bereiken onder nummer

Mocht een faillissement onafwendbaar blijken te zijn, dan verzoek ik u mij hierover zo spoedig mogelijk in te lichten.

Hoogachtend,

.....

NB: Deze brief moet verzonden worden aan het kantooradres van de bewindvoerder, *niet* aan het adres van het bedrijf dat in surséance is.

6. Brief aan de curator

Geachte heer/mevrouw,

Op bent u door de rechtbank aangewezen als curator in het faillissement van <naam bedrijf>. In dit verband wijs ik u op het volgende.

< naam bedrijf > heeft ook goederen voorhanden die afkomstig zijn uit derde-landen en die nog niet zijn ingevoerd in het vrije verkeer. Zij beschikt in dit verband over de volgende douanevergunningen:

- 1. ..*
- 2. ..*

Aan deze vergunningen en de gebruikte douaneregelingen zijn zeer specifieke voorwaarden verbonden. Het niet naleven van deze voorwaarden zal leiden tot het ontstaan van belastingschulden (boedelschulden).

Over deze specifieke materie was de nodige kennis binnen het bedrijf aanwezig; wellicht kunt u van deze kennis nog gebruik maken. Mocht dit niet het geval zijn of heeft u behoefte aan een nadere toelichting door de douane, dan kunt u mij telefonisch bereiken onder nummer

NB: Deze brief moet verzonden worden aan het kantooradres van de curator, *niet* aan het adres van het bedrijf dat failliet is verklaard.

7. Tenaamstelling en verzending UTB 's en naheffingsaanslagen

In geval van surseance worden eventuele UTB 's en naheffingsaanslagen op de normale wijze geadresseerd aan het bedrijf dat in surseance verkeert.

Is er sprake van een faillissement dan worden UTB 's en naheffingsaanslagen en alle overige correspondentie gericht aan de curator en wel als volgt:

Mr. XXX, curator in het faillissement van <naam bedrijf>
<adres curator>
<postcode en woonplaats curator>

Indien naheffingsaanslagen en/of UTB's materieel reeds verschuldigd zijn, doch nog niet werden geformaliseerd worden deze z.s.m. opgelegd. Deze zijn dadelijk en ineens invorderbaar o.g.v. artikel 10, lid 1, letter a van de Invorderingswet 1990 (en kennen dus geen betalingstermijn). Voor verdere informatie hierover kan contact worden opgenomen met LTI in Amsterdam.

Terzijde wordt hier nog opgemerkt dat ingeval van lopende procedures (bezwaar/beroep etc.) door de behandelaar eerst contact moet worden opgenomen met de curator. Ook verdere correspondentie zal met de curator gevoerd moeten worden. In de praktijk weet de curator vaak niet dat er een procedure loopt en wenst hij deze vaak te beëindigen.

Werkwijze boekingen in KIS door de afdeling BCP

Werkinstructie Wat te doen bij faillissement?

Als bekend is geworden dat er door de rechtbank een faillissement is uitgesproken voor een KIS-klant (een natuurlijk persoon of een rechtspersoon) moet u de volgende gegevens in KIS wijzigen:

1. Klantnaam;
2. Klantstatus;
3. Klantgegevens;
4. Adresgegevens.

1.1 Klantnaam wijzigen

1. Kies in het menu Taken achtereenvolgens Klant algemeen en Wijzigen Klantnaam.
2. Vul de naam van de failliete klant aan met:
P/A CURATOR MR. <NAAM VAN DE CURATOR>

Voorbeeld 67 Awr P/A CURATOR 5.1.2e

Let op Het zou juridisch correct zijn als de naam van de curator eerst vermeld wordt, gevolgd door de naam van de failliete klant. Het nadeel hiervan is dat de klant bij raadplegen in verschillende geautomatiseerde systemen niet meer herkenbaar is.

1.2 Klantstatus opvoeren

1. Kies in het menu Klant achtereenvolgens Geldige bijzondere rechtstoestand - Nieuw
2. Selecteer in de rubriek Bijzondere rechtstoestand "Failliet".

1.3 Klantgegevens wijzigen

1. Kies in het menu Taken achtereenvolgens Klant algemeen en Wijzigen klantgegevens.
2. Wijzig de naam van de contactpersoon in de naam van de curator, toegevoegd door de vermelding (curator). Als de curator er de voorkeur aan geeft om een andere contactpersoon op te nemen, dan is dat mogelijk. Vermeld dan tussen de haakjes de hoedanigheid van de contactpersoon.
3. Wijzig het telefoonnummer in het telefoonnummer van de curator.
4. Wijzig het faxnummer in het faxnummer van de curator.
5. Verwijder het bankrekeningnummer (als dit ingevuld was).
6. Beëindig de rekening.
7. Klik op Wijzigen in het venster klantgegevens en wijzig de financiële afhandelingscode in: TERUGBET. VIA REGIO, (eventueel aan de klant terug te betalen bedragen worden via de rekening-courant ter beschikking gesteld aan de regio)

1.4 Adresgegevens wijzigen

1. Kies in het menu Taken achtereenvolgens Klant algemeen en Wijzigen adresgegevens.
2. Wijzig het postadres in het postbus- of vestigingsadres van de curator.

1.5 Termen die in de rechtspraak worden gebruikt en waarbij in KIS geen wijzigingen worden aangebracht:

- rectificatie;
- uitspraken schuldsanering;
- vereenvoudigde afwikkeling faillissementen.

Zittingen in schuldsaneringen

- beëindigingszitting;
- verificatievergadering;
- neerlegging slotuitdelingslijst in faillissementen;
- neerlegging slotuitdelingslijst in schuldsaneringen.

Einde schuldsaneringen

- door goedkeuring akkoord;
- met uitdeling en met schone lei;
- zonder uitdeling en zonder schone lei.

1.6 Term die in de rechtspraak wordt gebruikt en waarbij in KIS de gegevens zoals naam, adres en plaats worden gewijzigd:

- vervanging cur / bwv (curator/bewindvoerder)

1.7 Termen die in de rechtspraak worden gebruikt en waarbij in KIS de bijzondere rechtstoestand op failliet blijft staan:

Einde faillissementen

- wegens gebrek aan baten;

- door verbindende uitdelingslijst;
- door goedkeuring akkoord;
- vernietiging faillissement na verzet

TEKSTVOORBEELD BRIEF OP TE STELLEN DOOR BCP

VOOR KENNISGEVING AAN KLAMA. LANDELIJK TEAM INVORDERING , LANDELIJK TEAM ZEKERHEID EN EVENTUEEL AEO CONTACTPERSOON, AEO AFDELING LANDELIJK KANTOOR ROTTERDAM

Gechte collega,

Hierbij bericht ik je, dat bij beschikking van de rechtbank Gelderland van 22 oktober 2013 in staat van faillissement is verklaard:

67 Awr ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Arnhem onder ^{67 Awr}

Tot rechter-commissaris is benoemd 5.1.2d

Tot CURATOR is aangesteld 5.1.2d , 67 Awr

(Let op: volledig postadres van de curator invullen)

67 Awr

verleende vergunning AGP vervaardiging tabaksproducten 67 Awr verleend

d.d. 02 -01-2013 beëindigd in KIS en in SEED op 10 juni 2013.

vergunning zekerheid: € 21.500,--

Op de vergunningen <naam> zal wel/geen eindcontrole worden ingesteld.

Douane Inning:

In de debiteurenadministratie Douane/Inning staat de volgende bedragen open:

Soort utb/nah*	nummer	€	bedrag	Status (bijv) uitstel bezwaar	Opmerkingen

* Let op onder ORG(anieke) code opgelegde UTB's/naheffingsaanslagen

KIS:

In Kis zijn de klant-en adresgegevens, evenals de klantstatus-en financiële afhandelingscode aangepast.

CC: Landelijk Team Invordering / Klama / Landelijk Team Zekerheid/ voorzover van toepassing AEO contactpersoon en AEO afdeling Landelijk kantoor.

Werkinstructie wat te doen bij surseance van betaling

Voor de werkwijze naar aanleiding van een surseance van betaling is geen hoofdstuk in de KIS handleiding opgenomen.

De werkwijze is grotendeels identiek aan wat hierboven wordt vermeld bij faillissementen, echter met de volgende uitzonderingen.

Klantstatus opvoeren via Geldige Bijzondere rechtstoestand

selecteer **Surseance van betaling**.

Wel kan de naam van de bewindvoerder in de kolom bijzonderheden worden vermeld.

Bij financiële afdoeningscode **03 Terugbetaling via regio**.

***Informatiebron voor controles
op de toepassing van preferentiële
rechten bij invoer en de verkrijging
van de oorsprong***

***Landelijk Oorsprongs Team (LOT)
Arnhem***

1.0 VOORWOORD

De douane controleert steekproefsgewijs (bijv. door COF of profielen) of de originele preferentiële oorsprongsbewijzen wel aanwezig zijn bij de aangever. De aangever is namelijk op grond van artikel 163, lid 1 DWU verplicht de oorsprongsbewijzen ter beschikking van de douaneautoriteiten te houden. Bij deze controle wordt ook gekeken of de oorsprongsbewijzen juist en volledig zijn. Ter ondersteuning van de controle bij de aangevers is deze 'Handleiding Preferentiële Oorsprong' (HPO) ontwikkeld. Aan de hand van deze HPO kun je snel onderzoeken of het juiste oorsprongsbewijs is gebruikt, of het oorsprongsbewijs geldig was op het moment van invoer en of het door de juiste instantie is afgegeven. Daarnaast biedt de HPO de mogelijkheid om makkelijk toegang te krijgen tot informatie over

De **HPO** is geschreven als een interactief EXCEL-bestand, d.w.z. via hyperlinks kun je snel van het ene werkblad naar informatie in een ander werkblad wisselen. Hyperlinks zijn te herkennen aan de [blauwe en onderstreepte](#) tekst.

Vanaf elk werkblad kun je via hyperlinks in de gekleurde rechthoeken boven aan het werkblad terug naar: **2. Inhoud**, **4. Handig**, **7. Toel. Landen** en **8. Landeninfo**.

Als je in een beveiligde internetomgeving bent, kun je via de hyperlinks op de diverse werkbladen naar externe informatiebronnen klikken, bijv. 'Douanenet' (bijv. de site van LOT) en internet (bijv. Douane.nl, Taxations and Customs en DG Trade).

Een belangrijk onderdeel van deze HPO is het werkblad '**8. Landeninfo**'.

De belangrijkste gegevens die je nodig hebt bij een controle of de in de aangifte ten invoer gevraagde preferentie terecht is tref je hier aan, te weten: is er voor het land wel een preferentie van toepassing, welk oorsprongsbescheid hoort daarbij, en wat is de geldigheid daarvan.

Als je met de muis op de naam van de preferentiële regeling klikt, kom je terecht op het bijbehorende werkblad, waarop je meer informatie kunt lezen over de preferentiële regeling met daarbij weer hyperlinks naar externe bronnen.

Lees voor het gebruik van deze landenlijst eerst de toelichting op het werkblad '**7. Toel.Landen**'.

In '2. Inhoud' kun je lezen welke onderwerpen op de diverse werkbladen worden vermeld.

Wij hopen dat deze HPO kan bijdragen aan een beter begrip van de preferentiële oorsprong, waarbij we nog opmerken: **bij twijfel niet beslissen**, maar overleggen met of voorleggen aan het LOT.

De HPO is niet geschikt om af te drukken, vanwege de omvang, het karakter en de regelmatige wijzigingen die worden gedaan.

LET OP:

twijfel je aan de afgevende instantie cq het gebruikte stempel of het soort formulier, neem dan contact op met het Landelijk Oorsprong Team.

5.1.2i

5.1.2i

Disclaimer

Deze Handleiding is eigendom van Douane Nederland en mag niet verspreid worden.

LOT is niet verantwoordelijk voor pagina's van externe organisaties waarnaar verwezen wordt. LOT geeft geen garantie inzake de juistheid, volledigheid, of het bijgewerkt zijn van de informatie in deze Handleiding. Periodiek wordt de Handleiding bijgewerkt. Op het moment dat er een nieuwe versie wordt gepubliceerd volgt er een nieuwsbericht van LOT. Noodzaak blijft om altijd DTV (ArticTariff), Taric en de relevante wetgeving te raadplegen en gebruik deze Handleiding dan ook als een hulpmiddel.

Van belang is om altijd documentenonderzoek te raadplegen op het moment als je twijfelt over een afgevende instantie cq stempel. Door middel van SMS berichten vanuit Brussel ontvangt LOT regelmatig een wijziging mbt de stempels.

2.0 INHOUD

Nr.	Naam werkblad	Beschrijving
0.		Titelpagina
1. Voorwoord		Achtergrond van deze handleiding
2. Inhoud		Overzicht en beschrijving van de werkbladen en bladzijden
3. Wijz.		De inhoudelijke wijzigingen van deze handleiding
4. Handig		Overzicht van hyperlinks naar externe informatiebronnen
5. Voorw.Pref.		Omschrijving van de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om een preferentieel tarief te kunnen toepassen
5.1		cumulatie
6.1		EUR.1 / EUR-MED
6.2		Factuurverklaring of attest
6.3		A.TR
6.4		Importer's knowledge
6.2		exporteurnummers TE of REX
7		Toelichting landeninfo
8. Landeninfo		Alfabetisch lijst van alle landen met daarbij aangegeven of er een preferentiële regeling van toepassing is en zo ja, welke oorsprongsbescheiden daarbij horen, de geldigheidsduur daarvan en de autoriteiten die de bewijzen afgeven
		Eventueel andere bijzonderheden
		Een link naar een werkblad van de geselecteerde preferentiële regeling
AL t/m CH		Alle preferentiële regelingen (benader via 8.Landeninfo)

-

4.0 HANDIGE LINKS & ADRESSEN

4.1 Landelijk Oorsprong Team

5.1.2i

Startpagina LOT douanenet
Laatste nieuws LOT

[klik](#)
[klik](#)

4.2 Handboek Douane Preferentiële Oorsprong 8.00.00

Hoofdstuk 2: Preferentiële oorsprong
Hoofdstuk 4: Bewijsmiddelen
Hoofdstuk 5: Uitvoer: procedures en ambtelijke werkzaamheden
Bijlage 1: ACS en LGO landen
Bijlage 2: Bevoegde instanties APS-landen
Bijlage 3: Lijst van goederen die niet onder de douane-unie EU-Turkije vallen
Bijlage 4: Factuur-/oorsprongsverklaring/attest van oorsprong in andere talen
Bijlage 6: Verzoek om nacontrole
Bijlage 7: landenlijst oorsprongsdocument door toegelaten exporteur
Bijlage 8: landenlijst oorsprongsdocument door geregistreerd exporteur (REX)

[klik](#)
[klik](#)
[klik](#)
[klik](#)
[klik](#)
[klik](#)
[klik](#)
[klik](#)
[klik](#)
[klik](#)

4.3 EUROPESE UNIE

Taxations and Customs: general aspects of preferential origin
Taxations and Customs: Arrangements list
DG Trade: countries and regions
REX- Registered Exporter System: algemene informatie
REX: number validation
Rules of Origin Self-Assessment (ROSA)

[klik](#)
[klik](#)
[klik](#)
[klik](#)
[klik](#)
[klik](#)

5.0 VOORWAARDEN VOOR PREFERENTIE

1. Verzoek om preferentie

Volgens artikel 56, lid 3 DWU moet de aangever verzoeken om het preferentiële tarief toe te passen. De aangever verzoekt om preferentie door de betreffende preferentiecode en het soort en nummer van het preferentiële oorsprongsbescheid in de aandifte ten invoer te vermelden.

Artikel 56, lid 3 DWU: Indien de betrokken goederen voldoen aan de voorwaarden die in de in lid 2, onder d) tot en met g), vastgestelde maatregelen zijn vervat, treden de in die bepalingen bedoelde maatregelen **op aanvraag van de aangever** in de plaats van de onder c) van dat lid genoemde maatregelen. Deze aanvraag kan achteraf worden ingediend zolang aan de in de toepasselijke maatregel of het wetboek vastgestelde termijnen en voorwaarden is voldaan.

2. De goederen moeten van oorsprong zijn

De daadwerkelijke oorsprong van goederen kan alleen in het land van oorsprong worden vastgesteld!

Het land van oorsprong is het land waar de goederen volledig zijn verkregen of door een toereikende be- of verwerking zijn verkregen. In alle preferentiële regelingen zijn regels en criteria opgenomen waaraan moet zijn voldaan wil een goed of een product de preferentiële oorsprong verkrijgen.

Bij twijfel aan de oorsprong van de goederen en/of de geldigheid van het oorsprongsbescheid zend je als medewerker aangiftebehandeling invoer het LOT; gebruik hiervoor het model dat in het HD 8.00.00 is opgenomen als Bijlage 6 of gebruik het model van deze HPO in onderdeel '6.9. Bijlage 6'. Geef bij de reden van het verzoek om controle duidelijk aan waarom je twijfelt over de oorsprong van de goederen. Het LOT is in Nederland de aangewezen autoriteit om controleverzoeken op te stellen en te zenden aan de bevoegde autoriteiten van het land van oorsprong.

3. Geldig oorsprongsbewijs overleggen (zie tablad 6.1)

In elke preferentiële regeling is voorgeschreven welk oorsprongsbewijs moet worden gebruikt om de (preferentiële) oorsprong aan te tonen. Zo is voor een certificaat van oorsprong bepaald welk model gebruikt moet worden, welke rubrieken daarin moeten worden ingevuld, welke instantie het certificaat geldig maakt en wat de geldigheidsduur van het certificaat is.

Voor een attest, een factuur- of oorsprongsverklaring is in een bijlage van de desbetreffende preferentiële regeling de formulering van de tekst opgenomen.

In de meeste gevallen wordt een EUR.1-certificaat afgegeven (geviseerd) door de douane, een certificaat van oorsprong Form A wordt afgegeven door verschillende instanties. In het werkblad '8. Landeninfo' van deze HPO vind je per preferentiële regeling wie hiervoor de bevoegde autoriteit is.

De voor de afgifte van namen van de bevoegde autoriteiten en de bij de afgifte in gebruik zijnde stempels worden door die autoriteiten doorgegeven aan de Commissie in Brussel.

De douaneautoriteiten van de lidstaten kunnen deze gegevens raadplegen in de zogenaamde SMS-database (SMS = Specimen Management System).

Voor controle van de stempels kun je terecht bij de collega's van Documentenonderzoek of bij de helpdesk van LOT (zie '4. Handig').

4. Rechtstreeks vervoer of geen behandeling (non-manipulatie clause)

Alle preferentiële regelingen bevatten regels over het vervoer van preferentiële goederen van het grondgebied van de ene partij naar de andere. Het doel van 'rechtstreeks vervoer' is te verzekeren dat de goederen die aankomen in het land van invoer dezelfde zijn als die welke het land van uitvoer hebben verlaten. Evenwel wordt, als om wat voor reden dan ook de goederen via het grondgebied van een derde land zijn vervoerd of daar zelfs zijn overgeladen, geacht aan de voorwaarde van rechtstreeks vervoer te zijn voldaan, als de goederen tijdens het vervoer c.q. het verblijf in dat derde land onder douanetoezicht zijn gebleven en geen andere behandeling hebben ondergaan dan om de goede staat van de goederen te behouden.

Preferentiële regelingen APS en LGO

In de **preferentiële regelingen APS** artikel 43, lid 2 GvoDWU en **LGO** artikel 18, lid 2 LGO-Besluit wordt gesteld dat aan deze voorwaarde is voldaan, tenzij de douane redenen heeft het tegendeel aan te nemen. In die gevallen kan de aangever om aanvullend bewijs worden gevraagd, dat op enigerlei wijze kan worden geleverd.

Overige preferentiële regelingen

In de **overige preferentiële regelingen** (meestal artikel 12 of artikel 13 van het Protocol) wordt het rechtstreeks vervoer expliciet als een voorwaarde voor de preferentie gezien. De douane kan van de aangever eisen te bewijzen dat aan deze voorwaarden is voldaan.

Voorbeeld: Artikel 13 Protocol EU-Zuid-Korea

Lid 1: De preferentiële regeling waarin deze overeenkomstig voorziet, **is uitsluitend van toepassing** op producten die aan de voorwaarden van dit protocol voldoen en **die rechtstreeks tussen de partijen zijn vervoerd**.

Producten die een enkele zending vormen, kunnen evenwel via een ander grondgebied worden vervoerd, eventueel met overslag of tijdelijke opslag op dat grondgebied, mits zij in het land van doorvoer of opslag niet in het vrije verkeer worden gebracht en aldaar geen andere behandelingen ondergaan dan lossen en opnieuw laden of be- of verwerkingen om ze in goede staat te bewaren.

Lid 2: Het bewijs dat aan de voorwaarden van lid 1 is voldaan, wordt geleverd door overlegging, overeenkomstig de in het land van invoer toepasselijke procedures, van de volgende stukken aan de douaneautoriteiten:

- a. een bewijsstuk voor de omstandigheden waaronder de doorvoer of de opslag van de van oorsprong zijnde producten in derde landen plaatsvond;
- b. een enkel vervoersdocument voor het vervoer van de partij van uitvoer door het land van doorvoer, of
- c. een door de douaneautoriteiten van het land van doorvoer afgegeven certificaat waarin:
 - i. de producten nauwkeurig zijn omschreven;
 - ii. de data zijn vermeld waarop de producten gelost en opnieuw geladen zijn, in voorkomend geval onder vermelding van de scheepsnamen of van de andere gebruikte vervoermiddelen, en
 - iii. wordt verklaard onder welke omstandigheden de producten in het land van doorvoer verbleven.

Bewijsstukken

In alle preferentiële regelingen kan elk bewijs worden geaccepteerd.

Voorbeelden van bewijsstukken zijn bills of lading, cognossementen, certificaten van non manipulatie afgegeven door de douaneautoriteiten van het transitland, merken en nummers van de colli, verzegelingen, transitdocumenten etc.

5.1 CUMULATIE

In alle oorsprongsregelingen is in een vorm van cumulatie voorzien. Het begrip cumulatie houdt in dat voor de vaststelling van de oorsprong in bepaalde gevallen be- of verwerkingen in een of meer andere landen dan het land van uitvoer in aanmerking kunnen worden genomen bij de beoordeling of een product de oorsprong heeft verkregen.

De verschillende cumulatievormen zijn vermeld in de betreffende preferentiële regeling. In voorkomend geval zult u daarom altijd de desbetreffende tekst moeten raadplegen

Meer informatie:

algemeen

bilaterale cumulatie

Diagonale cumulatie (PEM-zone)

Balkancumulatie

volledige cumulatie

uitgebreide en regionale cumulatie

[Handboek Douane, onderdeel 8.00.00](#)

paragraaf 2.3.13

paragraaf 2.3.14

paragraaf 2.3.15

paragraaf 2.3.16

paragraaf 2.3.17

paragraaf 2.3.18

toepassing van diagonale cumulatie van de oorsprong tussen de partijen bij de regionale conventie kan aan de hand van de tabellen in onderstaande link worden beoordeeld:

Diagonale Cumulatie binnen de
Pan-Euromediterrane Zone:

[Cumulatiematrix](#)

Diagonale Cumulatie binnen de overgangsregels van de Pan-
Euromediterrane Zone:

[Cumulatiematrix](#)

6.1 SJABLOON AANVAARDING EUR.1 of EUR-MED

Algemene eisen geldigheid oorsprongsbewijs EUR.1 of EUR-MED

- Voorgeschreven model zie bijlage 3 bij de protocollen
- Juiste taal EU-lidstaat of taal partnerland
- Rubrieken ingevuld zie hierna onder 6.3.2.
- Bevoegde instantie zie 8. LANDENINFO in betreffende kolom
- Juiste stempel informeer bij documentenonderzoek of LOT
- Geldigheidsduur zie 8. LANDENINFO
- Omschrijving goederen handelsbenaming aangevuld met bijzonderheden voor vaststelling identiteit

Doorhalingen en raderingen maken het certificaat ongeldig, tenzij (per wijziging) bijgestempeld en geparafeerd door de bevoegde autoriteit.

5.1.2d

5.1.2d

Certificaat inzake goederenverkeer EUR.1

5.1.2d

6.2 SJABLOON AANVAARDING FACTUUR-/OORSPRONGSVERKLARING/ ATTEST VAN OORSPRONG

algemeen

De meeste protocollen geven de mogelijkheid om als oorsprongsbewijs een verklaring van de exporteur aan te bieden. Per protocol verschilt de gebruikte term (factuurverklaring, oorsprongsverklaring of attest van oorsprong). Vanwege de leesbaarheid wordt in dit sjabloon alleen de term "verklaring" gebruikt, maar gebruik in correspondentie altijd de juiste term. De eisen aan de verklaring verschillen per protocol. Gebruik onderstaande stappen in combinatie met het protocol om de verklaring te beoordelen.

5.1.2d

modelverklaringen voor diverse landen

Tekst geldig voor de meeste landen, uitgezonderd APS en Japan

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ... (1)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... (2) preferential origin.

toelichting: voetnoot 1: afhankelijk van het protocol wordt of "customs authorization No. + het vergunningnummer", of "Registered exporter + het nummer" ingevuld.

Israël

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ... (1)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... (2) preferential origin.

de postcode en de naam van de stad, het dorp of het industriegebied waaraan de producten hun oorsprong ontleen, moeten worden vermeld. Een postbus postcode is niet toegestaan. Indien de postcode voorkomt op de lijst van nederzettingen die niet in aanmerking komen voor preferentiële tariefbehandeling, moet preferentie worden geweigerd

APS

the exporter ... (Number of Registered Exporter (2), (3), (4)) of the products covered by this document declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin (5) according to rules of origin of the Generalized System of Preferences of the European Union and that the origin criterion met is ... (6)

Toelichting:

voetnoot 6) Geheel en al verkregen producten: vermeld de letter „P”; producten die een voldoende be- of verwerking hebben ondergaan: vermeld de letter „W” gevolgd door een post van het geharmoniseerde systeem (voorbeeld „W” 9618). Voor uitleg van de overige voetnoten, en de vereisten bij cumulatie of bij vervangend attest door een wederverzender in de EU: zie bijlag 22-07 UVo.DWU

Japan

The exporter of the products covered by this document (Exporter Reference No(2)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of..... preferential origin(3). (Origin criteria used(4))

.....

(Place and date(5))

.....

(Printed name of the exporter)

Voetnoten□

(1) Wanneer het attest van oorsprong wordt opgesteld voor meerdere zendingen van dezelfde producten van oorsprong in de zin van artikel 3.17, lid 5, onder b): de periode gedurende welke het attest van oorsprong van toepassing is. Deze periode mag niet meer dan 12 maanden bedragen. Alle producten moeten binnen de aangegeven periode worden ingevoerd. Dit veld mag leegblijven wanneer een periode niet van toepassing is.

(2) Vermeld het referentienummer aan de hand waarvan de exporteur kan worden geïdentificeerd. Voor de exporteur van de Europese Unie is dit het overeenkomstig de wet- en regelgeving van de Europese Unie toegewezen nummer. Voor de Japanse exporteurs is dit het Japanse ondernemingsnummer (Japan Corporate Number). Wanneer de exporteur geen nummer heeft, mag dit veld leeg blijven.

(3) Vermeld de oorsprong van het product: de Europese Unie of Japan.

(4) Vermeld, naar gelang, één van de volgende codes:

"A" voor een in artikel 3.2, lid 1, onder a), bedoelde product;

"B" voor een in artikel 3.2, lid 1, onder b), bedoeld product;

"C" voor een in artikel 3.2, lid 1, onder c), bedoeld product, met de volgende aanvullende informatie over de soort van het productspecifiek vereiste dat op het product van toepassing is;

"1" Voor een regel betreffende wijziging in tariefindeling;

"2" voor een regel betreffende een maximumwaarde voor niet van oorsprong zijnde materialen of een regel betreffende een minimale regionale inbreng;

"3" voor een regel betreffende een specifiek productieproces, of

"4" in het geval van toepassing van de bepalingen van afdeling 3 van aanhangsel 3-B-1;□

"D" voor cumulatie als bedoeld in artikel 3.5, of

"E" voor toleranties als bedoeld in artikel 3.6.

(5) Plaats en datum kunnen achterwege blijven indien de gegevens op het document zelf zijn aangegeven.

6.3 SJABLOON AANVAARDING A.TR

Algemene eisen geldigheid A.TR-certificaat

- voorgeschreven model	zie bijlage 1 Besluit 1/2006
- juiste taal	taal EU-lidstaat of Turkse taal + taal EU-lidstaat
- rubrieken ingevuld	zie hierna onder 6.5.2.
- bevoegde instantie	douaneautoriteit
- juiste stempel	informeer bij documentenonderzoek/LOT
- geldigheidsduur	4 maanden
- omschrijving goederen	handelsbenaming aangevuld met bijzonderheden voor vaststelling identiteit

Doorhalingen en raderingen maken het certificaat ongeldig, tenzij (per wijziging) bijgestempeld

5.1.2d

Certificaat inzake goederenverkeer A.TR

5.1.2d

A.TR Certificat

GKS nov 2014

(2)

van de
goederen

12. VISUM VAN DE DOUANE
Verklaring juist bevonden

Uitvoerdokument (2):

formulier _____ nr. _____

d.d. _____

Douanekantoor: _____

Te _____, de _____

(Handtekening)

13. VERKLARING VAN DE EXPORTEUR

Ondertekende verklaart dat de hierboven omschreven goederen aan de voor het verkrijgen van dit certificaat gestelde voorwaarden voldoen.

Te _____, de _____

(Handtekening)

Belastingdienst Douane

Datum afgifte
4 maanden

Verklaring /
ondertekening
exporteur

Algemeen:

importer's knowledge stelt de importeur in staat om op basis van zijn eigen kennis over de oorsprong van de goederen een verzoek te doen om preferentiële tariefbehandeling. De aan de importeur bekende informatie dat de goederen van oorsprong zijn dient te zijn gebaseerd op documenten of andere bewijsmiddelen die door de exporteur van de goederen aan de importeur ter beschikking zijn gesteld.

In de desbetreffende preferentiële regeling is ook opgenomen welke informatie door de douane- autoriteiten kan worden opgevraagd ter verificatie van het beroep op importer's knowledge. Indien dit nodig is voor de vaststelling voor de oorsprong van de goederen, kan in een daarop volgend verzoek door de douaneautoriteiten nog om aanvullende informatie worden verzocht bij de importeur.

Bij een beroep op Importer's knowledge volstaat het niet dat de importeur een certificaat van oorsprong of een verklaring van de exporteur overlegt. Aan de hand van de overgelegde documenten moet kunnen worden vastgesteld dat de producten aan de oorsprongscriteria voldoen. In de praktijk zal daarom voornamelijk een geslaagd beroep op importer's knowledge gedaan kunnen worden als im- en exporteur met elkaar verbonden bedrijven zijn.

5.1.2d

7.0 TOELICHTING OP OVERZICHT "8. LANDENINFO"

In dit overzicht worden alle preferentiële regelingen met de EU weergegeven.
Als je digitaal werkt kun je door gebruik te maken van het filter de gegevens per land zichtbaar maken.
Dit kunnen meerdere rijen zijn, want soms kunnen goederen van oorsprong uit een land (tijdelijk) voor meerdere preferentiële regelingen in aanmerking komen.

Kolom	Omschrijving
Landcode	alpha-2 code van de naam van het land volgens ISO 3166-1
Naam land	de Nederlandse naam van een land
Pref. regeling	afkorting van de preferentiële regeling (verklaring gebruikte codes, zie hieronder)
Pref (jaartal)	wel of geen preferentie van toepassing in het betreffende jaar (zie hieronder)
Opmerkingen	van toepassing zijnde opmerkingen
Pref. bescheid	preferentieel oorsprongsbewijs (verklaring gebruikte codes, zie hieronder)
Geldigh. (mnd)	geldigheidsduur van het preferentieel oorsprongsbewijs
Naam instantie	naam van de bevoegde instantie voor de afgifte van oorsprongscertificaten

Pref. Regeling CODE	Betokenis
	Geen preferentiële regeling
APS	Stelsel van Algemene Preferenties: algemene regeling
APS+	APS voor bepaalde landen
APS ^M	APS voor M inst Ontwikkelde Landen
AutR	Autonome Regeling
CAR	Cariforum
CT-ML	Ceuta-Melilla
DU	Douane-Unie
EER	Europese Economische Ruimte
EPO	Economische Partnerschap Overeenkomst
EU	Europese Unie
LGO	Landen en Gebieden Overzee
MAR	Market Access Regulation tot medio 2016 bepaalde ACS staten
MAR 2	Market Access Regulation vanaf medio 2016, bepaalde ACS staten
MidAM	Midden-Amerika
OZA	Oostelijke en Zuidelijke Afrikaanse landen
PAC	Pacific: Stille Zuidzee Staten
RegCon	Regionale Conventie
SADC	Southern African Development Community
TijdR	Tijdelijke autonome regeling
VHO	Vrijhandelsovereenkomst
WB	West-Balkan

Pref (jaar)	
+	preferentie van toepassing
~	preferentie in beginsel mogelijk voor 'oude zendingen', bv die nog in opslag lagen. Voor 'nieuwe zendingen' geldt dat preferentie afhankelijk is van het moment van de zending. Dit ivm de te late implementatie van REX. Zie kolom 'Opmerkingen'
-	geen preferentie van toepassing
→	preferentie van toepassing tot/vanaf datum in kolom 'Opmerkingen'
+/-/~	status voor toekomstig jaar dus nog niet met zekerheid te zeggen, raadpleeg het LOT

Pref.bescheid		
Eur.1	certificaat inzake goederenverkeer EUR.1	
fv-E	factuurverklaring EUR	
Eur.M	certificaat inzake goederenverkeer EUR-MED	
fv-M	factuurverklaring EUR-MED	
ov	oorsprongsverklaring	toelichting: de code "ov" wordt soms aangevuld met een aanduiding hoe de exporteur moet worden geïdentificeerd. Bijvoorbeeld "REX", of "GB EORI". Dit kan verschillen bij in- of uitvoer
Form A	certificaat van oorsprong Form A	
fv-A	factuurverklaring APS	
A.TR	certificaat inzake goederenverkeer A.TR	
Avo	Attest van oorsprong	REX tabel EC
IK	Importer's Knowledge	

PEM overgangsregels

Betrokken land(en) zie tabel rechts

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling
Regels voor facultatieve toepassing tussen de overeenkomstsluitende partijen bij de Regionale Conventie betreffende de panEuro-mediterrane preferentiële oorsprongsregels

Vindplaatsen
De overgangsregels zijn opgenomen in de diverse handelsovereenkomsten. Zie daarvoor de landenpagina's

informatie mededeling 13 link

Belangrijke artikelen

TITEL I	ALGEMENE BEPALINGEN
Artikel 1	Definities
TITEL II	DEFINITIE VAN HET BEGRIIP "PRODUCTEN VAN OORSPRONG"
Artikel 2	Algemene eisen
Artikel 3	Geheel en al verkregen producten
Artikel 4	Toereikende be- of verwerking
Artikel 5	Tolerantie
Artikel 6	Ontoereikende be- of verwerking
Artikel 7	Cumulatie
Artikel 8	Voorwaarden cumulatie
Artikel 9	Determinerende eenheid
Artikel 10	Stellen en assortimenten
Artikel 11	Neutrale elementen
artikel 12	gescheiden boekhouding
TITEL III	TERRITORIALE VOORWAARDEN
Artikel 13	Territorialiteitsbeginsel
Artikel 14	Niet-wijziging
Artikel 15	Tentoonstellingen
TITEL IV	TERUGGAVE OF VRIJSTELLING VAN RECHTEN
Artikel 16	Verbod op de teruggave of vrijstelling van douanerechten
TITEL V	BEWIJS VAN OORSPRONG
Artikel 17	Algemene eisen
Artikel 18	Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring
Artikel 19	Toegelaten exporteur
Artikel 20	Procedure voor de afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 21	Afgifte achteraf van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 22	Afgifte van een duplicaat van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 23	Geldigheid van het bewijs van oorsprong
Artikel 24	Vrije zones
Artikel 25	Vereisten bij invoer
Artikel 26	Invoer in deelzendingen
Artikel 27	Vrijstelling van het bewijs van oorsprong
Artikel 28	Verschillen en vormfouten
Artikel 29	Leveranciersverklaring
Artikel 30	Bedragen in euro
TITEL VI	SAMENWERKINGSBEGINSELEN EN BEWIJSSTUKKEN
Artikel 31	Bewijsstukken, bewaring van het bewijs van oorsprong en andere stukken
Artikel 32	Geschillenregeling
TITEL VII	ADMINISTRATIEVE SAMENWERKING
Artikel 33	Kennisgeving en samenwerking
Artikel 34	Controle van het bewijs van oorsprong
Artikel 35	Controle van de leveranciersverklaring
Artikel 36	Sancties

Lijst van bijlagen

BIJLAGE I:	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
BIJLAGE II:	Lijst van oorsprongverlenende be- of verwerkingen
BIJLAGE III :	TEKST VAN DE OORSPRONGSVERKLARING
BIJLAGE IV :	Modellen van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en de aanvraag van een certificaat inzake goederenverkeer EUR-.1
BIJLAGE V:	Bijzondere voorwaarden voor producten uit Ceuta en Melilla
BIJLAGE VI:	Leveranciersverklaring
BIJLAGE VII:	Langlopende leveranciersverklaring

Met ingang van 1-1-2025 zijn de herziene regels van de regionale conventie in werking getreden. De overgangsregels zijn daarom niet meer van toepassing

1) waarop de oorsprongsregels van de conventie feitelijk van toepassing zijn geworden

LAND	DATUM ¹⁾
Albanie	1-9-2021
EU	1-9-2021
Georgië	1-9-2021
Faeroer	1-9-2021
IJsland	1-9-2021
Liechtenstein	1-9-2021
Jordanië	1-9-2021
Kosovo	15-10-2022
Macedonië	9-9-2021
Moldavië	16-11-2021
Montenegro	2-2-2022
Noorwegen	1-9-2021
Palestijnse Autoriteit	1-9-2021
Servië	6-12-2021
Zwitserland	1-9-2021

Doelstellingen
Deze regels zijn optioneel. Zij zijn bedoeld om voorlopig te worden toegepast, in afwachting van de sluiting en de inwerkingtreding van de wijziging van de Regionale Conventie betreffende de pan-Euro-mediterrane preferentiële oorsprongsregels ("de PEM-conventie" of "de conventie"). Deze regels zijn bilateraal, van toepassing op de handel tussen die overeenkomstsluitende partijen die overeenkomen ernaar te verwijzen of ze op te nemen in hun bilaterale preferentiële handelsovereenkomsten opnemen. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de regels van de conventie, die overeenkomstig de conventie geen afbreuk doen aan de beginselen die zijn neergelegd in de desbetreffende overeenkomsten en andere daarmee samenhangende bilaterale overeenkomsten tussen de overeenkomstsluitende partijen. Deze regels zullen dus niet verplicht zijn, maar optioneel. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de regels van de conventie te zijn gebaseerd. Deze regels zijn niet bedoeld om de conventie te wijzigen. De conventie blijft volledig van toepassing tussen de overeenkomstsluitende partijen bij de conventie. Deze regels zullen de rechten en plichten van de overeenkomstsluitende partijen bij de conventie niet wijzigen.

Bijzonderheden

The pan-Euro-Mediterranean cumulation and the PEM Convention

The system of Pan-Euro-Mediterranean cumulation of origin allows for the application of diagonal cumulation between the EU, EFTA States, Turkey, the countries which signed the Barcelona Declaration, the Western Balkans and the Faroe Islands. It is based on a network of Free Trade Agreements having identical origin protocols. Those origin protocols are being replaced by a reference to the Regional Convention on pan-Euro-Mediterranean preferential rules of origin (PEM Convention). A single Convention will facilitate the on-going revision of the PEM rules of origin aiming at modernising and simplifying them.

Transitional rules of origin applicable in the pan-Euro-Mediterranean (PEM) area
The EU is in the process of amending 21 origin protocols within the pan-Euro-Mediterranean (PEM) area, by implementing an alternative set of rules of origin applicable alongside with the rules of the PEM Convention, on a bilateral basis pending the adoption of the revised Convention. These new rules, which were endorsed by a large majority of PEM Contracting Parties, contain a significant number of improvements and simplifications as compared with the current PEM Convention.

The process of adoption of the amendments to the bilateral origin protocols on rules of origin with all the other partners (Bosnia and Herzegovina, Egypt, Israel, Kosovo**, Lebanon, Montenegro, Turkey and Ukraine) is ongoing and at different stages of progress.

Betrokken land(en)

ALGEMEEN PREFERENTIEEL STELSEL

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Verordening (EU) Nr. 978/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012, houdende toepassing van een schema van algemene tariefpreferenties en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 732/2008 van de Raad

Vindplaatsen

APS verordening 978/2012
Celex nummer 02012R0978
Eur-lex [overzichtspagina](#)

snel naar:

Verordening 978/2012 [link](#)
DWU [952/2013](#)
GVo.DWU [2015/2446](#)
UVo.DWU [2015/2447](#)
lijstregels [bijlage 22-03](#)

informatie

mededeling 4: APS [link](#)
geregistreerd exporteur
mededeling 21: nieuw [link](#)
APS
medeling 25: landenlijst [link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

	Per 1 mei 2016 ¹⁾
	¹⁾ de letters voor het artikelnummer verwijzen naar de Gedelegeerde Verordening (GV) c.a. GVo 41 Beschouwd van oorsprong te zijn ... GVo 42 Territorialiteitsbeginsel GVo 43 Non-manipulatieclausule (rechtstreeks vervoer) GVo 44 Geheel en al verkregen producten GVo 45 Toereikende bewerking of verwerking GVo 47 Ontoereikende be- of verwerking GVo 48 Tolerantieregel: 15% prijs af fabriek (m.u.v. Afdeling 11) GVo 53 Cumulatie met EU GVo 54 Cumulatie met Noorwegen, Zwitserland en Turkije GVo 55 Regionale Cumulatie GVo 56 Uitgebreide Cumulatie met andere landen van een EU-VHO. GVo 58 Gescheiden boekhouding UVo 71 algemene beginselen voor SAP-landen UVo 94 geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 10 maanden UVo 74,1 Afgifte certificaat van oorsprong Form A UVo 74, 2 Afgifte achteraf UVo 74, 4 Afgifte van een duplicaat UVo 73 wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking Uvo 75 Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- alleen door toegelaten exporteur in de EU UVo 92 Attest van oorsprong algemeen UVo 95 Afgifte vervangingscertificaat UVo 99 geldigheid attest van oorsprong UVo 101 vervanging attesten van oorsprong UVo 104 geringe verschillen en vormfouten attesten van oorsprong uvo 107 weigereng tariefpreferentie UVo 109 controle attesten van oorsprong UVo 110 controle oorsprongsbewijzen UVo 111 Procedures voor de toepassing van bilaterale cumulatie GVo 22-03 Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II GVo 22-03 Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt GVo 22-04 Materialen die van regionale cumulatie zijn uitgesloten UVo 22-07 tekst attest van oorsprong UVo 22-08 Model van certificaat van oorsprong Form A UVo 22-09 Tekst van de factuurverklaring

BIJZONDERHEDEN

APS	Landen die geen preferentiële markttoegangsregeling met de EU hebben, niet op de door de Wereldbank samengestelde lijst als hoog-inkomensland of hogere-middeninkomensland staan vermeld en niet door de Verenigde Naties zijn aangemerkt als minst ontwikkeld land komen in aanmerking voor de tariefpreferenties van de Algemene Regeling.
APS+	Landen komen in aanmerking voor de bijzondere stimuleringsregeling voor duurzame ontwikkeling en goed bestuur, o.a. door ondertekening van 15 VN/IAO-verdragen betreffende fundamentele mensen- en arbeidsrechten en 12 Verdragen betreffende beginselen op het gebied van milieu en goed bestuur (bijlage 8 van Verordening 978/2012).
APS ^M	Landen die door de Verenigde Naties als minst ontwikkeld land (MOL) zijn aangemerkt, komen in aanmerking voor de bijzondere regeling voor de minst ontwikkelde landen: de douanerechten voor alle producten die zijn opgenomen in de hoofdstukken 1 tot en met 97 van de gecombineerde nomenclatuur, behalve die in hoofdstuk 93 (wapens) van oorsprong uit een EBA-begunstigd land, worden volledig geschorst. (EBA: Everything But Arms)
REX	M.i.v. 1-1-2017 wordt het systeem van geregistreerde exporteur (Registered Exporter = REX) van kracht. Het kenmerk van deze wijziging is dat het certificaat van oorsprong Form A en de factuurverklaring (geleidelijk) worden vervangen door het attest van oorsprong. Zie voor details tablad 6.6 REX attest. Vanaf 1 januari 2023 vervalt bescheidcode N865 en kan FORM A niet langer worden gebruikt voor het preferentiële tarief. Vanaf 2017 kregen begunstigde landen van het APS 3 jaar de tijd om REX te implementeren. Wanneer een land dat had gedaan, kon dat land geen Form A meer afgeven. Zo werd het Form A geleidelijk vervangen door een attest van oorsprong, opgesteld door een Geregistreerd Exporteur. De overgangsperiode van 3 jaar liep tot 1 januari 2020. Sinds die datum passen alle begunstigde landen verplicht REX toe, en kunnen zij het Form A dus al niet meer afgeven. De Europese Commissie heeft daarom besloten dat de bescheidcode voor het Form A vanaf 1 januari 2023 vervalt.

6.5 Opbouw Vergunningnummer Toegelaten Exporteur (TE)

(voor zover bekend)

Land-code	Land	Systematiek TE-nummer	TE-nummer (voorbeeld) indien van toepassing: jaar van afgifte in blauw	Internet
AL	Albanië	5.1.2i		
BD	Bangladesh			
BA	Bosnië			
BE	België			
BG	Bulgarije			
CA	Canada			
CL	Chili			
CY	Cyprus			
DK	Denemarken			
DK	Denemarken			
DE	Duitsland			
EG	Egypte			
EE	Estland			
FO	Faerøer			
FI	Finland			
FR	Frankrijk			
GE	Georgië			
GH	Ghana			
GR	Griekenland			
HU	Hungary			
IE	Ierland			
IS	IJsland			
IL	Israël			
IT	Italië			
JP	Japan			
JO	Jordanië			
HR	Kroatië			
LV	Letland			
LB	Libanon			
LI	Liechtenstein			
LT	Litouwen			
LU	Luxemburg			
MK	Macedonië			
MT	Malta			
MA	Marokko			
MU	Mauritius			
MX	Mexico			
MD	Moldavië			
NZ	Nieuw-Zeeland			
NL	Nederland			
NO	Noorwegen			
	Noorwegen			
UA	Oekraïne			
AT	Oostenrijk			
PL	Polen			
PT	Portugal			
RO	Roemenië			
SM	San Marino			
RS	Servië			
SG	Singapore			
SI	Slovenië			
SK	Slowakije			
ES	Spanje			
CZ	Tsjechië			
TN	Tunesië			
TR	Turkije			
TR	Turkije			
GB	Verenigd Koninkrijk			
SE	Zweden			
CH	Zwitserland			
KR	Zuid-Korea			

		ga naar:	2. INHOUD	4. HANDIG	7. TOEL. LANDEN	8. LANDENINFO																
	Land-code	Naam land	Pref. Regeling	Pref 2013	Pref 2014	Pref 2015	Pref 2016	Pref 2017	Pref 2018	Pref 2019	Pref 2020	Pref 2021	Pref 2022	Pref 2023	Pref 2024	Pref 2025	Opmerkingen	Oorsprongsbewijs bij invoer	Geldigh. (mnd)	oorsprongsbewijs bij uitvoer, indien afwijkend	Naam instantie (raadpleeg voor de zekerheid altijd documenten onderzoek, HBD of LOT, omdat deze afwevende instanties weleens	Nationale douane autoriteit nov 2020
	AF	Afghanistan	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 29-3-2020	Avo	12		1. Ministry of Commerce, Export Promotion Department 2. Afghanistan Chamber of Commerce and	Afghan Customs Department
	AL	Albanië	WB	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Tot 1-05-2015	Eur.1, fv-E	4, 4		Ministry of Finance, Albanian Customs	Ministry of Finance, Dogana Customs
	AL	Albanië	Regcon	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 1-05-2015	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	oude regels: 4 herziene regels: 10		Ministry of Finance, Albanian Customs	Ministry of Finance, Dogana Customs
	AL	Albanië	PEM OR									→	+	+	+	-	vanaf 1 september 2021: alternatief voor RegCon. Toepassing blijkt uit vermelding oorsprongsbewijs	Eur.1, fv-E	10, 10		Ministry of Finance, Albanian Customs	Ministry of Finance, Dogana Customs
	DZ	Algerije	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Customs Offices / Bureaux de Douanes	Direction Générale des douanes
	DZ	Algerije	VHO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		Customs Offices / Bureaux de Douanes	Direction Générale des douanes
	AS	Amerikaans Samoa	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	Geen instantie aangewezen
	VI	Amerikaanse Maagdeneilanden	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					1. Virgin Islands Bureau of Internal Revenue 2. The Virgin Islands Industrial Development Commission	Virgin Islands Bureau of Internal Revenue
	AD	Andorra	VHO/DU	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Hoofdstuk 1-24 preferentiële overeenkomst, hoofdstuk 25 -97 douaneunie	Eur.1, fv-E	4, 4		Duana Andorrana	Duana Andorrana
	AO	Angola	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 25-4-2018	Avo	12		Ministério do Comércio.	Ministério do Comércio.
	AI	Anguilla	LGO	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	Rex systeem nog niet ingevoerd				Customs Department	Customs Department
	AQ	Antarctica	LGO	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	Rex systeem nog niet ingevoerd				De douaneautoriteiten	De douaneautoriteiten
	AG	Antigua en Barbuda	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10		Ministry of Finance Customs Division - Comptroller of Customs	Customs and Excise Division
	AR	Argentinië	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Ministerio de Economía y Finanzas Públicas Secretaria de Comercio Exterior	Administración Federal de Ingresos Públicos
	AM	Armenië	APS+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	→	-	-	-	APS tot 1-1-2022, REX ingevoerd vanaf 1-1-2018	Avo	12		Chamber of Commerce & Industry of the Republic of Armenia.	Customs service of the republic of Armenia
	AW	Aruba	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					De douaneautoriteiten. (Customs Offices / Bureaux de Douanes).	Departamento Di Aduana
	AW	Aruba	LGO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2020	Avo	12		De douaneautoriteiten. (Customs Offices / Bureaux de Douanes).	Departamento Di Aduana
	AU	Australië																				Australian Border Force
	AZ	Azerbeidzjan	APS	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 23-2-2014				The Service of Antimonopoly Policy and Protection of Consumer Rights under the Ministry of Economic Development	The state customs committee of The Republic of Azerbaijan
	BS	Bahamas	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10		Bahamas Customs	Bahamas Customs & Excise Departement
	BH	Bahrein	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					De douaneautoriteiten. (Customs Offices / Bureaux de Douanes).	Ministry of Interior - Customs Affairs
	BD	Bangladesh	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2019	Avo	12		1.Export Promotion Bureau (het stempel produceert een droge reliëfafdruk). 2.Jute: Bangladesh Jute Mills Corporation (BJMC) 3. Textielproducten: Export Promotion Bureau (Textile Cell).	1. Export Promotion Bureau 2. Jute: Bangladesh Jute Mills Corporation (BJMC) 3. Textielproducten: Export Promotion Bureau (Textile Cell).
	BB	Barbados	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Barbados Investment and Development Corporation Ministry of Trade and Industry, Export	Barbados Investment and Development Corporation Ministry of Trade and Industry, Export Promotion Division
	BB	Barbados	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10		Barbados Customs & Excise Department	Barbados Customs & Excise Department
	BY	Belarus	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Belarussian Chamber of Commerce and Industry.	State Customs authorities of the Republic of Belarus
	BZ	Belize	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Departement of Customs and Excise (Belize City).	Departement of Customs and Excise (Belize City).
	BZ	Belize	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10, 10		Ministry of Foreign Affairs and Foreign Trade Customs and Excise Department (Belize City)	Ministry of Foreign Affairs and Foreign Trade Customs and Excise Departement (Belize City)
	BJ	Benin	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 19-11-2019	Avo	12		1. Ministère de l'Industrie, du Commerce, des petites et moyennes entreprises 2. Direction Générale du Commerce Extérieur.	1. Ministère de l'Industrie, du Commerce, des petites et moyennes entreprises 2. Direction Générale du Commerce Extérieur (DCPE)
	BM	Bermuda	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						Bermuda customs Departement
	PS	Palestijnse Autoriteit (Westelijke Jordaanoever en Gazastrook)	VHO	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Tot 1-03-2016	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		Palestinian National Authority Customs & Excise Department	Palestinian National Authority Customs & Excise Department
	PS	Palestijnse Autoriteit (Westelijke Jordaanoever en Gazastrook)	Regcon	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 1-03-2016	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	oude regels: 4 herziene regels: 10		Palestinian National Authority Customs & Excise Department	Palestinian National Authority Customs & Excise Department
	PS	Palestijnse Autoriteit (Westelijke Jordaanoever en Gazastrook)	PEM OR									→	+	+	+	-	vanaf 1 september 2021: alternatief voor RegCon. Toepassing blijkt uit vermelding oorsprongsbewijs	Eur.1, fv-E	10, 10		Palestinian National Authority Customs & Excise Department	Palestinian National Authority Customs & Excise Department
	BT	Bhutan	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2017	Avo	12		Ministry of Economic Affairs	Departement of Revenue and Customs
	BO	Bolivia	APS+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 8-5-2018	Avo	12		Servicio Nacional de Verificación de Exportaciones (SENAVEX)	Servicio Nacional de Verificación de Exportaciones (SENAVEX)

	BQ	Bonaire, St. Eustatius, Saba	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Customs Offices Caribisch Nederland (BES Islands)	Customs Offices Caribisch Nederland (BES Islands)
	BQ	Bonaire, St. Eustatius, Saba	LGO	+	+	+	+	+	+	+	~	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 30-1-2020, vanaf 1-1-2020 tot 30-1-2020 geen preferentie mogelijk	Avo	12		Customs Offices Caribisch Nederland (BES Islands)	Customs Offices Caribisch Nederland (BES Islands)
	BA	Bosnië en Herzegovina	WB	+	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Tot 9-12-2016	Eur. 1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		Indirect Taxation Authority (ITA)	Indirect Taxation Authority (ITA)
	BA	Bosnië en Herzegovina	Regcon	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 9-12-2016	Eur. 1, Eur-MED, fv-E, fv-M	oude regels: 4 herziene regels: 10		Indirect Taxation Authority (ITA)	Indirect Taxation Authority (ITA)
	BW	Botswana	APS	+	→	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	vanaf 1-10-2014				Botswana Department of Customs and Excise	Botswana Department of Customs and Excise
	BW	Botswana	MAR	+	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 28-07-2016	Eur.1, fv-E	10, 10		Botswana United Revenue Service	Botswana United Revenue Service
	BW	Botswana	MAR 2	-	-	-	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	vanaf 28-07-2016 tot 10-10-2016	Eur.1, fv-E	10, 10		Botswana United Revenue Service	Botswana United Revenue Service
	BW	Botswana	SADC	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	vanaf 10-10-2016	Eur.1, fv-E	10, 10		Botswana United Revenue Service (Hoogst waarschijnlijk)	Botswana United Revenue Service
	BV	Bouveteiland	APS	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Tot 1-1-2014				Geen instantie aangewezen	Geen instantie aangewezen
	BR	Brazilië	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					- Departamento de Negociações Internacionais (DEINT) da Secretaria de Comércio Exterior (SECEX). - Banco do Brasil	- Departamento de Negociações Internacionais (DEINT) da Secretaria de Comércio Exterior (SECEX). - Banco do Brasil
	IO	Brits gebied in de Indische Oceaan	LGO	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	Rex systeem nog niet ingevoerd				De douaneautoriteiten	De douaneautoriteiten
	VG	Britse Maagdeneilanden	LGO	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	Rex systeem nog niet ingevoerd				De douaneautoriteiten.	Her Majesty's Customs
	BN	Brunei Darussalam	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Ministry of Foreign Affairs and Trade	Royal Customs & Excise Department
	BF	Burkina Fasso	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 20-05-2020	Avo	12		Bureaux de Douanes Burkino Fasso	Douanes du Burkina Faso
	BI	Burundi	MAR	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 1-10-2014	Eur.1, fv-E	10, 10		2.Ministère du Commerce et de l'Industrie, Département du Commerce Extérieur.	Office Burundais des Recettes
	BI	Burundi	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 27-7-2018	Avo	12		2.Ministère du Commerce et de l'Industrie, Département du Commerce Extérieur.	Office Burundais des Recettes
	KH	Cambodja	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2019	Avo	12		Ministry of Commerce (Trade Preferences System Department).	General Department of Customs and Excise of Cambodia
	CA	Canada	CETA	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 21-09-2017	OV (CA business number)	12	OV-REX		Canada Border Services Agency
	KY	Caymaneilanden	LGO	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	Rex systeem nog niet ingevoerd				COLLECTOR OF CUSTOMS	Cayman Islands Customs & Border Control
	KY	Caymaneilanden	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	Geen instantie aangewezen
	CF	Centraal-Afrikaanse Republiek	APS^M	+	+	+	+	+	~	~	~	~	~	~	~	~	Rex nog niet ingevoerd, geen preferentie mogelijk voor zendingen vanaf 1-1-2018				Douanes de la Republique Centrafricaine	Douanes de la Republique Centrafricaine
	XC	Ceuta	CT-ML	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E, Avo	4, 4, 4		Customs Administration	Customs Administration
	CL	Chili	VHO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	vanaf 1-2-2025 nieuwe regels	Avo, IK	12		1. Direccion General de Relaciones Economicas Internacionales (DIRECON) 2. Direccion General de Promocion de Entry-Exit Inspection and Quarantine Bureaus.	Dirección Nacional de Aduanas
	CN	China	APS	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					General Administration of Quality Supervision, Inspection and Quarantine of the People's	General Administration of Customs People's Republic of China
	CX	Christmaseiland	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	Australian Border Force
	CC	Cocoseilanden	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	Australian Border Force
	CO	Colombia	APS	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					De douaneautoriteiten.	Dirección de Impuestos y Aduanas Nacionales (DIAN). Unidad Administrativa Especial
	CO	Colombia	Andes	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	1-7-2013	Eur.1, fv-E	12, 12		De douaneautoriteiten.	Dirección de Impuestos y Aduanas Nacionales (DIAN). Unidad Administrativa Especial
	KM	Comoren	APS^M	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 6-1-2017	avo	12		De douaneautoriteiten.	Comoros Customs
	KM	Comoren	OZA	-	-	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	per 7 februari 2019	Eur.1, fv-E	10, 10	OV-REX		Comoros Customs
	CG	Congo	APS	+	+	+	+	+	~	~	+	+	+	+	+	+	Rex ingevoerd per 28-3-2019, geen preferentie mogelijk voor zendingen tussen 1-7-2018 en 28-3-2019	avo	12		Ministère de l'Economie, des Finances et du Budget	Ministry of Finances and Budget
	CD	Congo Democratische Republiek	APS^M	+	+	+	+	+	~	~	~	~	~	~	~	~	Rex ingevoerd per 5-9-2022, geen preferentie mogelijk voor zendingen tussen 1-7-2018 en 5-9-2022	avo	12		Customs Offices / Bureaux des Douanes (DGDA)	Customs Offices / Bureaux des Douanes (DGDA)
	CK	Cookeilanden	APS	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 17-4-2018	avo	12		De douaneautoriteiten.	Cook Islands Customs Service
	CR	Costa Rica	APS+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					PROCOMER, Promotora del Comercio Exterior de Costa Rica ICAFFE	PROCOMER, Promotora del Comercio Exterior de Costa Rica ICAFFE
	CR	Costa Rica	MidAm	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	1-10-2013	Eur.1, fv-E	12, 12		PROCOMER, Promotora del Comercio Exterior de Costa Rica ICAFFE	PROCOMER, Promotora del Comercio Exterior de Costa Rica ICAFFE
	CU	Cuba	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Camara de Comercio de la Republica de Cuba.	General Customs of the Republic of Cuba

	CW	Curacao	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Douane Curacao	Douane Curaçao
	CW	Curacao	LGO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2020	Avo	12		Douane Curacao	Douane Curaçao
	DJ	Djibouti	APS^M	+	+	+	+	+	~	~	~	~	~	~	~	~	Rex nog niet ingevoerd, geen preferentie mogelijk voor zendingen vanaf 1-1-2018				Ministère du Commerce et de L'Industrie	Ministère du Commerce et de L'Industrie
	DM	Dominica	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10, 10		Customs & Excise	Dominica Customs
	DO	Dominicaanse Republiek	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					De douaneautoriteiten.	Dirección General de Aduanas de la República Dominicana
	DO	Dominicaanse Republiek	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10, 10		De douaneautoriteiten.	Dirección General de Aduanas de la República Dominicana
	EC	Ecuador	TijdR	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1384/2014	fv-A	10, 10		1. Ministerio de Industrias y Productividad 2. visserij/aquacultuur: Ministerio de Agricultura, Ganadería, Acuacultura y Pesca (MAGAP)	Servicio Nacional de Aduana del Ecuador – SENA E
	EC	Ecuador	APS+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					1. Ministerio de Industrias y Productividad 2. visserij/aquacultuur: Ministerio de Agricultura, Ganadería, Acuacultura y Pesca (MAGAP) 3.	Servicio Nacional de Aduana del Ecuador – SENA E
	EC	Ecuador	Andes	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	L 358, 29 december 2016	Eur.1, fv-E	12, 12			Servicio Nacional de Aduana del Ecuador – SENA E
	EG	Egypte	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					General Organisation for Export and Import Control te Caïro.	Egyptian Customs Authority
	EG	Egypte	VHO	+	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Tot 1-01-2016	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		Ministry of Industry General Organization for Export & Import Control	Egyptian Customs Authority
	EG	Egypte	Regcon	-	-	+	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 1-01-2016	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	oude regels: 4 herziene regels: 10		Ministry of Industry General Organization for Export & Import Control	Egyptian Customs Authority
	SV	El Salvador	APS+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Centro de Trámites de Importaciones y Exportación (CIEX).	Centro de Trámites de Importaciones y Exportación (CIEX).
	SV	El Salvador	MidAm	>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	1-10-2013	Eur.1, fv-E	12, 12		Centro de Trámites de Importaciones y Exportación (CIEX).	Centro de Trámites de Importaciones y Exportación (CIEX).
	GQ	Equatoriaal-Guinee	APS^M	+	+	+	+	+	~	~	~	~	~	~	~	~	Rex nog niet ingevoerd, geen preferentie mogelijk voor zendingen vanaf 1-7-2018				De douaneautoriteiten	Direction Générale de la Douane Guinéenne
	ER	Eritrea	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 19-6-2019	Avo	10, 10, 12		Eritrean National Chamber of Commerce.	
	ET	Ethiopië	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 17-3-2017	Avo	10, 10, 12		Ethiopian Customs Authority Djibouti Ethiopian Customs Coordination Office.	Ethiopian Customs Authority Djibouti Ethiopian Customs Coordination Office.
	FO	Faeröer	VHO	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Tot 12-05-2015	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		TOLL- OG SKATTSTOVA FOROYA (Faroes Tax and Customs Authorities)	TAKS
	FO	Faeröer	Regcon	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 12-05-2015	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	oude regels: 4 herziene regels: 10		TOLL- OG SKATTSTOVA FOROYA (Faroes Tax and Customs Authorities)	TAKS
	FO	Faeröer	PEM OR									→	+	+	+	-	vanaf 1 september 2021: alternatief voor RegCon. Toepassing blijkt uit vermelding oorsprongsbewijs	Eur.1, fv-E	10, 10		TOLL- OG SKATTSTOVA FOROYA (Faroes Tax and Customs Authorities)	TAKS
	FK	Falkland-eilanden	LGO	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-		Avo	12		Customs Office	Customs and Immigration Service
	FJ	Fiji-eilanden	APS	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	vanaf 1-10-14				Ministry of Industry, Tourism, Trade and Communications	Fiji Revenue and Customs Service
	FJ	Fiji-eilanden	PAC	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10		Fiji Islands Customs Service: Suva / FIJI	Fiji Revenue and Customs Service
	PH	Filipijnen	APS	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 25-12-2014				Department of Finance, Bureau of Customs.	BUREAU OF CUSTOMS
	PH	Filipijnen	APS+	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	vanaf 25-12-2014, REX ingevoerd vanaf 28-5-2019	Avo	10, 10, 12		Department of Finance, Bureau of Customs.	BUREAU OF CUSTOMS
	PF	Frans Polynesië	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Service des Douanes, Territoire de Polynésie Francaise.	Service des Douanes, Territoire de Polynésie Francaise.
	TF	Frans-Australië en Zuidpoolgebieden	LGO	+	+	+	+	+	+	+	~	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 15-7-2020, vanaf 1-1-2020 tot 15-7-2020 geen preferentie mogelijk	Avo	12		Administration du Territoire des Terres Australes et Antarctiques Francaises (TAAF)	Administration du Territoire des Terres Australes et Antarctiques Francaises (TAAF)
	PF	Frans-Polynesië	LGO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2020	Avo	12		Service des Douanes, Territoire de Polynésie Francaise.	Service des Douanes, Territoire de Polynésie Francaise.
	GA	Gabon	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					BUREAUX DES DOUANES	Douanes Gabonaises
	GM	Gambia	APS^M	+	+	+	+	+	+	~	+	+	+	+	+	+	Rex ingevoerd per 8-10-2019, geen preferentie mogelijk voor zendingen tussen 1-7-2019 en 8-10-2019	Avo	10, 10, 12		De douaneautoriteiten.	Gambia Revenue Authority
	GE	Georgië	APS+	+	+	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 1-1-2017				1.Ministry of Economy and Sustainable Development of Georgia. 2.Revenue Service/Income Service of the	Revenue Service of Georgia
	GE	Georgië	VHO	-	→	+	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	vanaf 1-9-2014/ tot 1-06-2018	Eur.1, fv-E	4, 4		Revenue Service of Georgia	Revenue Service of Georgia
	GE	Georgië	Regcon	-	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 1-06-2018	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	oude regels: 4 herziene regels: 10		Revenue Service of Georgia	Revenue Service of Georgia
	GE	Georgië	PEM OR									→	+	+	+	-	vanaf 1 september 2021: alternatief voor RegCon. Toepassing blijkt uit vermelding oorsprongsbewijs	Eur.1, fv-E	10, 10		Revenue Service of Georgia	Revenue Service of Georgia
	GH	Ghana	MAR	+	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 28-07-2016	Eur.1, fv-E	10, 10		GHANA REVENUE AUTHORITY	GHANA REVENUE AUTHORITY
	GH	Ghana	MAR 2	-	-	-	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	vanaf 28-07-2016 tot 15-9-2016	Eur.1, fv (TE)	10, 10		GHANA REVENUE AUTHORITY	GHANA REVENUE AUTHORITY

	GH	Ghana	IEPA	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	vanaf 15-12-2016 tot 20-8-2020 toepassing van MAR2 regels, daarna bilateraal obv Protocol 1. EUR.1. tot 19-8-2023, daarna alleen OV	OV	10, 10	OV-REX	GHANA REVENUE AUTHORITY	GHANA REVENUE AUTHORITY
	GI	Gibraltar	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					De douaneautoriteiten	HM Customs Gibraltar
	GD	Grenada	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Comptroller of Customs and Excise.	Grenada Customs & Excise Division
	GD	Grenada	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10, 10		Customs and Excise	Grenada Customs & Excise Division
	GL	Groenland	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Grønlands Hjemmestyre (Skattedirektoratet, Toldfunktionen)	Grønlands Hjemmestyre (Skattedirektoratet, Toldfunktionen)
	GL	Groenland	LGO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2020	Avo	12		Grønlands Hjemmestyre (Skattedirektoratet, Toldfunktionen)	Grønlands Hjemmestyre (Skattedirektoratet, Toldfunktionen)
	GU	Guam	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	Guam U.S. Customs and Border Protection
	GT	Guatemala	APS+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Direccion General de Comercio Exterior van het Ministerio de Economia.	Dirección de Administración del Comercio Exterior DACE
	GT	Guatemala	MidAm	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	1-12-2013	Eur.1, fv-E	12, 12		Ministerio de Economía Direccion de Administracion del Comercio Exterior	Dirección de Administración del Comercio Exterior DACE
	GN	Guinee	APS^M	-	-	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 18-5-2019	Avo	10, 10, 12		Ministère du Commerce / DG des Douanes.	Direction Générale de la Douane Guinéenne
	GW	Guinee-Bissau	APS^M	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 5-12-2017	Avo	10, 10, 12			Geen instantie aangewezen
	GY	Guyana	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Customs and Trade Administration of Guyana.	Guyana Revenue Authority
	GY	Guyana	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10, 10		GUYANA REVENUE AUTHORITY Customs and Trade Administration	Guyana Revenue Authority
	HT	Haiti	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	~	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 8-12-2020, geen preferentie mogelijk vanaf 1-1-2020 tot 8-12-2020	Avo	10, 10		Ministère du Commerce et de L'Industrie.	Administration Générale des Douanes
	HM	Heard- en McDonaldeilanden	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	Geen instantie aangewezen
	HN	Honduras	APS	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					SECRETARIA DE INDUSTRIA Y COMERCIO : Centro de Tramites de las Exportaciones (CENTREX), Centro de Tramites de las Exportaciones	SECRETARIA DE INDUSTRIA Y COMERCIO : Dirección General de Sectores Productivos
	HN	Honduras	MidAm	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	1-8-2013	Eur.1, fv-E	12, 12		SECRETARIA DE INDUSTRIA Y COMERCIO : - Subsecretaría de Integración Económica y Comercio Exterior - Dirección General de Integración Económica y Política Comercial	
	HK	Hong Kong																					Hong Kong Customs and Excise Department
	IS	IJsland	EER	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		Customs Offices / Bureaux de douane	Iceland Revenue and Customs - Tollur
	IS	IJsland	VHO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		Customs Offices / Bureaux de douane	Iceland Revenue and Customs - Tollur
	IS	IJsland	Regcon	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 1-05-2015	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	oude regels: 4 herziene regels: 10		Customs Offices / Bureaux de douane	Iceland Revenue and Customs - Tollur
	IS	IJsland	PEM OR									→	+	+	+	+	-	vanaf 27 oktober 2021: alternatief voor RegCon. Toepassing blijkt uit vermelding oorsprongsbewijs	Eur.1, fv-E	10, 10		Customs Offices / Bureaux de douane	Iceland Revenue and Customs - Tollur
	IN	India	APS	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2017	Avo	12		1.Coir Board. 2.Central Silk Board. 3.Tobacco Board.	Central Board of Indirect Taxes & Customs
	ID	Indonesië	APS	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 20-11-2019	Avo	12		1.Provincial, District and Municipality Offices of the Ministry of Industry and Trade. 2.Kawasan Berikat Nusantara (Nusantara)	Directorate General of Customs and Excise
	IR	Iran	APS	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 23-2-2014				ChambSer of Commerce, Industries, Mines and Agriculture of the Islamic Republic of Iran	The Islamic Republic of Iran Customs Administration
	IL	Israël	VHO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		Israeli Customs	Israel Tax Authority - Customs
	CI	Ivoorkust	APS	+	→	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	vanaf 1-10-14 tot 1-1-2019				De douaneautoriteiten	Les Douanes Ivoiriennes
	CI	Ivoorkust	MAR	+	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 28-07-2016	Eur.1, fv-E	10, 10		Douanes Ivoiriennes	Les Douanes Ivoiriennes
	CI	Ivoorkust	MAR 2	-	-	-	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	vanaf 28-07-2016 tot 3-9-2016	Eur.1, fv-E	10, 10		Douanes Ivoiriennes	Les Douanes Ivoiriennes
	CI	Ivoorkust	IEPA	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	vanaf 3-9-2016 tot 2-12-2019 toepassing van MAR2 regels, daarna obv Protocol 1, ov obv REX alleen bij uitvoer, vanaf 2-12-2022 REX bij invoer	Eur.1, OV-REX	10, 10, 10	OV-REX		
	JM	Jamaica	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10, 10		Customs Offices	Jamaica Customs Agency
	JP	Japan	JP	-	-	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	vanaf 1-02-2019	Avo (JP Business number), IK	12	AVO-Rex, IK		Japan customs
	YE	Jemen	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 9-6-2018	Avo	10, 10, 12		Yemeni Chambers of Commerce & Industry.	yemen customs
	JO	Jordanië	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Customs Houses	Jordan Customs
	JO	Jordanië	VHO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		Customs Houses	Jordan Customs
	JO	Jordanië	PEM OR									→	+	+	+	+	-	vanaf 1 september 2021: alternatief voor RegCon. Toepassing blijkt uit vermelding oorsprongsbewijs	Eur.1, fv-E	10, 10		Customs Houses	Jordan Customs

	MU	Mauritius	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Ministry of Business, Enterprise and Cooperatives Ministry of Industry, Commerce and Consumer	CUSTOMS - Mauritius Revenue Authority
	MU	Mauritius	OZA	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10	Ov - REX	Customs & Excise Department	CUSTOMS - Mauritius Revenue Authority
	YT	Mayotte	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					De douaneautoriteiten. (Services des Douanes)	De douaneautoriteiten. (Services des Douanes)
	YT	Mayotte	LGO	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Rex systeem nog niet ingevoerd				De douaneautoriteiten. (Services des Douanes)	De douaneautoriteiten. (Services des Douanes)
	XL	Melilla	CT-ML	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E, Avo	4, 4, 4		Customs Administration	Customs Administration
	MX	Mexico	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Secretaria de Economía, Subsecretaria de Comercio Exterior, Dirección General de Política Comercial	Secretaria de Economía, Subsecretaria de Comercio Exterior, Dirección General de Política Comercial
	MX	Mexico	VHO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10		Secretaria de Economía, Subsecretaria de Comercio Exterior, Dirección General de Política Comercial	Secretaria de Economía, Subsecretaria de Comercio Exterior, Dirección General de Política Comercial
	FM	Micronesië	APS	+	+	+	+	+	~	~	~	+	+	+	+	Rex ingevoerd vanaf 9-2-2021, geen preferentie mogelijk voor zendingen tussen 1-1-2018 en 9-2-2021	Avo	12		De douaneautoriteiten	DEPARTMENT OF FINANCE & ADMINISTRATION
	MD	Moldavië	AutR	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-		Eur.1, fv-E, avo	4, 4, 4		The Customs Service of the Republic of Moldova	The Customs Service of the Republic of Moldova
	MD	Moldavië	VHO	-	→	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	Tot 1-12-2016	Eur.1, fv-E	4, 4		The Customs Service of the Republic of Moldova	The Customs Service of the Republic of Moldova
	MD	Moldavië	Regcon	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	vanaf 1-12-2016	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	oude regels: 4 herziene regels: 10		The Customs Service of the Republic of Moldova	The Customs Service of the Republic of Moldova
	MD	Moldavië	PEM OR									→	+	+	+	vanaf 16 november 2021:alternatief voor RegCon. Toepassing blijkt uit vermelding oorsprongsbewijs	Eur.1, fv-E	10, 10		The Customs Service of the Republic of Moldova	The Customs Service of the Republic of Moldova
	MN	Mongolië	APS+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 24-12-2019	Avo	12		Mongolian National Chamber of Commerce and Industry	Mongolian Customs Office
	ME	Montenegro	WB	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Tot 1-02-2015	Eur.1, fv-E	4, 4		De douaneautoriteiten. (Bureaux de Douanes / Customs Offices)	Customs Administration
	ME	Montenegro	Regcon	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 1-02-2015	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	oude regels: 4 herziene regels: 10		De douaneautoriteiten. (Bureaux de Douanes / Customs Offices)	Customs Administration
	MS	Montserrat	LGO	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	Rex systeem nog niet ingevoerd				Government of Montserrat	Montserrat Customs & Revenue Services
	MZ	Mozambique	MAR	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 1-10-2014	fv-A	10, 10		Autoridade Tributaria de Moçambique	Autoridade Tributária de Moçambique
	MZ	Mozambique	SADC	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10		Autoridade Tributaria de Moçambique	Autoridade Tributária de Moçambique
	MZ	Mozambique	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 28-12-2018	Avo	12		Autoridade Tributaria de Moçambique	Autoridade Tributária de Moçambique
	MM	Myanmar	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2018	Avo	12		Directorate of Trade Ministry of Commerce.	Myanmar Customs
	NA	Namibië	APS	+	→	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	vanaf 1-10-2014	fv-A	10, 10		De douaneautoriteiten. (Customs and Excise)	Customs & Excise
	NA	Namibië	MAR	+	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 28-07-2016	Eur.1, fv-E	10, 10		De douaneautoriteiten. (Customs and Excise)	Customs & Excise
	NA	Namibië	MAR 2	-	-	-	→	-	-	-	-	-	-	-	-	vanaf 28-07-2016 tot 10-10-2016	Eur.1, fv-E	10, 10		De douaneautoriteiten. (Customs and Excise)	Customs & Excise
	NA	Namibië	SADC	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 10-10-2016	Eur.1, fv-E	10, 10		De douaneautoriteiten. (Customs and Excise)	Customs & Excise
	NP	Nepal	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2017	Avo	12		De douaneautoriteiten (Customs Office)	Departement of Customs
	NI	Nicaragua	APS	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Centro de Tramites de las Exportaciones (CETREX).	Dirección General de Aduanas
	NI	Nicaragua	MidAm	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	1-8-2013	Eur.1, fv-E	12, 12		Centro de Tramites de las Exportaciones (CETREX).	Dirección General de Aduanas
	NC	Nieuw-Caledonië	LGO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2020	Avo	12		Service de douane	Direction des Douanes de Nouvelle-Calédonie
	NZ	Nieuw-Zeeland	VHO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	→	ingangsdatum 1 mei 2024	Avo NZ client number, Ik	12	Avo-REX, IK		NZ Customs
	NE	Niger	APS^M	-	-	-	-	-	-	-	~	+	+	+	+	Rex ingevoerd per 16-1-2020, geen preferentie mogelijk voor zendingen tussen 1-7-2019 en 16-1-2020	Avo	12			Direction Générale Des Douanes
	NG	Nigeria	APS	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 21-3-2019	Avo	12		De douaneautoriteiten.	Nigeria Customs Service
	NU	Niue eilanden	APS	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 28-6-2017	Avo	12		H.M. Niue Customs	H.M. Niue Customs
	MP	Noordelijke Marianne eilanden	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	Geen instantie aangewezen
	KP	Noord-Korea																			
	NO	Noorwegen	EER	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		Directorate of Customs and Excise	Norwegian Customs
	NO	Noorwegen	VHO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		Directorate of Customs and Excise	Norwegian Customs

	NO	Noorwegen	Regcon	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	vanaf 1-5-2015	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	oude regels: 4 herziene regels: 10		Directorate of Customs and Excise	Norwegian Customs
	NO	Noorwegen	PEM OR										→	+	+	+	vanaf 1 september 2021: alternatief voor RegCon. Toepassing blijkt uit vermelding oorsprongsbewijs	Eur.1, fv-E	10, 10		Directorate of Customs and Excise	Norwegian Customs
	NF	Norfolkeiland	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	Australian Border Force
	UG	Oeganda	MAR	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 1-10-2014	Eur.1, fv-E	10, 10		Uganda Export Promotion Board Uganda Revenue Authority	Uganda Revenue Authority
	UG	Oeganda	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2019	Avo	12		Uganda Revenue Authority	Uganda Revenue Authority
	UA	Oekraïne	APS	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 1-1-2018				Chamber of Commerce and Industry. (By delegation of the Government of Ukraine)	State Fiscal Service of Ukraine
	UA	Oekraïne	AutR	-	→	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	vanaf 23-4-2014	Eur.1, fv-E, avo	4, 4, 4		Chamber of Commerce and Industry. (By delegation of the Government of Ukraine)	State Fiscal Service of Ukraine
	UA	Oekraïne	VHO	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	vanaf 1-09-2017	Eur.1, fv-E	4, 4		Customs Administration of Ukraine	State Fiscal Service of Ukraine
	UZ	Oezbekistan	APS+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2019	Avo	12		Company "UZBEKEXPERTIZA".	Customs Service
	OM	Oman	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Oman Chamber of Commerce and Industry.	Directorate General of Customs
	TP	Oost Timor	APS^M	+	+	+	+	+	~	~	~	+	+	+	+	+	Rex ingevoerd per 6-8-2020, geen preferentie mogelijk voor zendingen tussen 30-6-2018 en 6-8-2020	Avo	12			Customs
	PK	Pakistan	APS+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 6-3-2017	Avo	12		Trade Development Authority of Pakistan (TDAP)	Trade Development Authority of Pakistan (TDAP)
	PW	Palau	APS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	Geen instantie aangewezen
	PA	Panama	APS+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Ministerio de Comercio E Industrias. Viceministerio de Comercio Exterior (VICOMEX)	Autoridad Nacional de Aduanas
	PA	Panama	MidAm	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	1-8-2013	Eur.1, fv-E	12, 12		Ministerio de Comercio E Industrias. Viceministerio de Comercio Exterior (VICOMEX)	Autoridad Nacional de Aduanas
	PG	Papoea Nieuw-Guinea	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Department of Commerce, Industry and Trade	Papua New Guinea Customs Service
	PG	Papoea-Nieuw-Guinea	PAC	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10		Papua New Guinea Customs Service	Papua New Guinea Customs Service
	PY	Paraguay	APS+	+	+	+	+	+	+	→	-	-	-	-	-	-	tot 1-1-2019				Ministerio de Industria y Comercio.	Ministerio de Industria y Comercio.
	PE	Peru	Andes	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	1-3-2013	Eur.1, fv-E	12, 12		Ministerio de Comercio Exterior y Turismo (MINCETUR) Ventanilla Unica de Comercio Exterior (VUCE)	Superintendencia Nacional de Aduanas y de Administración Tributaria
	PE	Peru	APS+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Ministerio de Comercio Exterior y Turismo (MINCETUR) Viceministerio de Comercio Exterior, Ministry of Business & Trade	Superintendencia Nacional de Aduanas y de Administración Tributaria
	QA	Qatar	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Department of Economic Affairs International Cooperation & Trade Agreement	General Authority of Customs
	RU	Rusland	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Chamber of Commerce and Industry of the Russian Federation.	Federal customs service
	RW	Rwanda	MAR	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 1-10-2014	Eur.1, fv-E	10, 10		Rwanda Revenu Authority Offices Rwandais des Recettes	Rwanda Revenu Authority Offices Rwandais des Recettes
	RW	Rwanda	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 7-3-2018	Avo	12		Rwanda Revenu Authority Offices Rwandais des Recettes	Rwanda Revenu Authority Offices Rwandais des Recettes
	KN	Saint Christopher and Nevis	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10, 10		Customs and Excise Department	St. Kitts and Nevis Customs and Excise Department
	KN	Saint Christopher and Nevis	APS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	St. Kitts and Nevis Customs and Excise Department
	LC	Saint Lucia	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10, 10		Ministry of Finance, Economic Affairs, Planning and Social Security CUSTOMS & EXCISE DEPARTMENT	Customs & Excise St. Lucia
	LC	Saint Lucia	APS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	Customs & Excise St. Lucia
	VC	Saint Vincent en de Grenadines	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10, 10		Customs and Excise Department	St. Vincent & the Grenadines, Customs & Excise Department
	VC	Saint Vincent en de Grenadines	APS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	St. Vincent & the Grenadines, Customs & Excise Department
	SB	Salomons-Eilanden	PAC	-	-	-	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	per 17-5-2020	Eur.1, fv-E	10, 10		Customs and Excise Decision, Ministry of Finance and Treasury	Customs and Excise Division
	SB	Salomons-Eilanden	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 20-9-2017	Avo	12		De douaneautoriteiten	Customs and Excise Division
	WS	Samoa	PAC	-	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	per 31-12-2018	Eur.1, fv-A	10, 10			Customs Procedures - Ministry for Revenue
	WS	Samoa	APS^M	+	+	+	+	+	+	~	-	-	-	-	-	-	Rex systeem nog niet ingevoerd, geen preferentie mogelijk voor zendingen vanaf 1-1-2020				Ministry for Revue	Customs Procedures - Ministry for Revenue
	SM	San Marino	DU	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Douane-unie, dus herkomst in plaats van oorsprong!					
	ST	Sao Tomé en Príncipe	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 29-6-2018	Avo	12		Mistério do Plano e Finançaçao (droogstempel). De douaneautoriteiten.	Mistério do Plano e Finanças Direcção das Alfândegas de São Tomé e Príncipe

	SA	Saoedi-Arabië	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				Ministry of Commerce and Industry.	Saudi Customs				
	SN	Senegal	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Agence Sénégalaise de Promotion des Exportations (ASEPEX) van het Ministère du Commerce, de l' Industrie et du secteur	Senegalese customs				
	RS	Servië	WB	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Tot 1-02-2015	Eur. 1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		Customs Houses and Posts	Customs Administration	
	RS	Servië	Regcon	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 1-02-2015	Eur. 1, Eur-MED, fv-E, fv-M	oude regels: 4 herziene regels: 10		Customs Houses and Posts	Customs Administration	
	RS	Servië	PEM OR	-	-	-	-	-	-	-	-	→	+	+	+	+	-	vanaf 6-12-2021: alternatief voor RegCon. Toepassing blijkt uit vermelding oorsprongsbewijs	Eur. 1, fv-E	10, 10		Customs Houses and Posts	Customs Administration	
	SC	Seychellen	OZA	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	tot 30 juni 2023 bij invoer EUR.1 of Fv-E; vanaf 1-7-2023 OV-REX	Eur.1, fv-E	10, 10	OV-REX	Customs Offices / Bureaux de Douanes	Seychelles Revenue Commission	
	SC	Seychellen	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	Seychelles Revenue Commission	
	SL	Sierra Leone	APS^M	+	+	+	+	+	~	+	+	+	+	+	+	+	+	Rex ingevoerd per 16-8-2018, geen preferentie mogelijk voor zendingen tussen 1-1-2018 en 16-8-2018	Avo	12		Commisioner of Customs (National Revenue Authority)	Customs and Excise Department National Revenue Authority	
	SG	Singapore	SG	-	-	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	vanaf 21-11-2019	Avo obv TE	12	Avo obv REX	Singapore Customs (SC) - Customs and Excise Department. (ASEAN-cumulatie)	Singapore Customs	
	SX	Sint Maarten (Ned. deel)	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Douane Sint-Maarten	Customs Department	
	SX	Sint Maarten (Ned. deel)	LGO	+	+	+	+	+	+	~	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 7-12-2020, vanaf 1-1-2020 tot 7-12-2020 geen preferentie mogelijk	Avo			Douane Sint-Maarten	Customs Department	
	BL	Sint-Bartholomeus	APS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Geen instantie aangewezen	Geen instantie aangewezen	
	BL	Sint-Bartholomeus	LGO	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	Rex systeem nog niet ingevoerd					Service de la Douane et du droit de quai	Service de la Douane et du droit de quai
	SD	Soedan	APS^M	+	+	+	+	+	+	~	~	+	+	+	+	+	+	Rex ingevoerd per 21-1-2020, geen preferentie mogelijk voor zendingen tussen 1-7-2019 en 21-1-2020	Avo	12		De douaneautoriteiten. (Sudan Customs)	Sudan Customs	
	SO	Somalië	APS^M	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Geen REX ingevoerd, geen preferentie mogelijk vanaf 1-1-2018				Geen instantie aangewezen	Geen instantie aangewezen	
	LK	Sri Lanka	APS+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2018	Avo	12		Department of Commerce.	Sri Lanka Customs	
	SH	St. Helena and Dependencies	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					1. De douaneautoriteiten. (H.M. St. Helena Customs) 2. The Administrator, Tristan da Cunha	1. De douaneautoriteiten. (H.M. St. Helena Customs) 2. The Administrator, Tristan da Cunha	
	SH	St. Helena and Dependencies	LGO	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	Rex systeem nog niet ingevoerd					1. De douaneautoriteiten. (H.M. St. Helena Customs) 2. The Administrator, Tristan da Cunha	1. De douaneautoriteiten. (H.M. St. Helena Customs) 2. The Administrator, Tristan da Cunha
	PM	St.Pierre and Miquelon	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Services de Douanes, Territoire de Saint Pierre et Miquelon	Services de Douanes, Territoire de Saint Pierre et Miquelon	
	PM	St.Pierre and Miquelon	LGO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2020	Avo	12		Services de Douanes, Territoire de Saint Pierre et Miquelon	Services de Douanes, Territoire de Saint Pierre et Miquelon	
	SR	Suriname	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur. 1, fv-E	10, 10, 10		Inspectie der Invoerrechten en Accijnzen	Douane Suriname	
	SZ	Swaziland	APS	+	→	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	vanaf 1-10-14 tot 1-1-2019				De douaneautoriteiten.	Swaziland Revenue Authority	
	SZ	Swaziland	MAR	+	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 28-07-2016	Eur.1, fv-E	10, 10		Swaziland Revenu Authority (SRA)	Swaziland Revenue Authority	
	SZ	Swaziland	MAR 2	-	-	-	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	vanaf 28-07-2016 tot 10-10-2016	Eur.1, fv-E	10, 10		Swaziland Revenu Authority (SRA)	Swaziland Revenue Authority	
	SZ	Swaziland	SADC	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 10-10-2016	Eur. 1, fv-E	10, 10		Swaziland Revenu Authority (SRA)	Swaziland Revenue Authority	
	SY	Syrië (Arabische Republiek)	APS	+	+	+	+	+	+	~	~	~	~	~	~	~	~	Rex nog niet ingevoerd, geen preferentie mogelijk voor zendingen vanaf 1-1-2019				De douaneautoriteiten.	Customs Offices / Bureaux des Douanes	
	SY	Syrië (Arabische Republiek)	VHO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, Eur.2	5, 5		Customs Offices / Bureaux des Douanes	Customs Offices / Bureaux des Douanes	
	TJ	Tadzjikistan	APS	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 26-10-2020	Avo	12		Chamber of Commerce and Industry of the Republic of Takjikistan.	Chamber of Commerce and Industry of the Republic of Takjikistan.	
	TW	Taiwan																					Taipei Customs	
	TZ	Tanzania	MAR	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 1-10-2014	Eur.1, fv-E	10, 10		Tanzania Customs	Customs & Excise - Tanzania Revenue Authority	
	TZ	Tanzania	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 14-6-2018	Avo	12		Tanzania Customs	Customs & Excise - Tanzania Revenue Authority	
	TH	Thailand	APS	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Department of Foreign Trade. (Ministry of Commerce)	Thai Customs	
	TG	Togo	APS^M	+	+	+	+	+	~	+	+	+	+	+	+	+	+	Rex ingevoerd per 27-7-2018, geen preferentie mogelijk voor zendingen tussen 1-7-2018 en 27-7-2018	Avo	12		Ministère du Commerce et de la Promotion du Secteur Privé	Office Togolais Des Recettes	
	TO	Tonga	APS	+	+	+	+	+	~	~	~	-	-	-	-	-	-	Rex nog niet ingevoerd, geen preferentie mogelijk voor zendingen vanaf 1-7-2018. APS tot 1-1-2021				Commissioner of Revenue	Commissioner of Revenue	
	TT	Trinidad en Tobago	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					Customs and Excise Division	Customs and Excise Division	
	TT	Trinidad en Tobago	CAR	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, fv-E	10, 10, 10		Customs and Excise Division	Customs and Excise Division	

	TN	Tunesië	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				Bureaux des Douanes tunisiennes / Customs Offices	Bureaux des Douanes tunisiennes / Customs Offices		
	TN	Tunesië	VHO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4	De douaneautoriteiten	Bureaux des Douanes tunisiennes / Customs Offices	
	TR	Turkije	DU	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Douane-unie, dus herkomst in plaats van oorsprong!	A.TR	4	Turkish Customs Offices	Turkish Customs Offices	
	TR	Turkije	VHO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	landbouwprod.	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4	Turkish Customs Offices	Turkish Customs Offices	
	TR	Turkije	VHO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	steenkool/ ijzer/staalprod.	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4	Turkish Customs Offices	Turkish Customs Offices	
	TM	Turkmenistan	APS	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				Ministry of Trade and Foreign Economic Relations of Turkmenistan.	State Customs Service of Turkmenistan	
	TC	Turks- en Caïcos-eilanden	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				Collector of Customs (Department of Customs Grand Turk, South Caicos, North Caicos, Providencials)	Turks and Caicos Islands Customs	
	TC	Turks- en Caïcos-eilanden	LGO	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	Rex systeem nog niet ingevoerd				Collector of Customs (Department of Customs Grand Turk, South Caicos, North Caicos, Providencials)	Turks and Caicos Islands Customs
	TV	Tuvalu	APS^M	-	-	-	-	-	~	+	+	+	+	+	+	+	Rex ingevoerd per 3-10-2018, geen preferentie mogelijk voor zendingen tussen 1-1-2018 en 3-10-2018	Avo	12		Tuvalu Police Force	
	UY	Uruguay	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				Ministerio de Economía y Finanzas Dirección General de Secretaría Asesoría de Política Comercial	Dirección Nacional de Aduanas	
	VU	Vanuatu	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2019	Avo	12	De douaneautoriteiten.	Customs and Inland Revenue	
	VE	Venezuela	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				Ministerio de Industrias Ligeras y Comercio (MILCO).	Ministerio de Industrias Ligeras y Comercio (MILCO).	
	AE	Verenigde Arabische Emiraten	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				1. Ministry of Economy 2. Chambers of Commerce and Industry	Federal Customs Authority	
	GB	Verenigd Koninkrijk	TCA	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+		Avo (GB EORI), IK	12	AVO-Rex, IK		UK Border Force
	US	Verenigde Staten																			U.S. Customs and Border Protection	
	VN	Vietnam	APS	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	→	→	→	Tot 1-1-2023. REX ingevoerd vanaf 1-1-2019	Avo	12	Vietnam Chamber of Commerce and Industry (VCCI)	General Department of Vietnam Customs	
	VN	Vietnam	VHO	-	-	-	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	vanaf 1-8-2020, ov obv REX alleen bij uitvoer	EUR.1, OV <€6000,-	12, 12, 12	AvO	Import -Export Management Office (IEM)	General Department of Vietnam Customs
	WF	Wallis en Futuna Eilanden	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				Service des Douanes	Service des Douanes	
	WF	Wallis en Futuna Eilanden	LGO	+	+	+	+	+	+	+	-	~	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 27-10-2021	Avo	12	Service des Douanes	Service des Douanes	
	EH	Westelijke Sahara	VHO *	-	-	-	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	vanaf 19-7-2019	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4		De douaneautoriteiten. (Administration des Douanes et Impots Indirects)	
	ZM	Zambia	APS^M	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-1-2017	Avo	12	Zambia Revenue Authority, Customs and Excise	Zambia Revenue Authority, Customs and Excise	
	ZM	Zambia	MAR	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	tot 1-10-2014	Eur.1, fv-E	8	Zambia Revenue Authority, Customs and Excise	Zambia Revenue Authority, Customs and Excise	
	ZW	Zimbabwe	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				Zimbabwe Revenue Authority (ZIMRA).	Zimbabwe Revenue Authority (ZIMRA).	
	ZW	Zimbabwe	OZA	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	REX ingevoerd vanaf 1-7-2021. EUR 1 niet meer mogelijk	OV-REX	10	ov-REX	Zimbabwe Revenue Authority (ZIMRA).	Zimbabwe Revenue Authority (ZIMRA).
	SS	Zuid Sudan	APS^M	+	+	+	+	+	~	~	~	~	~	~	~	~	Rex nog niet ingevoerd, geen preferentie mogelijk voor zendingen vanaf 1-1-2018	fv-A	10, 10	De douaneautoriteiten.	Ministry of Finance and Economic Planning	
	ZA	Zuid-Afrika	APS	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				South African Revenue Service (SARS).	South African Revenue Service (SARS).	
	ZA	Zuid-Afrika	VHO	+	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Tot 10-10-2016	Eur.1, fv-E	4, 4	South African Revenue Service (SARS).	South African Revenue Service (SARS).	
	ZA	Zuid-Afrika	SADC	-	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 10-10-2016	Eur.1, fv-E	10, 10	South African Revenue Service (SARS).	South African Revenue Service (SARS).	
	KR	Zuid-Korea	VHO	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		ov	12	KOREA CUSTOMS SERVICE	KOREA CUSTOMS SERVICE	
	CH	Zwitserland	VHO	+	+	→	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Tot 1-02-2016	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	4, 4, 4, 4	Customs Offices / Bureaux des Douanes	Federal Customs Administration	
	CH	Zwitserland	Regcon	-	-	→	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	Vanaf 1-02-2016	Eur.1, Eur-MED, fv-E, fv-M	oude regels: 4 herziene regels: 10	Customs Offices / Bureaux des Douanes	Federal Customs Administration	
	CH	Zwitserland	PEM OR								→	+	+	+	+	-	vanaf 1 september 2021: alternatief voor RegCon. Toepassing blijkt uit vermelding oorsprongsbewijs	Eur.1, fv-E	10, 10	Customs Offices / Bureaux des Douanes	Federal Customs Administration	

Regionale Conventie

Betrokken land(en)

zie tabel rechts

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling

REGIONALE CONVENTIE betreffende de pan-Euro-mediterrane preferentiële oorsprongsregels

Vindplaatsen oude regels

publicatienummer
celex nummer
Eur-lex
protocol
lijstregels

2013/94/EU
32013D0094
[overzichtspagina](#)
[link](#)
[link](#)

herziene regels

publicatienummer
celex nummer
EUR-lex
protocol

[2024/390](#)
[22024D0390](#)
[link](#)
[besluit 1/2023](#)

overgangsbepalingen

EUR-lex

[besluit 2/2024](#)

Informatie

Website TAXUD

[link](#)

guidance

[link](#)

overgangsbepalingen

cumulatiematrix

[link](#)

Belangrijke artikelen (oude regels)

TITEL I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Definities

TITEL II

DEFINITIE VAN HET BEGRIIP "PRODUCTEN VAN OORSPRONG"

Artikel 2

Algemene eisen

Artikel 3

[Cumulatie van de oorsprong](#)

Artikel 4

Geheel en al verkregen producten

Artikel 5

Toereikende be- of verwerking

Artikel 6

Ontoereikende be- of verwerking

Artikel 7

Determinerende eenheid

Artikel 8

Toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen

Artikel 9

Stellen en assortimenten

Artikel 10

Neutrale elementen

TITEL III

TERRITORIALE VOORWAARDEN

Artikel 11

Territorialiteitsbeginsel

Artikel 12

Rechtstreeks vervoer

Artikel 13

Tentoonstellingen

TITEL IV

TERUGGAVE OF VRIJSTELLING VAN RECHTEN

Artikel 14

Verbod op de teruggave of vrijstelling van douanerechten

TITEL V

BEWIJS VAN OORSPRONG

Artikel 15

Algemene eisen

Artikel 16

Procedure voor de afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer

EUR.1 of EUR-MED

Artikel 17

Afgifte achteraf van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED

Artikel 18

Afgifte van een duplicaat van een certificaat inzake goederenverkeer

EUR.1 of EUR-MED

Artikel 19

Afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED aan de hand van een eerder opgesteld of afgegeven bewijs van oorsprong

Artikel 20

Gescheiden boekhouding

Artikel 21

Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring of een EUR-MED-oorsprongsverklaring

Artikel 22

Toegelaten exporteur

Artikel 23

Geldigheid van het bewijs van oorsprong

Artikel 24

Overlegging van het bewijs van oorsprong

Artikel 25

Invoer in deelzendingen

Artikel 26

Vrijstelling van bewijs van oorsprong

Artikel 27

Bewijsstukken

Artikel 28

Bewaring van de bewijzen van oorsprong, leveranciersverklaringen en andere bewijsstukken

Artikel 29

Verschillen en vormfouten

Artikel 30

Bedragen in euro

TITEL VI

SAMENWERKING TUSSEN DOUANEDIENSTEN

Artikel 31

Samenwerking tussen douanediensnten

Artikel 32

Controle van bewijzen van oorsprong

Artikel 33

Geschillenregeling

Artikel 34

Sancties

Artikel 35

Vrije zones

Lijst van bijlagen

BIJLAGE I:

Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II

BIJLAGE II:

Lijst van oorsprongverlenende be- of verwerkingen

BIJLAGE III a:

Model van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en de aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1

BIJLAGE III b:

Modellen van het certificaat inzake goederenverkeer EUR-MED en de aanvraag van een certificaat inzake goederenverkeer EUR-MED

BIJLAGE IV a:

Tekst van de oorsprongsverklaring

BIJLAGE IV b:

Tekst van de EUR-MED-oorsprongsverklaring

BIJLAGE V:

Lijst van partijen waarop de bepalingen inzake een gedeeltelijke teruggave als bedoeld in artikel 14, lid 7, van dit aanhangsel niet van toepassing zijn

Veranderingen Regionale Conventie per 1-1-2025

•Met ingang van 1-1-2025 zijn de herziene regels (“revised rules”) van de regionale conventie van toepassing geworden.
•Nog niet alle deelnemende landen hebben dit tijdig in hun wetgeving kunnen verwerken. Daarom blijven tot 1-1-2026 ook de oude regels nog van toepassing.
•De overgangsbepalingen (“transitional provisions”) maken het mogelijk om oorsprongsbewijzen en leveranciersverklaringen die zijn afgegeven onder de oude regels of onder de overgangsregels te accepteren als bewijs bij toepassing van de herziene regels.
•De herziene regels vervangen de overgangsregels (“transitional rules”), die per 1-1-2025 niet meer van toepassing zijn.
•In onderstaande tabel zie je welk land welke regels toepast.

LAND	oude regels	Herziene regels	overgangsbepalingen
Albanie	1-5-2015	1-1-2025	nee
Algerije	-	-	nee
Bosnië en Herzegovina	9-12-2016	1-1-2025	ja
Egypte	1-1-2016	-	nee
EU			
Georgië	1-1-2018	1-1-2025	ja
Faeroer	12-5-2015	1-1-2025	ja
IJsland	1-5-2015	1-1-2025	ja
Israël	-	-	nee
Jordanië	1-9-2021	16-1-2025	nee
Kosovo	1-4-2016	1-1-2025	ja
Libanon	-	-	nee
Liechtenstein	1-2-2016	1-1-2025	ja
Macedonië	1-5-2015	1-1-2025	ja
Marokko	-	-	nee
Montenegro	1-2-2015	1-1-2025	nee
Moldavië	1-12-2016	1-1-2025	ja
Noorwegen	1-5-2015	1-1-2025	ja
Oekraïne	1-1-2019	1-1-2025	nee
Palestijnse Autoriteit	1-3-2016	-	nee
Servië	1-2-2015	1-1-2025	ja
Syrië	-	-	nee
Tunesië	-	-	nee
Turkije	-	-	nee
Zwitserland	1-2-2016	1-1-2025	ja

Betrokken land(en)

ALBANIE

Basisovereenkomst en/of preferentiële regeling	Protocol nr. 4 betreffende de definitie van het begrip „producten van oorsprong” en methoden van administratieve samenwerking
Vindplaatsen	
documentnummer	Nog niet beschikbaar op EUR-Lex: in afwachting van publicatie mag verwezen worden naar het besluit van de Raad op het Council Register Portal, welke onder de link 'protocol te vinden is.
celexnummer	
overzichtspagina	EUR-Lex
snel naar:	
tabblad regionale conventie	link
protocol	link PEM-Overgangsregels
lijstregels	link overgangsregels
informatie	
Internet (EN)	DG Trade
cumulatiematrix:	link

regionale conventie van toepassing vanaf 1-05-2015
PEM-OR van toepassing vanaf 1-09-2021

Bijzonderheden

Met ingang van 1-9-2021 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van toepassing op Albanië. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de regels van de Regionale Conventie. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de regels van de conventie. De conventie blijft volledig van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld met de tekst "...*in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong*". Een EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst "TRANSITIONAL RULES".

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

Betrokken land(en) **ALGERIJE**

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Besluit van de Raad nr. 2/2007 van de associatieraad EU-Algerije van 16 oktober 2007 tot wijziging van Protocol nr. 6 van de Europees-mediterrane overeenkomst betreffende de definitie van "producten van oorsprong" en regelingen voor administratieve samenwerking

Vindplaatsen/Informatie

documentnummer
celex nummer
Eur-lex

2007/713/EG
22007D0713
[overzichtspagina](#)

Snel naar:

protocol
lijstregels

[link](#)
[link](#)

informatie

Internet (EN)
cumulatiematrix

[DG trade](#)
[link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

art. 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
art. 3	Cumulatie in Algerije: bilateraal, diagonaal, volledig
art. 4	Cumulatie in de Gemeenschap: bilateraal, diagonaal, volledig
art. 5	Geheel en al verkregen producten
art. 6	Toereikende bewerking of verwerking
art. 6, lid 2	Tolerantieregels: 10% (m.u.v. Afdeling 11)
art. 7	Ontoereikende be- of verwerking
art. 12	Territorialiteitsbeginsel
art. 13	Rechtstreeks vervoer
art. 15	Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (No-Drawback)
art. 16	oorsprongsbewijs: EUR-1, factuurverklaring
art. 17	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
art. 18	Afgifte achteraf
art. 19	Afgifte van een duplicaat
art. 20	Afgifte vervangingscertificaat
art. 21	Gescheiden boekhouding
art. 22	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorsprongsgoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
art. 23	geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 4 maanden
art. 24	
art. 31	€ 6.000,- =
art. 32	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
art. 33	controle oorsprongsbewijzen
art. 33a	controle leveranciersverklaring

De bijlagen van de diverse protocollen zijn/worden opgenomen als bijlagen bij het Besluit

Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt (N.B. achter bijlage 1)
Bijlage 3a	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1

Bijlage 3b	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED
Bijlage 4a	Tekst van de factuurverklaring EUR
Bijlage 4b	Tekst van de factuurverklaring EUR-MED
Bijlage 5	Langlopende leveranciersverklaring

Betrokken land(en)

COLOMBIA, PERU, ECUADOR
(ANDES-groep)

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Bijlage II bij het Besluit van de Raad nr. 2012/735/EU betreffende de
ondertekening, namens de Unie, en de voorlopige toepassing van de
Handelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten,
enerzijds, en Colombia en Peru, anderzijds

Bijzonderheden

De EU en Peru & Colombia hebben
op
26 juni 2012 een Vrijhandelsakkoord
gesloten. Ecuador maakt sinds 1
januari 2017 deel uit van het
Vrijhandelsakkoord

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-lex

2012/1221
22012A1221
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol
lijstregels

[link](#)
[link](#)

informatie

mededeling 23
Internet (EN)

[link](#)
[DG Trade](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

art. 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
art. 3	Cumulatie: bilateraal
art. 4	Cumulatie: uitgebreid (Midden- en Zuid-Amerika, Caribisch gebied)
art. 5	Geheel en al verkregen producten
art. 6	Toereikende bewerking of verwerking
art. 6, lid 2	Tolerantieregel: 10% (m.u.v. Afdeling 11)
art. 7	Ontoereikende be- of verwerking
art. 12	Territorialiteitsbeginsel
art. 13	Rechtstreeks vervoer
art. 15	oorsprongbewijs: EUR-1, factuurverklaring
art. 16	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
art. 17	Afgifte achteraf
art. 18	Afgifte van een duplicaat
art. 19	Afgifte vervangingscertificaat
art. 20	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
art. 21	geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 12 maanden
art. 22	€ 6.000,- =
art. 29	€ 6.000,- =
art. 30	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
art. 31	controle oorsprongsbewijzen
Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
Bijlage 2A	Addendum bij de lijst van oorsprongverlenende be- of verwerkingen
Bijlage 3	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage 4	Tekst van de factuurverklaring EUR

Betrokken land(en)

ANDORRA

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Aanhangsel bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeen-
schap en het Prinsdom Andorra betreffende de definitie van het
begrip "produkten van oorsprong" en de methoden van admini-
stratieve samenwerking (Ph. FG van 31 december 1990 I 374)

Vindplaatsen

documentnummer 1990/1231
Celexnummer 01990A1231
Eur-Lex [overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol (titel 1 - douaneunie) [link](#)
Aanhangsel (regeling H1 - [link](#)
lijstregels [link](#)

informatie

internet (EN) [DG TAXUD](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

- art. 2

art. 3

art. 4

art. 5

art. 5, lid 2

art. 6

art. 10

art. 11

art. 13

art. 14

art. 15

art. 16

art. 17

art. 18

art. 19

art. 20

art. 21

art. 28

art. 29
- Beschouwd van oorsprong te zijn ...

Cumulatie in de EU en Andorra: bilateraal

Geheel en al verkregen producten

Toereikende bewerking of verwerking

Tolerantieregel: 10%

Ontoereikende be- of verwerking

Territorialiteitsbeginsel

Rechtstreeks vervoer

Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (**No-Drawback**)

oorsprongbewijs: EUR-1, factuurverklaring

Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1

Afgifte achteraf

Afgifte van een duplicaat

Afgifte vervangingscertificaat

Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > **€ 6.000,-** door toegelaten exporteur

voorwaarden vergunning toegelaten exporteur

geldigheidsduur oorsprongsbewijs: **4 maanden**

wederzijdse bijstand / **administratieve samenwerking**

controle oorsprongsbewijzen

- Bijlage 1

Bijlage 2

Bijlage 3

Bijlage 4
- Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II

Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt

Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1

Tekst van de factuurverklaring EUR

Bijzonderheden

Deze overeenkomst voorziet in een **douaneunie** en een **preferentiële regeling**:

Producten die vallen onder H25 T/M H97 van het geharmoniseerd systeem en herkomstig zijn uit het vrije verkeer vallen onder de douaneunie;

Voor producten die vallen onder H1 T/M H24 en die van oorsprong zijn geldt de preferentiële regeling

Betrokken land(en)

BOSNIË en HERZEGOVINA

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling	Protocol 2 Betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en regelingen voor administratieve samenwerking in verband met de toepassing van deze overeenkomst tussen de Gemeenschap en Bosnië en Herzegovina
Vindplaatsen	
documentnummer	2016/134
celexnummer	32016D0134
Eur-lex	overzichtspagina
snel naar:	
tabblad Regionale conventie	RegCon
informatie	
Internet (EN)	DG trade
cumulatiematrix	link

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

art. 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
art. 3	Cumulatie in de EU: bilateraal, diagonaal
art. 4	Cumulatie in Bosnië en Herzegovina: bilateraal, diagonaal
art. 5	Geheel en al verkregen producten
art. 6	Toereikende bewerking of verwerking
art. 6, lid 2	Tolerantieregel: 10% (m.u.v. Afdeling 11)
art. 7	Ontoereikende be- of verwerking
art. 12	Territorialiteitsbeginsel
art. 13	Rechtstreeks vervoer
art. 15	Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (No-Drawback)
art. 16	oorsprongbewijs: EUR-1, factuurverklaring
art. 17	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
art. 18	Afgifte achteraf
art. 19	Afgifte van een duplicaat
art. 20	Afgifte vervangingscertificaat
art. 21	Gescheiden boekhouding
art. 22	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 4 maanden
art. 23	
art. 24	€ 6.000,- =
art. 31	
art. 32	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
art. 33	controle oorsprongsbewijzen

De bijlagen van de diverse protocollen zijn/worden opgenomen als bijlagen bij het Besluit

Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt (N.B. achter bijlage 1)
Bijlage 2	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage 3	Tekst van de factuurverklaring EUR
Bijlage 4	
Bijlage 5	Producten uitgesloten van cumulatie

bijzonderheden

Met ingang van 9-12-2016 zijn de oorsprongsregels van de Regionale Conventie van toepassing

CARIFORUM:
Antigua en Barbuda, Barbados, Bahamas,
Belize, Dominica, Dominicaanse Republiek,
Betrokken land(en) Grenada, Guyana, Jamaica, Saint Christopher
and Nevis, Saint Lucia, Suriname, Trinidad en
Tobago, Saint Vincent en de Grenadines

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol 1 bij de Economische Partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Cariforum betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en de methoden van administratieve samenwerking

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-lex

2008/1030
22008A1030
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol
lijstregels

[protocol](#)
[lijstregels](#)

informatie

Internet (EN)

[DG trade](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

artikel 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
artikel 3	Cumulatie in de EU
artikel 4	Cumulatie in de Cariforum-staten
artikel 5	Cumulatie met naburige ontwikkelingslanden
artikel 6	Volledig verkregen producten
artikel 7	Toereikende bewerking of verwerking
artikel 7, lid 3	Tolerantieregels: 15% van prijs af fabriek
artikel 8	Ontoereikende be- of verwerking
artikel 13	Territorialiteitsbeginsel
artikel 14	Rechtstreeks vervoer
artikel 16	oorsprongsbewijs: EUR-1, factuurverklaring
artikel 17	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
artikel 18	Afgifte achteraf
artikel 19	Afgifte van een duplicaat
artikel 20	Afgifte vervangingscertificaat
artikel 21	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorsprongsgoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
artikel 22	geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 10 maanden
artikel 23	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
artikel 33	controle oorsprongsbewijzen
artikel 34	
Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
Bijlage 3	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage 4	Tekst van de factuurverklaring EUR

Betrokken land(en)

Ivoorkust

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

BESLUIT Nr. 2/2019 VAN HET EPO-COMITÉ DAT IS
OPGERICHT BIJ DE TIJDELIJKE ECONOMISCHE
PARTNERSCHAPSOVEREENKOMST TUSSEN
IVOORKUST, ENERZIJD, EN DE EUROPESE
GEMEENSCHAP EN HAAR LIDSTATEN,
ANDERZIJD,
van 2 december 2019
betreffende de aanneming van Protocol 1 betreffende
de definitie van het begrip "producten van
oorsprong" en de methoden van administratieve
samenwerking [2020/195]

Vindplaatsen/Informatie

documentnummer
Celexnummer
EUR-Lex

2020/195
22020D0195
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol
lijstregels

[link](#)
[link](#)

informatie

Internet (EN)

[DG trade](#)

RELEVANTE ARTIKELN / BIJLAGEN

artikel 3	volledig verkregen producten
artikel 4	toereikende be- of verwerking
artikel 5	ontoereikende be- of verwerking
artikel 7 en 8	cumulatie
artikel 9	In aanmerking te nemen eenheid
artikel 10	toebereiden, vervangingsonderdelen, gereedschappen
artikel 11	stellen en assortimenten
artikel 12	neutrale elementen
artikel 13	gescheiden boekhouding
artikel 14	territorialiteitsbeginsel
artikel 15	niet-wijziging
artikel 16	Tentoonstellingen
artikel 17	oorsprongbewijs: EUR-1, factuurverklaring
artikel 18	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
artikel 19	Afgifte achteraf EUR.1
artikel 20	afgifte duplicaat EUR.1
artikel 21	voorwaarden factuurverklaring
artikel 22	toegelaten exporteur
artikel 23	geldigheid bewijs van oorsprong 10 maanden
artikel 24	overlegging bewijs van oorsprong
artikel 25	deelzendingen
artikel 26	vrijstelling bewijs van oorsprong
artikel 27	informatieprocedure cumulatie
artikel 28	Bewijsstukken
artikel 34	administratieve samenwerking

Bijlage I	Aantekeningen bij de lijst in bijlage II bij het protocol
Bijlage II	Lijst van oorsprongverlenende be- of verwerkingen,
Bijlage IV	Oorsprongsverklaring

Bijzonderheden

voor EU exporteurs wordt REX toegepast (artikel 17 lid 1 jo. 21 lid 1 onder a), voor alle zendingen.
Dit op basis van EU-wetgeving (artikel 68 UVo).
Voor de exporteurs in Ivoorkust geldt kort gezegd 3 jaar EUR1/TE, en daarna
oorsprongsverklaringen op basis van REX: eerste 3 jaar EUR1 (artikel 17 lid 2 onder a), na 3 jaar
geen EUR1 meer (artikel 17 lid 3) boven 6000 euro eerste 3 jaar lang factuurverklaringen op basis
van TE (artikel 22), maar na 3 jaar op basis van REX (17 lid 2 onder b jo. artikel 21 lid 1 onder
b) onder 6000 euro factuurverklaringen door willekeurige exporteur (21 lid 1 onder c)

3 jaars termijn wordt gerekend vanaf de inwerkingtreding van het protocol: 2 december 2019.
Vanaf 2 december 2022 is preferentie alleen nog mogelijk met een factuurverklaring, bij zendingen
van meer dan 6000 euro door een REX-geregistreerde exporteur. Tot 2 maart 2023 wordt
importeurs die een EUR.1 overleggen de gelegenheid geboden binnen 3 maanden alsnog een
factuurverklaring te overleggen.

Betrokken land(en) **CEUTA / MELILLA**

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Verordening (EG) nr. 82/2001 van de Raad, betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en de methoden van administratieve samenwerking in het handelsverkeer tussen het douanegebied van de Gemeenschap en Ceuta en Melilla

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-lex

82/2001
32001R0082
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol
lijstregels

[link](#)
[link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

artikel 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
artikel 3	Cumulatie in de Gemeenschap
artikel 4	Cumulatie in Ceuta en Melilla
artikel 5	Geheel en al verkregen producten
artikel 6	Toereikende bewerking of verwerking
artikel 6, lid 2	Tolerantieregel: 10% (m.u.v. Afdeling 11)
artikel 7	Ontoereikende be- of verwerking
artikel 12	Territorialiteitsbeginsel
artikel 13	Rechtstreeks vervoer
artikel 15	Verbod op teruggave of vrijstelling van douanerechten (No-Drawback)
artikel 16	oorsprongbewijs: EUR-1, factuurverklaring
artikel 17	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
artikel 18	Afgifte achteraf
artikel 19	Afgifte van een duplicaat
artikel 20	Afgifte vervangingscertificaat
artikel 21	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
artikel 22	geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 4 maanden
artikel 23	€ 6.000,- = CFR 10.300
artikel 30	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
artikel 31	controle oorsprongsbewijzen
artikel 32	
Bijlage A	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Bijlage B	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
Bijlage C	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage D	Tekst van de factuurverklaring EUR

Betrokken land(en) **Canada (CETA)**

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling

Brede Economische en Handelsovereenkomst tussen Canada enerzijds, en de Europese Unie en haar lidstaten anderzijds

Vindplaatsen

documentnummer
celex
EUR-lex

2017/114
22017A0114
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol
lijstregels

[link](#)
[link](#)

informatie

mededeling HD
bijzonderheden

[Mededeling 6](#)
[Website EC](#)
[Guidance document EC](#)
[DG trade](#)

internet (EN)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

art. 1	Definities
art. 2	Algemene eisen
art. 3	Cumulatie van de oorsprong
art. 4	Volledig verkregen producten
art. 5	Toereikende productie
art. 6	Tolerantie
art. 7	Ontoereikende productie
art. 8	Eenheid van indeling
art. 9	Verpakking en verpakkingsmiddelen
art. 10	Gescheiden boekhouding van onderling vervangbare materialen of producten
art. 11	Toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen
art. 12	Stellen of assortimenten
art. 13	Neutrale elementen
art. 14	Vervoer via een derde land
art. 15	Geretourneerde producten van oorsprong
art. 16	Suiker
art. 17	Nettokosten
art. 18	Bewijs van oorsprong
art. 19	Verplichtingen met betrekking tot de uitvoer
art. 20	Geldigheid van de oorsprongsverklaring
art. 21	Verplichtingen met betrekking tot de invoer
art. 22	Bewijs met betrekking tot vervoer via een derde land
art. 23	Invoer in deelzendingen
art. 24	Vrijstelling van oorsprongsverklaring
art. 25	Bewijsstukken
art. 26	Bewaren van gegevens
art. 27	Verschillen en vormfouten
art. 28	Samenwerking
art. 29	Controle van de oorsprong
art. 30	Herziening en beroep
art. 31	Sancties
art. 32	Vertrouwelijkheid
art. 33	Besluiten vooraf betreffende de oorsprong
art. 34	Comité

De bijlagen

Bijlage 1	Tolerantie voor textielstoffen en textielwaren
Bijlage 2	Tekst van de oorsprongsverklaring
Bijlage 3	Leveranciersverklaring voor niet van oorsprong zijnde materialen die bij de productie van niet van oorsprong zijnde producten zijn gebruikt
Bijlage 4	Aangelegenheden van toepassing op Ceuta en Melilla
Bijlage 5	Productspecifieke oorsprongsregels
Bijlage 5-A	Oorsprongscontingenten en Alternatieven voor de productspecifieke oorsprongsregels van bijlage 5
Bijlage 6	gemeenschappelijke verklaring betreffende oorsprongsregels voor textiel en kleding
Bijlage 7	Gmeenschappelijke verklaring betreffende het vorstendom andorra en de Republiek San Marino

Betrokken land(en) CHILI

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Bijlage III betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en regelingen voor administratieve samenwerking bij Besluit van de Raad nr. 2002/979/EG, betreffende de ondertekening en de voorlopige toepassing van enkele bepalingen van de Overeenkomst tot oprichting van een associatie tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds en de Republiek Chili anderzijds

Vindplaatsen

documentnummer

2024/2953

celexnummer

22024A02953

Eur lex

[overzichtspagina](#)

snel naar

protocol

[link](#)

lijstregels

[link](#)

informatie

Internet (EN)

[DG trade](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

art. 3.2

Algemene vereisten

art. 3.3

Cumulatie: bilateraal

art. 3.4

Geheel en al verkregen producten

art. 3.5

Toleranties

art. 3.6

Ontoereikende be- of verwerking

art. 3.14

Niet-wijziging

art. 3.16

oorsprongsbewijs attest van oorsprong of importer's knowledge

art. 3.17

attest van oorsprong

at. 3.19

importer's knowledge

Bijlage 3 - A

Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II

Bijlage 3 -B

Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt

Bijlage 3 - C

Modellen van attest van oorsprong

ga naar:

Betrokken land(en) KOSOVO, MOLDAVIË, OEKRAÏNE

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling	KOSOVO	Verordening (EG) Nr. 1215/2009 van de Raad van 30 november 2009 tot vaststelling van uitzonderlijke handelsmaatregelen ten behoeve van de landen en gebieden die deelnemen aan of verbonden zijn met het stabilisatie- en associatieproces van de Europese Unie
	MOLDAVIË	Verordening (EG) Nr. 55/2008 van de Raad van 21 januari 2008 tot invoering van autonome Handelspreferenties voor de Republiek Moldavië
	OEKRAÏNE	Verordening (EU) Nr. 374/2015 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot verlaging of afschaffing van de douanerechten op goederen van oorsprong uit Oekraïne

Vindplaatsen/Informatie	UITVOERING: artikel 97 quinvicies t/m 123 TCDW	
Douanenet LOT	Digiboek	Artikelen 59-70 Gvo, 113-126 Uvo
Douanenet	Taxations & Customs	
Internet (EN)		

RELEVANTE ARTIKELN / BIJLAGEN

TVO	Per 1 mei
CDW	2016 ¹⁾
	¹⁾ de letters voor het artikelnummer verwijzen naar de Gedelegeerde Verordening (GV) c.q. naar de Uitvoeringsverordening (UV) bij de Verordening (EU) nr. 952/2013 (DWU)
art. 98	GV art. 59 Beschouwd van oorsprong te zijn ...
art. 99	GV art. 60 Geheel en al verkregen producten
art. 100	GV art. 61 Toereikende bewerking of verwerking
art. 101	GV art. 62 Ontoereikende be- of verwerking
art. 102	GV art. 64 Tolerantieregel: 10% van prijs af fabriek (m.u.v. Afdeling 11)
art. 106	GV art. 68 Territorialiteitsbeginsel
art. 107	GV art. 69 Rechtstreeks vervoer
art. 109	UV art. 113 oorsprongbewijs: EUR-1, factuurverklaring
art. 110	UV art. 114 Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR. 1
art. 113	UV art. 117 Afgifte achteraf
art. 114	UV art. 118 Afgifte van een duplicaat
art. 115	UV art. 69 Afgifte vervangingscertificaat
art. 116	UV art. 119 Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
art. 117	UV art. 120
art. 118	UV art. 121 geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 4 maanden
art. 121	UV art. 124 wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
art. 122	UV art. 125 controle oorsprongsbewijzen
	UV bijl. 22-11 Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
Bijl. 15	
Bijlage 21	UV bijl. 22-10 Model van certificaat van oorsprong Form A
Bijlage 22	UV bijl. 22-13 Tekst van de factuurverklaring

BIJZONDERHEDEN	Deze pagina wordt niet meer bijgewerkt, vanwege handelsakkoorden die deze regeling vervangen
Moldavië	M.i.v. 1 september 2014 is er een overeenkomst EU-Moldavië
Oekraïne	M.i.v. 1 januari 2016 is er een overeenkomst EU-Oekraïne
Kosovo	Per 1 april 2016 is Kosovo toegetreden tot de regionale conventie

Betrokken land(en)**Ecuador**

snel naar:

[tabblad Andes](#)

Ecuador (EC) sluit aan bij de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en Peru en Colombia. Volgens een mededeling opgenomen in Publicatieblad L 358 van 29 december 2016 sluit Ecuador met ingang van 1 januari 2017 aan bij het voorlopige vrijhandelsakkoord tussen de Unie en Peru en Colombia. Ecuador is hiermee het derde land van de Andes gemeenschap dat deelneemt aan het handelsakkoord. Dit heeft o.a. tot gevolg dat de invoerrechten in de Unie onmiddellijk voor 95% van het goederenpakket zal worden teruggebracht tot nul voor producten van oorsprong uit Ecuador en voor 60% van het goederenpakket voor producten van oorsprong uit de Unie bij invoer in Ecuador. Voor de resterende 40% zal gedurende een overgangsperiode de verlaagde preferentiële invoerrechten in Ecuador geleidelijk worden afgebouwd tot nul. De oorsprong van de goederen moet bij invoer worden aangetoond door middel van een certificaat EUR.1 afgegeven in Ecuador door het Ministerio de Comercio Exterior of de Servicio Nacional de Aduana del Ecuador (SENAE) of in de Unie door de douaneautoriteiten. Voor zendingen oorsprongsproducten met een waarde van niet meer dan € 6.000 kan in plaats van een certificaat EUR.1 gebruik worden gemaakt van een oorsprongsverklaring die moet worden gesteld op de factuur of een ander door de exporteur opgemaakt handelsdocument. Voor zendingen met een hogere waarde dient de exporteur in het bezit te zijn van een vergunning Toegelaten Exporteur. Nederlandse Toegelaten Exporteurs kunnen op basis van de aan hen verleende vergunning, vanaf 1 januari 2017 bij export naar Ecuador voor producten van EU oorsprong een oorsprongsverklaring afgeven.

Certificaten van oorsprong Form A afgegeven in Ecuador op basis van de tijdelijke regeling van Verordening (EU) nr. 1384/2014 kunnen vanaf 1 januari 2017 bij invoer in de Unie niet meer worden gebruikt voor het preferentiële tarief.

De van toepassing zijnde oorsprongsbepalingen kunt u vinden in Aanhangsel I bij het vrijhandelsakkoord. (boekwerk WD3 tekst nummer 200.09.00)

Betrokken land(en)

IJSLAND, NOORWEGEN en
LIECHTENSTEIN

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol nr. 4 bij de EER-Overeenkomst betreffende de
oorsprongsregels

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-lex

2016/754
22016D0754
[overzichtspagina EER](#)

snel naar:

Eur-lex EER
tabblad Regionale
protocol incl. PEM-OR

[protocol
link](#)
[link](#)

RELEVANTE ARTIKELN / BIJLAGEN

art. 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
art. 2, lid 1	De gebieden van de overeenkomstsluitende partijen waarop deze overeenkomst van toepassing is, worden als een enkel grondgebied beschouwd.
art. 3	Cumulatie: diagonaal
art. 4	Geheel en al verkregen producten
art. 5	Toereikende bewerking of verwerking
art. 5, lid 2	Tolerantiereg : 10% (m.u.v. Afdeling 11)
art. 6	Ontoereikende be- of verwerking
art. 11	Territorialiteitsbeginsel
art. 12	Rechtstreeks vervoer
art. 14	Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (No-Drawback)
art. 15	oorsprongbewijs: EUR-1, EUR-MED, factuurverklaring, factuurverklaring EUR-MED
art. 16	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED
art. 17	Afgifte achteraf
art. 18	Afgifte van een duplicaat
art. 19	Afgifte vervangingscertificaat
art. 20	Gescheiden boekhouding
art. 21	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
art. 22	geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 4 maanden
art. 23	€ 6.000,- =
art. 31	
art. 32	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
art. 33	controle oorsprongsbewijzen
Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
Bijlage 3a	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage 3b	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED
Bijlage 4a	Tekst van de factuurverklaring EUR
Bijlage 4b	Tekst van de factuurverklaring EUR-MED
Bijlage 5	Leveranciersverklaring
Bijlage 6	Langlopende leveranciersverklaring

Bijzonderheden

Bijlagen I, II, IIIA, IIIB, IVA en IVB verwijzen naar
de bijlagen bij de regionale conventie. Voor de lijst
van toereikende bewerkingen en de modellen van
oorsprongsbewijzen moet daarom de Regionale
Conventie worden geraadpleegd.

Met ingang van 1-9-2021 zijn de overgangsregels
(PEM-OR) van toepassing op de EER. Deze regels
zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief
voor de regels van de Regionale Conventie. Zij
kunnen worden toegepast door marktdeelnemers
die aanspraak wensen te maken op preferenties die
op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de
regels van de conventie. De conventie blijft volledig
van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de
overgangsregels zijn
toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld
met de tekst "*...in overeenstemming met de
overgangsregels van oorsprong*". Een EUR.1
certificaat bevat in vak 7 de tekst "TRANSITIONAL
RULES".

Betrokken land(en)

EGYPTE

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol nr. 4 bij de Europees-mediterrane overeenkomst tussen de
Europese Gemeenschap en de Arabische Republiek Egypte betreffende
de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en de methoden
van administratieve samenwerking

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
Eur-Lex

2015/2435
22015D2435
[overzichtspagina](#)

snel naar:

Eur-Lex
tabblad Regionale Conventie

[protocol](#)
[regionale conventie](#)

informatie

Internet (EN)
cumulatiematrix

[DG trade](#)
[link](#)

Bijzonderheden

Met ingang van 1-2-2016 is
protocol 4 vervangen door de
Regionale Conventie

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

Artikel 1	Definities
Artikel 2	Algemene eisen
Artikel 3	Cumulatie van de oorsprong
Artikel 4	Geheel en al verkregen producten
Artikel 5	Toereikende be- of verwerking 10%
Artikel 6	Ontoereikende be- of verwerking
Artikel 7	Determinerende eenheid
Artikel 8	Toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen
Artikel 9	Stellen en assortimenten
Artikel 10	Neutrale elementen

Artikel 11	Territorialiteitsbeginsel
Artikel 12	Rechtstreeks vervoer
Artikel 13	Tentoonstellingen
Artikel 14	Verbod op de teruggave of vrijstelling van douanerechten

TITEL V

BEWIJS VAN OORSPRONG

Artikel 15	Algemene eisen
Artikel 16	Procedure voor de afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED
Artikel 17	Afgifte achteraf van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED
Artikel 18	Afgifte van een duplicaat van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED
Artikel 19	Afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED aan de hand van een eerder opgesteld of afgegeven bewijs van oorsprong
Artikel 20	Gescheiden boekhouding
Artikel 21	Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring of een EUR-MED-oorsprongsverklaring
Artikel 22	Toegelaten exporteur
Artikel 23	Geldigheid van het bewijs van oorsprong 4 Maanden
Artikel 24	Overlegging van het bewijs van oorsprong
Artikel 25	Invoer in deelzendingen
Artikel 26	Vrijstelling van bewijs van oorsprong
Artikel 27	Bewijsstukken
Artikel 28	Bewaring van de bewijzen van oorsprong, leveranciersverklaringen en andere bewijsstukken
Artikel 29	Verschillen en vormfouten
Artikel 30	Bedragen in euro

TITEL VI

SAMENWERKING TUSSEN DOUANEDIENSTEN

Artikel 31	Samenwerking tussen douanediens
Artikel 32	Controle van bewijzen van oorsprong
Artikel 33	Geschillenregeling
Artikel 34	Sancties
Artikel 35	Vrije zones

Lijst van bijlagen	
BIJLAGE I:	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
BIJLAGE II:	Lijst van oorsprongverlenende be- of verwerkingen
BIJLAGE III a:	Model van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en de aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
BIJLAGE III b:	Modellen van het certificaat inzake goederenverkeer EUR-MED en de aanvraag van een certificaat inzake goederenverkeer EUR-MED
BIJLAGE IV a:	Tekst van de oorsprongsverklaring
BIJLAGE IV b:	Tekst van de EUR-MED-oorsprongsverklaring
BIJLAGE V:	Lijst van partijen waarop de bepalingen inzake een gedeeltelijke teruggave als bedoeld in artikel 14, lid 7, van dit aanhangsel niet van toepassing zijn

Betrokken land(en)

FARÖER

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regelingProtocol nr. 3 bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en Denemarken/Faeröer betreffende de oorsprongsregels

Vindplaatsen

documentnummer2021/1906
celexnummer22021D1906
EUR-Lex[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol incl. PEM-OR[link](#)
lijstregels PEM-OR[link](#)
tabblad Regionale conventie[link](#)
cumulatiematrix[link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

Artikel 1Definities
Artikel 2Algemene eisen
Artikel 3Geheel en al verkregen producten
Artikel 4Toereikende be- of verwerking
Artikel 5tolerantieregels
Artikel 6Ontoereikende be- of verwerking
Artikel 7Cumulatie
Artikel 8Voorwaarden cumulatie
Artikel 9Determinerende eenheid
Artikel 10Stellen en assortimenten
Artikel 11Neutrale elementen
Artikel 12Gescheiden boekhouding

Artikel 13Territorialiteitsbeginsel
Artikel 14Niet-wijziging
Artikel 15Tentoonstellingen
Artikel 16Verbod op de teruggave of vrijstelling van douanerechten

TITEL VBEWIJS VAN OORSPRONG

Artikel 17Algemene eisen
Artikel 18Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring
Artikel 19Toegelaten exporteur
Artikel 20Procedure voor de afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 21Afgifte achteraf van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 22Afgifte van een duplicaat van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 23Geldigheid van het bewijs van oorsprong
Artikel 24Vrije zones
Artikel 25Vereisten bij invoer
Artikel 26Invoer in deelzendingen
Artikel 27Vrijstelling van het bewijs van oorsprong
Artikel 28Verschillen en vormfouten
Artikel 29Leveranciersverklaring
Artikel 30Bedragen in euro

TITEL VISAMENWERKINGSBEGINSELEN EN BEWIJSSTUKKEN

Artikel 31Bewijsstukken, bewaring van de bewijzen van oorsprong en andere stukken
Artikel 32Geschillenregeling

TITEL VIIADMINISTRATIEVE SAMENWERKING

Artikel 33Kennisgeving en samenwerking
Artikel 34Controle van de bewijzen van oorsprong
Artikel 35Controle van de leveranciersverklaring
Artikel 36Sancties

Lijst van bijlagen

BIJLAGE I:Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
BIJLAGE II:Lijst van oorsprongverlenende be- of verwerkingen
BIJLAGE III:Tekst van de oorsprongsverklaring
BIJLAGE IV:Model van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
BIJLAGE V:Bijzondere voorwaarden met betrekking tot producten van oorsprong uit Ceuta en Melilla
BIJLAGE VI:Leveranciersverklaring
BIJLAGE VII:Langlopende leveranciersverklaring

Bijzonderheden

Met ingang van 1-9-2021 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van toepassing op Faroër. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de regels van de Regionale Conventie. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de regels van de conventie. De conventie blijft volledig van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld met de tekst "...in *overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong*" . Een EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst "TRANSITIONAL RULES".

Betrokken land(en)

GEORGIE

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese
Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en
Georgië, anderzijds.

Vindplaatsen

documentnummer

2021//1858

celexnummer

220122021D1858

Eur-lex

[overzichtspagina](#)

snel naar:

tabblad regionale conventie

[link](#)

protocol incl. PEM-OR

[link](#)

lijstregels PEM-OR

[link](#)

informatie

Internet (EN)

[DG trade](#)

cumulatiematrix

[link](#)

Bijzonderheden

Met ingang van 1-1-2018 zijn de oorsprongsregels van de regionale conventie van toepassing

Met ingang van 1-9-2021 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van
toepassing op Georgië. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de
regels van de Regionale Conventie. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die
aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op
de regels van de conventie. De conventie blijft volledig van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn toegepast. De factuurverklaring wordt
aangevuld met de tekst "...in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong" . Een
EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst "TRANSITIONAL RULES".

ga naar:

2. INHOUD

4. HANDIG

7. TOEL. LANDEN

8. LANDENINFO

Betrokken land(en) **GHANA**

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling

BESLUIT Nr. 1/2020 VAN HET EPO-COMITÉ DAT IS OPGERICHT BIJ DE TIJDELIJKE ECONOMISCHE PARTNERSCHAPSOVEREENKOMST TUSSEN GHANA, ENERZIJD, EN DE EUROPESE GEMEENSCHAP EN HAAR LIDSTATEN, ANDERZIJD van 20 augustus 2020 tot vaststelling van Protocol nr. 1 betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en methoden van administratieve samenwerking [2020/1526]

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
Eur-lex

2020/1526
22020D1526
[overzichtspagina](#)

vanaf 20-8-2020

snel naar:

protocol
lijstregels
MAR2

[link](#)
[link](#)
[MAR2](#)

informatie

Internet (EN)

[DG trade](#)

RELEVANTE ARTIKELen / BIJLAGEN

- art. 1 definities
- art. 2 algemene voorwaardne
- art. 3 geheel en al verkregen
- art. 4 toereikende be- of verwerking
- art. 5 ontoereikende be- of verwerking
- art. 6 Be- of verwerking van in de Europese Unie rechtenvrij ingevoerde materialen
- art. 7 Cumulatie
- art. 8 Cumulatie met andere landen die een rechten en contingentvrije toegang hebben tot de markt van de Europese Unie
- art. 9 determinerende eenheid
- art. 10 Toebehoren, reserveonderdelen en gereedschappen
- art. 11 Stellen en assortimenten
- art. 12 neutrale elementen
- art. 13 Gescheiden boekhouding
- art. 14 Territorialiteitsbeginsel
- art. 15 Niet-wijziging
- art. 16 Tentoonstellingen
- art. 17 Algemene voorwaarden bewijs van oorsprong
- art. 18 oorsprongsbewijs EUR. 1, factuurverklaring
- art. 19 afgifte certificaat EUR. 1
- art. 20 afgifte achteraf

- art. 21 Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde
- art. 22 oorspronggoederen > € 6.000,- door geregistreerde exporteur,
- art. 23 toegelaten exporteur
- art. 24 geldigheid 10 maanden
- art. 24 Indiening van het bewijs van oorsprong
- art. 25 Invoer in deelzendingen
- art. 26 Vrijstellingen van het bewijs van oorsprong
- art. 27 Informatieprocedure in verband met cumulatie
- art. 28 Bewijsstukken
- art. 29 Bewaring van het bewijs van oorsprong en de bewijsstukken
- art. 30 Verschillen en vormfouten
- art. 31 In euro uitgedrukte bedragen
- art. 32 Administratieve voorwaarden waaronder producten voor de overeenkomst in aanmerking komen
- art. 33 Kennisgeving van douaneautoriteiten
- art. 34 Andere methoden van administratieve samenwerking
- art. 35 Controle van het bewijs van oorsprong
- art. 36 Controle van de leveranciersverklaring

- Bijlage I Aantekeningen bij de lijst in bijlage II bij dit protocol
- Bijlage II Lijst van oorsprongverlenende be- of verwerkingen van niet-oorsprongsmaterialen
- Bijlage IV Oorsprongverklaring

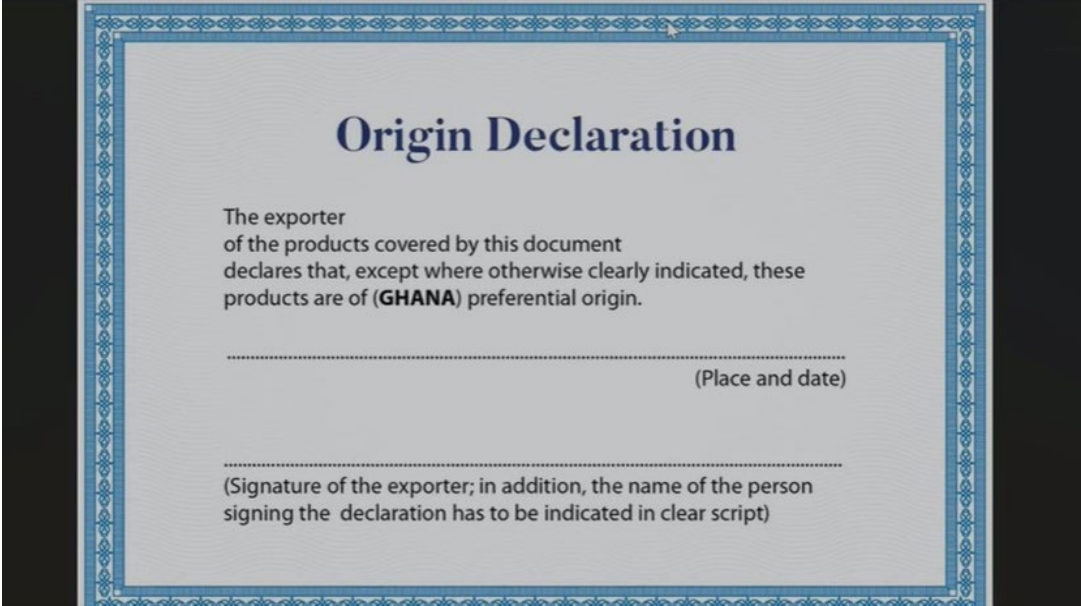
bijzonderheden

In PbEU C 35 van 24 januari 2022 heeft de Commissie onder nummer 2022/C 35/02 een mededeling gepubliceerd die ziet op de mogelijkheid van cumulatie tussen de Europese Unie en andere West-Afrikaanse landen, andere ACS-staten en de landen en gebieden overzee van de Europese Unie. Zie het nieuwsbericht [LOT nieuwsbericht](#)

vanaf 15-12-2016 tot 20-8-2020 toepassing van MAR2 regels

Bij invoer in de EU wordt gebruik gemaakt van een EUR.1 (tot 19 augustus 2023) of een factuurverklaring als oorsprongsbewijs. Bij uitvoer uit de EU wordt het REX-stelsel toegepast. Voor meer informatie over het oorsprongsbewijs zie [nieuwsbericht LOT mededeling C/2023/173 van de Commissie](#)

Er kunnen "origin declarations" worden aangeboden die zijn afgegeven door de Ghana Revenu Authority (GRA). Deze moeten worden geweigerd, omdat de verklaring moet worden afgegeven door de exporteur onderstaand een voorbeeld van een verklaring afgegeven door GRA..

Betrokken land(en) IJSLAND

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling Protocol nr. 3 bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en IJsland betreffende de oorsprongsregels

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-Lex
01972A0722(05)
overzichtspagina

snel naar:

protocol inl PEM-OR
lijstregels PEM-OR
tabblad EER
tabblad regionale conventie
link
link
link
link

informatie

Internet (EN)
cumulatiematrix
DG trade
link

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

Artikel 1 Definities
Artikel 2 Algemene eisen
Artikel 3 Geheel en al verkregen producten
Artikel 4 Toereikende be- of verwerking
Artikel 5 tolerantieregel
Artikel 6 Ontoereikende be- of verwerking
Artikel 7 Cumulatie
Artikel 8 Voorwaarden cumulatie
Artikel 9 Determinerende eenheid
Artikel 10 Stellen en assortimenten
Artikel 11 Neutrale elementen
Artikel 12 Gescheiden boekhouding
Artikel 13 Territorialiteitsbeginsel
Artikel 14 Niet-wijziging
Artikel 15 Tentoonstellingen
Artikel 16 Verbod op de teruggave of vrijstelling van douanerechten

TITEL V BEWIJS VAN OORSPRONG

Artikel 17 Algemene eisen
Artikel 18 Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring
Artikel 19 Toegelaten exporteur
Artikel 20 Procedure voor de afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 21 Afgifte achteraf van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 22 Afgifte van een duplicaat van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 23 Geldigheid van het bewijs van oorsprong
Artikel 24 Vrije zones
Artikel 25 Vereisten bij invoer
Artikel 26 Invoer in deelzendingen
Artikel 27 Vrijstelling van het bewijs van oorsprong
Artikel 28 Verschillen en vormfouten
Artikel 29 Leveranciersverklaring
Artikel 30 Bedragen in euro

TITEL VI SAMENWERKINGSBEGINSELEN EN BEWIJSSTUKKEN

Artikel 31 Bewijsstukken, bewaring van de bewijzen van oorsprong en andere stukken
Artikel 32 Geschillenregeling

TITEL VII ADMINISTRATIEVE SAMENWERKING

Artikel 33 Kennisgeving en samenwerking
Artikel 34 Controle van de bewijzen van oorsprong
Artikel 35 Controle van de leveranciersverklaring
Artikel 36 Sancties

Lijst van bijlagen

BIJLAGE I: Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
BIJLAGE II: Lijst van oorsprongverlenende be- of verwerkingen
BIJLAGE III: Tekst van de oorsprongsverklaring
BIJLAGE IV: Model van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
BIJLAGE V: Bijzondere voorwaarden met betrekking tot producten van oorsprong uit Ceuta en Melilla
BIJLAGE VI: Leveranciersverklaring
BIJLAGE VII: Langlopende leveranciersverklaring

Bijzonderheden

Met ingang van 1-9-2021 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van toepassing op IJsland. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de regels van de Regionale Conventie. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de regels van de conventie. De conventie blijft volledig van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld met de tekst “...in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong” . Een EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst “TRANSITIONAL RULES”.

Betrokken land(en) ISRAEL

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling Protocol nr. 4 bij de Euro-mediterrane overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en Israël betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en de methoden van administratieve samenwerking

LET OP [Israëlische nederzettingen zie Bijzonderheden](#)

Vindplaatsen	
publicatienummer	2006/019
celexnummer	22006D0019
EUR-Lex	overzichtspagina
snel naar:	
protocol	link
lijstregels	link
informatie	
Internet (EN)	DG trade
cumulatiematrix	link
e-certificaten	https://shaarolami-query.customs.mof.gov.il/CustomsPilotWeb/CertificateOfOrigin

RELEVANTE ARTIKELen / BIJLAGEN

art. 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
art. 3	Cumulatie in de Gemeenschap: bilateraal, diagonaal
art. 4	Cumulatie in Egypte: bilateraal, diagonaal
art. 5	Geheel en al verkregen producten
art. 6	Toereikende bewerking of verwerking
art. 6, lid 2	Tolerantieregel: 10% (m.u.v. Afdeling 11)
art. 7	Ontoereikende be- of verwerking
art. 12	Territorialiteitsbeginsel
art. 13	Rechtstreeks vervoer
art. 15	Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (No-Drawback)
art. 16	oorsprongbewijs: EUR-1, EUR-MED, factuurverklaring, factuurverklaring EUR-MED
art. 17	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED
art. 18	Afgifte achteraf
art. 19	Afgifte van een duplicaat
art. 20	Afgifte vervangingscertificaat
art. 21	Gescheiden boekhouding
art. 22	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
art. 23	geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 4 maanden
art. 24	
art. 31	€ 6.000,- =
art. 32	wedzijdse bijstand / administratieve samenwerking
art. 33	controle oorsprongsbewijzen

De bijlagen van de diverse protocollen zijn/worden opgenomen als bijlagen bij het Besluit betreffende de sluiting van de Regionale Conventie betreffende de pan-Euro-mediterrane preferentiële oorsprongsregels.

Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt (N.B. achter bijlage 1)
Bijlage 3a	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage 3b	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED
Bijlage 4a	Tekst van de factuurverklaring EUR
Bijlage 4b	Tekst van de factuurverklaring EUR-MED

Bijzonderheden

Producten uit de nederzettingen in de door Israël bezette gebieden komen sinds 1967 bij invoer in de EU niet in aanmerking voor een tariefpreferentiële behandeling bij invoer. Ter vereenvoudiging van de controle hierop, moet sinds 2005 op oorsprongsbescheiden (EUR.1, EUR-MED, factuurverklaring en factuurverklaring EUR-MED) afgegeven in Israël, de postcode **en** de plaats (dorp, stad of industriegebied) worden vermeld waar de goederen zijn verkregen. De nederzettingen staan vermeld op een lijst die vanaf 13 augustus 2012 openbaar is en te raadplegen op de 'Customs and Taxations' website van de Europese Commissie. De lijst wordt regelmatig geactualiseerd. N.B. Vanaf 1-2-2013 moet de vermelde postcode bestaan uit 7 cijfers; de 5-cijferige postcode mag worden gebruikt t/m 31 december 2014.

Israël geeft elektronische eur.1 certificaten af, en voldoet aan de voorwaarden gesteld in aanbeveling 1/2023. Elektronische certificaten kunnen daarom worden geaccepteerd, mits deze voldoen aan de volgende kenmerken: -de authenticiteit kan gecontroleerd worden via de website <https://shaarolami-query.customs.mof.gov.il/CustomsPilotWeb/CertificateOfOrigin>

Betrokken land(en)

JORDANIË

Basisovereenkomst en/of preferentiële regeling	Protocol nr. 3 bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en het Hasjemitisch Koninkrijk Jordanië betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en de methoden van administratieve samenwerking
Vindplaatsen	
publicatienummer	2021/742
celexnummer	22021D0742
Eur-lex	protocol incl. PEM-OR
snel naar:	
protocol incl PEM-OR	link
lijstregels PEM-OR	link
tabblad regionale conventie	link
informatie	
Internet (EN)	DG trade
cumulatiematrix	link

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

art. 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
art. 3	Cumulatie in de Gemeenschap: bilateraal, diagonaal
art. 4	Cumulatie in Jordanië: bilateraal, diagonaal
art. 5	Geheel en al verkregen producten
art. 6	Toereikende bewerking of verwerking
art. 6, lid 2	Tolerantieregel: 10% (m.u.v. Afdeling 11)
art. 7	Ontoereikende be- of verwerking
art. 12	Territorialiteitsbeginsel
art. 13	Rechtstreeks vervoer
art. 15	Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (No-Drawback)
art. 16	oorsprongbewijs: EUR-1, EUR-MED, factuurverklaring, factuurverklaring EUR-MED
art. 17	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED
art. 18	Afgifte achteraf
art. 19	Afgifte van een duplicaat
art. 20	Afgifte vervangingscertificaat
art. 21	Gescheiden boekhouding
art. 22	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000.- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 4 maanden
art. 23	
art. 24	
art. 31	€ 6.000.- =
art. 32	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
art. 33	controle oorsprongsbewijzen

De bijlagen van de diverse protocollen zijn/worden opgenomen als bijlagen bij het Besluit betreffende de sluiting van de Regionale Conventie betreffende de pan-Euro-mediterrane preferentiële oorsprongsregels.

Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt (N.B. achter bijlage 1)
Bijlage 3a	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage 3b	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED
Bijlage 4a	Tekst van de factuurverklaring EUR
Bijlage 4b	Tekst van de factuurverklaring EUR-MED

Bijzonderheden

Met ingang van 1-9-2021 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van toepassing op Jordanië. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de regels van de Regionale Conventie. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de regels van de conventie. De conventie blijft volledig van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld met de tekst "*...in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong*". Een EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst "TRANSITIONAL RULES".

Betrokken land(en) **JAPAN**

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Overeenkomst tussen de Europese Unie en Japan betreffende een
economisch partnerschap (L 330/21)

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-lex

2018/1227
22018A1227
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol
lijstregels

[link](#)
[link](#)

informatie

mededeling 8
Internet (EN)
guidances (EU)

[link](#)
[DG trade](#)
[link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

art. 3.1	Definities
art. 3.2	Vereisten voor producten van oorsprong
art. 3.3	Volledig verkregen producten
art. 3.4	Ontoereikende be- of verwerking
art. 3.5	Cumulatie
art. 3.6	Toleranties
art. 3.7	In aanmerking te nemen hoeveelheid
art. 3.8	Gescheiden boekhouding
art. 3.9	Stellen of assortimenten
art. 3.10	Niet-wijziging
art. 3.11	Retourneren van producten
art. 3.12	Toebehoren, vervangingsonderdelen, gereedschappen en instructie- of ander voorlichtingsmateriaal
art. 3.13	Neutrale elementen
art. 3.14	Verpakkingsmateriaal en verpakkingsmiddelen voor verzending
art. 3.15	Verpakkingsmateriaal en verpakkingsmiddelen voor detailhandelsverkoop
art. 3.16	Verzoek om preferentiële tariefbehandeling
art. 3.17	Attest van oorsprong
art. 3.18	Aan de importeur bekende informatie
art. 3.19	Verplichting tot bewaren van gegevens
art. 3.20	Kleine zendingen en ontheffingen
art. 3.21	Verificatie
art. 3.22	Administratieve samenwerking
art. 3.23	Wederzijdse bijstand bij fraudebestrijding
art. 3.24	Weigering van toekenning van preferentiële tariefbehandeling
art. 3.25	Vertrouwelijkheid
art. 3.26	Administratieve maatregelen en sancties
art. 3.27	Toepassing van dit hoofdstuk op Ceuta en Melilla
art. 3.28	Comite voor oorsprongsregels en douanegerelateerde aangelegenheden
art. 3.29	Overgangsbepalingen voor doorvoer of opslag van producten

De bijlagen

Bijlagen

Bijlage 3-A	Aantekeningen bij productspecifieke oorsprongsregels
Bijlage 3-B	Productspecifieke oorsprongsregels
Aanhangsel 3-B-1	Bepaling met betrekking tot bepaalde voertuigen en delen van voertuigen
Bijlage 3C	In artikel 3.5 bedoelde informatie
Bijlage 3D	Tekst van het attest van oorsprong
Bijlage 3E	Betreffende het vorstendom Andorra
Bijlage 3F	Betreffende de republiek San Marino

Betrokken land(en)

KAMEROENBasisovereenkomst en/
of preferentiële regelingTijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen de
Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en Centraal-
Afrika, anderzijds**Vindplaatsen**documentnummer
Celexnummer
EUR-Lex2009/152
32009D0152
[overzichtspagina](#)**snel naar**tabblad MAR2
decreet 2016/367[link](#)
[link](#)**informatie**

Internet (EN)

[DG TRADE](#)
[DG TAXUD: Africa, Caribbean and Pacific](#)**BIJZONDERHEDEN**

De economische
partnerschapsovereenkomst bevat geen
regels betreffende de oorsprong.
Op export vanuit Kameroen naar de EU zijn
de oorsprongsregels van MAR2 van
toepassing

regels voor EU naar CM zijn op 3-8-2016 per
decreet vastgesteld en alleen nog maar in
het Frans beschikbaar.

Betrokken land(en)

Kenia

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie,
enerzijds, en de Republiek Kenia, anderzijds

Vindplaatsen
EU website

[link](#)

snel naar
tabblad MAR2

[link](#)

BIJZONDERHEDEN

De economische
partnerschapsovereenkomst is geldig vanaf
1-7-2024, maar bevat nog geen regels
betreffende de oorsprong.
Op export vanuit Kenia naar de EU zijn de
oorsprongsregels van MAR2 van toepassing.

Voor export vanuit de EU naar Kenia is de
eerste zes jaar geen preferentieel tarief van
toepassing.

Betrokken land(en)

KOSOVO

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

STABILISATIE- EN ASSOCIATIEOVEREENKOMST
tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap
voor Atoomenergie, enerzijds, en Kosovo *, anderzijds

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-Lex

2016/316
22016A0316
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol incl. PEM-OR
lijstregels incl PEM-OR
tabblad regionale

[link](#)
[link](#)
[link](#)

vanaf 1-4-2016

informatie

Internet (EN)
cumulatiematrix

[DG trade](#)
[link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

Artikel 1
Artikel 2
Artikel 3
Artikel 4
Artikel 5
Artikel 6
Artikel 7
Artikel 8

Definities
Algemene eisen
Cumulatie van de oorsprong
Geheel en al verkregen producten
Toereikende be- of verwerking **10%**
[Ontoereikende be- of verwerking](#)
Determinerende eenheid
Toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen

Artikel 9
Artikel 10

Stellen en assortimenten
Neutrale elementen

Artikel 11
Artikel 12
Artikel 13
Artikel 14

Territorialiteitsbeginsel
Rechtstreeks vervoer
Tentoonstellingen
Verbod op de teruggave of vrijstelling van douanerechten

TITEL V

BEWIJS VAN OORSPRONG

Artikel 15
Artikel 16
Artikel 17
Artikel 18
Artikel 19
Artikel 20
Artikel 21
Artikel 22
Artikel 23
Artikel 24
Artikel 25
Artikel 26
Artikel 27
Artikel 28
Artikel 29
Artikel 30

Algemene eisen
Procedure voor de afgifte van een certificaat inzake
goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED
Afgifte achteraf van een certificaat inzake
goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED
Afgifte van een duplicaat van een certificaat inzake
goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED
Afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
of EUR-MED aan de hand van een eerder opgesteld of
afgeeven bewijs van oorsprong
Gescheiden boekhouding
Voorwaarden voor het opstellen van een
oorsprongsverklaring of een EUR-MED-
oorsprongsverklaring
Toegelaten exporteur
Geldigheid van het bewijs van oorsprong **4 Maanden**
Overlegging van het bewijs van oorsprong
Invoer in deelzendingen
Vrijstelling van bewijs van oorsprong
Bewijsstukken
Bewaring van de bewijzen van oorsprong,
leveranciersverklaringen en andere bewijsstukken
Verschillen en vormfouten
Bedragen in euro

TITEL VI

SAMENWERKING TUSSEN DOUANEDIENSTEN

Artikel 31
Artikel 32
Artikel 33
Artikel 34
Artikel 35

Samenwerking tussen douanediens
Controle van bewijzen van oorsprong
Geschillenregeling
Sancties
Vrije zones

Lijst van bijlagen
BIJLAGE I:
BIJLAGE II:
BIJLAGE III a:

BIJLAGE III b:

BIJLAGE IV a:
BIJLAGE IV b:
BIJLAGE V:

Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Lijst van oorsprongverlenende be- of verwerkingen
Model van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
en de aanvraag om een certificaat inzake
goederenverkeer EUR.1
Modellen van het certificaat inzake goederenverkeer EUR-
MED en de aanvraag van een certificaat inzake
goederenverkeer EUR-MED
Tekst van de oorsprongsverklaring
Tekst van de EUR-MED-oorsprongsverklaring
Lijst van partijen waarop de bepalingen inzake een
gedeeltelijke teruggave als bedoeld in artikel 14, lid 7, van
dit aanhanse

Bijzonderheden

Met ingang van 15-10-2022 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van
toepassing op Kosovo. Deze regels zijn bedoeld om te worden
toegepast als alternatief voor de regels van de Regionale Conventie.
Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak
wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in
plaats van op de regels van de conventie. De conventie blijft volledig
van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn
toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld met de tekst "*...in
overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong*" . Een
EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst "TRANSITIONAL RULES".

Betrokken land(en)

LANDEN EN GEBIEDEN OVERZEE

DK: Groenland

FR: Frans-Polynesië, Franse Zuidelijke en Zuidpool-gebieden, Nieuw-Caledonië en onderhorigen, Saint Barthélemy, Saint Pierre en Miquelon, Wallisarchipel en Futuna eiland

NL: Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint-Maarten, Sint-Eustatius

VK (tot en met 31-12-2020): Anguilla, Brits Antarctica, Brits gebied in Indische Oceaan, Britse Maagden-eilanden, Caymaneilanden, Falklandeilanden, South Georgia en Zuidelijke Sandwicheilanden, Montserrat, Pitcairn, Sint-Helena met Accension eilanden en Tristan da Cunha, Turks- en Caicoseilanden

Basisovereenkomst en/of preferentiële regeling	BESLUIT (EU) 2021/1764 VAN DE RAAD van 5 oktober 2021 inzake de associatie van de landen en gebieden overzee met de Europese Unie, met inbegrip van de betrekkingen tussen de Europese Unie enerzijds en Groenland en het Koninkrijk Denemarken anderzijds (Besluit betreffende de LGO-associatie, met inbegrip van Groenland)
Vindplaatsen documentnummer celexnummer EUR-lex	2021/1764 32021D1764 overzichtspagina
snel naar: protocol lijstregels	link link
informatie mededeling 26	link
geldig t/m 31-12-2020: besluit 2013/755	link

RELEVANTE ARTIKELen / BIJLAGEN

artikel 1	Definities
artikel 2	Algemene voorschriften
artikel 3	Geheel en al verkregen
artikel 4	Toereikende be- of verwerking
artikel 5	Ontoereikende bewerking of verwerking
artikel 6	Toleranties
artikel 7	Bilaterale cumulatie
artikel 8	Cumulatie met EPO-landen
artikel 9	Cumulatie met andere landen
artikel 10	Uitgebreide cumulatie
artikel 11	Determinerende eenheid
artikel 12	Accessoires, vervangingsonderdelen en gereedschappen
artikel 13	Stellen of assortimenten
artikel 14	Neutrale elementen
artikel 15	Gescheiden boekhouding
artikel 16	Afwijkingen
artikel 17	Territorialiteitsbeginsel
artikel 18	Non-manipulatieclausule
artikel 19	Tentoonstellingen
artikel 20	In euro's uitgedrukte bedragen
artikel 21	Algemene voorschriften
artikel 22	Verzoek tot registratie
artikel 23	Registratie
artikel 24	Intrekking van de registratie
artikel 25	Bewijsstukken
artikel 26	Attest van oorsprong en informatie in verband met cumulatie
artikel 27	Verklaring van de leverancier
artikel 28	Bewijs van oorsprong
artikel 29	Overlegging van het bewijs van oorsprong
artikel 30	Vrijstelling van het bewijs van oorsprong
artikel 31	Verschillen en vormfouten
artikel 32	Geldigheid van een attest van oorsprong
artikel 33	Procedure voor invoer in deelzendingen
artikel 34	Controle van een attest van oorsprong
artikel 35	Ontzeggen van preferenties
artikel 36	Algemene beginselen administratieve samenwerking
Aanhangsel I	Inleidende aantekeningen en lijst van oorsprongverlenende be- of verwerkingen
Aanhangsel IV	Tekst oorsprongsverklaring

Bijzonderheden

Vanaf 1 Januari 2020 kan uitsluitend nog gebruik worden gemaakt van een REX attest van oorsprong. Er is geen overgangsperiode.

Betrokken land(en) **LIBANON**

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol nr. 4 bij Europees-mediterrane Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Libanon betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en de methoden van administratieve samenwerking

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-Lex

2006/530
02006A0530
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol
lijstregels
regionale conventie

[protocol 4](#)
[lijstregels](#)
Moet nog in werking treden voor dit land

informatie

Internet (EN)
cumulatiematrix

[DG trade](#)
[link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

art. 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
art. 3	Cumulatie in de Gemeenschap: bilateraal, diagonaal
art. 4	Cumulatie in Libanon: bilateraal, diagonaal
art. 5	Geheel en al verkregen producten
art. 6	Toereikende bewerking of verwerking
art. 6, lid 2	Tolerantieregel: 10% (m.u.v. Afdeling 11)
art. 7	Ontoereikende be- of verwerking
art. 12	Territorialiteitsbeginsel
art. 13	Rechtstreeks vervoer
art. 15	Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (No-Drawback)
art. 16	oorsprongbewijs: EUR-1, EUR-MED, factuurverklaring, factuurverklaring EUR-MED
art. 17	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED
art. 18	Afgifte achteraf
art. 19	Afgifte van een duplicaat
art. 20	Afgifte vervangingscertificaat
art. 21	Gescheiden boekhouding
art. 22	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 4 maanden € 6.000,- =
art. 23	
art. 24	
art. 31	
art. 32	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
art. 33	controle oorsprongsbewijzen

De bijlagen van de diverse protocollen zijn/worden opgenomen als bijlagen bij het Besluit betreffende de sluiting van de Regionale Conventie betreffende de pan-Euro-mediterrane preferentiële oorsprongsregels.

Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt (N.B. achter bijlage 1)

Bijlage 3a	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage 3b	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED
Bijlage 4a	Tekst van de factuurverklaring EUR
Bijlage 4b	Tekst van de factuurverklaring EUR-MED

Betrokken land(en)

MACEDONIË

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol 4 betreffende de definitie van het begrip "producten van
oorsprong" en regelingen voor administratieve samenwerking in
verband met de toepassing van de overeenkomst tussen de
gemeenschap en de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-Lex

2021/1931
22021D1931
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol incl. PEM-OR
lijstregels incl. PEM-OR
regionale conventie

[link](#)
[link](#)
[link](#)

Vanaf 1-05-2015

informatie

Internet (EN)
cumulatiematrix

[DG TRADE](#)
[link](#)

Bijzonderheden

Met ingang van 1-9-2021 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van toepassing op Macedonië. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de regels van de Regionale Conventie. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de regels van de conventie. De conventie blijft volledig van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld met de tekst "*...in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong*" . Een EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst "TRANSITIONAL RULES".

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

- art. 2

Beschouwd van oorsprong te zijn ...
- art. 3

Cumulatie in de Gemeenschap: bilateraal, diagonaal
- art. 4

Cumulatie in Libanon: bilateraal, diagonaal
- art. 5

Geheel en al verkregen producten
- art. 6

Toereikende bewerking of verwerking
- art. 6, lid 2

Tolerantieregel: 10% (m.u.v. Afdeling 11)
- art. 7

Ontoereikende be- of verwerking
- art. 12

Territorialiteitsbeginsel
- art. 13

Rechtstreeks vervoer
- art. 15

Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (**No-Drawback**)
- art. 16

oorsprongsbewijs: EUR-1, factuurverklaring
- art. 17

Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
- art. 18

Afgifte achteraf
- art. 19

Afgifte van een duplicaat
- art. 20

Afgifte vervangingscertificaat
- art. 21

Gescheiden boekhouding
- art. 22

Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > **€ 6.000,-** door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
- art. 23

geldigheidsduur oorsprongsbewijs: **4 maanden**
- art. 24

€ 6.000,- =
- art. 31

€ 6.000,- =
- art. 32

wederzijdse bijstand / **administratieve samenwerking**

art. 33

controle oorsprongsbewijzen

De bijlagen van de diverse protocollen zijn/worden opgenomen als bijlagen bij het Besluit

Bijlage 1

Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II

Bijlage 2

Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt (**N.B. achter bijlage 1**)

Bijlage 3

Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1

Bijlage 4

Tekst van de factuurverklaring EUR

Betrokken land(en) **Burundi, Botswana, Belize, Ivoorkust, Kameroen, Fiji-eilanden, Grenada, Ghana, Guyana, Haïti, Kenia, Comoren, Lesotho, Madagaskar, Mauritius, Mozambique, Namibië, Rwanda, Seychellen, Swaziland, Trinidad en Tobago, Tanzania, Oeganda, Zambia. Zimbabwe**

Basisovereenkomst en/of preferentiële regeling Verordening (EG) Nr. 1528/2007 van de Raad tot toepassing van de regelingen voor goederen van oorsprong uit bepaalde staten behorende tot de groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS), die zijn opgenomen in overeenkomsten tot instelling van, of leidende tot instelling van, een economische partnerschapsovereenkomst

Vindplaatsen/Informatie

documentnummer 1528/2007
Celexnummer 02007R1528
Eur-lex [link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

- artikel 2 Beschouwd van oorsprong te zijn ...
- artikel 3 Volledig verkregen producten
- artikel 4 Toereikende bewerking of verwerking
- artikel 4, lid 2 **Tolerantieregel: 15%** (m.u.v. Afdeling 11)
- artikel 5 Ontoereikende be- of verwerking
- artikel 6, lid 1-4 Cumulatie met LGO en EU
- artikel 6, lid 5-12 Cumulatie met Zuid-Afrika
- artikel 6, lid 13 Cumulatie met naburige ontwikkelingslanden
- artikel 11 Territorialiteitsbeginsel
- artikel 12 **Rechtstreeks vervoer**
- artikel 14 oorsprongbewijs: EUR-1, factuurverklaring
- artikel 15 Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
- artikel 16 Afgifte achteraf
- artikel 17 Afgifte van een duplicaat
- artikel 18 Afgifte vervangingscertificaat
- artikel 19 Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > **€ 6.000,-** door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
- artikel 20 geldigheidsduur oorsprongsbewijs: **4 maanden**
- artikel 21 € 6.000,- =
- artikel 30 wederzijdse bijstand / **administratieve samenwerking**
- artikel 31 **controle oorsprongsbewijzen**
- artikel 32
- Bijlage 1 Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
- Bijlage 2 Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
- Bijlage 2a Afwijkingen van Bijlage 2
- Bijlage 3 Formulier voor het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
- Bijlage 4 Tekst van de factuurverklaring
- Bijlage 5A Leverenciersverklaring preferentiële oorsprong
- Bijlage 5B Leverenciersverklaring niet-preferentiële oorsprong
- Bijlage 6 Inlichtingenblad
- Bijlage 9 Naburige ontwikkelingslanden
- Bijlage 12 Landen en gebieden overzee

Bijzonderheden

Deze regeling is niet meer van kracht. Einddatum 27-7-2016. Deze pagina wordt niet meer bijgewerkt

Betrokken land(en)

Botswana, Ivoorkust, Kameroen, Ghana, Kenia, Namibië, Swaziland

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Verordening (EG) Nr. 2016/1076 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 tot toepassing van de regelingen voor goederen van oorsprong uit bepaalde staten behorende tot de groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS), die zijn opgenomen in overeenkomsten tot instelling van, of leidende tot instelling van, een economische partnerschapsovereenkomst

Vindplaatsen

documentnummer2016/1076

celexnummer02016R1076

EUR-Lex[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol[link](#)

lijstregels[link](#)

informatie

DG trade[link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

- artikel 2

Beschouwd van oorsprong te zijn ...
- artikel 3

Volledig verkregen producten
- artikel 4

Toereikende bewerking of verwerking
- artikel 4, lid 2

Tolerantieregel: 15% (m.u.v. Afdeling 11)
- artikel 5

Ontoereikende be- of verwerking
- artikel 6, lid 1-4

Cumulatie met LGO en EU
- artikel 6, lid 5-12

Cumulatie met Zuid-Afrika
- artikel 6, lid 13

Cumulatie met naburige ontwikkelingslanden
- artikel 11

Territorialiteitsbeginsel
- artikel 12

Rechtstreeks vervoer
- artikel 14

oorsprongbewijs: EUR-1, factuurverklaring
- artikel 15

Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
- artikel 16

Afgifte achteraf
- artikel 17

Afgifte van een duplicaat
- artikel 18

Afgifte vervangingscertificaat
- artikel 19

Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > **€ 6.000,-** door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
- artikel 20

geldigheidsduur oorsprongsbewijs: **4 maanden**
- artikel 21

€ 6.000,- =
- artikel 30

wederzijdse bijstand / **administratieve samenwerking**
- artikel 31

controle oorsprongsbewijzen
- artikel 32
- Aanhangsel 1

Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
- Aanhangsel 2

Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
- Aanhangsel 2a

Afwijkingen van bijlage 2
- Aanhangsel 3

Formulier voor het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
- Aanhangsel 4

Tekst van de factuurverklaring
- Aanhangsel 5A

Leverenciersverklaring preferentiële oorsprong
- Aanhangsel 5B

Leverenciersverklaring niet-preferentiële oorsprong
- Aanhangsel 6

Inlichtingenblad
- Aanhangsel 9

Naburige ontwikkelingslanden
- Aanhangsel 12

Landen en gebieden overzee

Bijzonderheden:

Met Kameroen, Ghana en Kenia zijn overeenkomsten gesloten. De overeenkomsten met Kameroen en Kenia verwijzen naar de MAR2 voor de oorsprongsregels. Voor Ghana is de MAR2 van toepassing geweest vanaf 15-12-2016 tot 20-8-2020, maar is inmiddels volledig door de VHO vervangen

Betrokken land(en)

MAROKKO

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol nr. 4 bij de Europees-mediterrane Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en het Koninkrijk Marokko betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en de methoden van administratieve samenwerking

Vindplaatsen

documentnummer

2005/904

celexnummer

22005D0904

EUR-Lex

[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol

[link](#)

lijstregels

[lijstregels](#)

informatie

Internet (EN)

[DG TRADE](#)

cumulatiematrix

[link](#)

e-certificaten

5.1.2i

RELEVANTE ARTIKELN / BIJLAGEN

- art. 2
- Beschouwd van oorsprong te zijn ...
- art. 3
- Cumulatie in de Gemeenschap: bilateraal, diagonaal
- art. 4
- Cumulatie in Marokko: bilateraal, diagonaal
- art. 5
- Geheel en al verkregen producten
- art. 6
- Toereikende bewerking of verwerking
- art. 6, lid 2
- Tolerantieregel: 10%** (m.u.v. Afdeling 11)
- art. 7
- Ontoereikende be- of verwerking
- art. 12
- Territorialiteitsbeginsel
- art. 13
- Rechtstreeks vervoer**
- art. 15
- Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (**No-Drawback**)
- art. 16
- oorsprongbewijs: EUR-1, EUR-MED,
factuurverklaring, factuurverklaring EUR-MED
- art. 17
- Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED
- art. 18
- Afgifte achteraf
- art. 19
- Afgifte van een duplicaat
- art. 20
- Afgifte vervangingscertificaat
- art. 21
- Gescheiden boekhouding
- art. 22
- Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde
oorspronggoederen > **€ 6.000,-** door toegelaten exporteur,
voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
- art. 23
- geldigheidsduur oorsprongsbewijs: **4 maanden**
- art. 24
- € 6.000,- =**
- art. 31
- wederzijdse bijstand / **administratieve samenwerking**
- art. 32
- controle oorsprongsbewijzen**
- art. 33
-

De bijlagen van de diverse protocollen zijn/worden opgenomen als bijlagen bij het Besluit

Bijlage 1

Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II

Bijlage 2

Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt (**N.B. achter bijlage 1**)

Bijlage 3a

Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en
aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1

Bijlage 3b

Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED en
aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED

Bijlage 4a

Tekst van de factuurverklaring EUR

Bijlage 4b

Tekst van de factuurverklaring EUR-MED

Bijlage 5

Leveranciersverklaring

Bijlage 6

Langlopende leveranciersverklaring

Bijzonderheden

Als gevolg van een briefwisseling tussen Marokko en de EU * is het vanaf 19 juli 2019 mogelijk om producten van oorsprong uit de Westelijke Sahara Vlag van Westelijke Sahara met aanspraak op het preferentiële tarief in de EU in te voeren. Voor de hoogte van de preferentiële tarieven gelden dezelfde percentages als voor producten van oorsprong uit Marokko

Voor o.a. de bewijsvoering dat de producten van oorsprong zijn uit de Westelijke Sahara gelden de regels van Protocol nr. 4 bij de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en Marokko. (boekwerk WD3A nr. 200.30.01) Dit betekent door middel van certificaten inzake goederenverkeer EUR. 1 of EUR-MED afgegeven door de Marokkaanse Douane of door middel van (EUR-MED) oorsprongsverklaringen afgegeven door de (toegelaten) exporteur

* (Publicatieblad EU serie L 34 van 6 februari 2019)

Marokko geeft elektronische eur.1 certificaten af, en voldoet aan de voorwaarden gesteld in aanbeveling 1/2023. Elektronische certificaten kunnen daarom worden geaccepteerd, mits deze voldoen aan de volgende kenmerken:

-de authenticiteit kan gecontroleerd worden via de volgende website: 5.1.2i

Betrokken land(en) **MEXICO**

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Bijlage III. bij Besluit nr. 2/2000 van de Gezamenlijke Raad EG-Mexico

Vindplaatsen

documentnummer
Celexnummer
EUR-Lex

2000/630
02000D0630(02)
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol
lijstregels

[link](#)
[link](#)

informatie

Internet (EN)

[DG TRADE](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

art. 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
art. 3	Cumulatie: bilateraal
art. 4	Geheel en al verkregen producten
art. 5	Toereikende bewerking of verwerking
art. 5, lid 3	Tolerantieregels: 10% (m.u.v. Afdeling 11)
art. 6	Ontoereikende be- of verwerking
art. 12	Territorialiteitsbeginsel
art. 13	Rechtstreeks vervoer
art. 14	Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (No-Drawback)
art. 15	oorsprongsbewijs: EUR-1, factuurverklaring
art. 16	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
art. 17	Afgifte achteraf
art. 18	Afgifte van een duplicaat
art. 19	Afgifte vervangingscertificaat
art. 20	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
art. 21	geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 10 maanden
art. 22	€ 6.000,- =
art. 29	
art. 30	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
art. 31	controle oorsprongsbewijzen
Aanhangsel I	Inleidende aantekeningen bij de lijst in aanhangsel II
Aanhangsel II	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
Aanhangsel III	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Aanhangsel IV	Tekst van de factuurverklaring EUR

Betrokken land(en)

MIDDEN-AMERIKA**EL SALVADOR, COSTA RICA, GUATEMALA,
HONDURAS,
NICARAGUA, PANAMA**Basisovereenkomst en/
of preferentiële regelingBijlage II bij het Besluit van de Raad nr. 2012/346/EU betreffende de
definitie van het begrip "producten van oorsprong" en de methoden
van administratieve samenwerking tussen de Europese Unie en haar
lidstaten enerzijds en Midden-Amerika anderzijds**Vindplaatsen**

documentnummer

2012/1215

celexnummer

02012A1215(01)

EUR-Lex

[overzichtspagina](#)**snel naar:**

protocol

[link](#)

lijstregels

[link](#)**informatie**

Internet (EN)

[DG TRADE](#)

mededeling 24

[link](#)**RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN**

art. 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
art. 3, lid 1 - 2	Cumulatie: bilateraal
art. 3, lid 3 - 6	Cumulatie: regionaal
art. 3, lid 7 - 12	Cumulatie: uitgebreid
art. 4	Volledig verkregen producten
art. 5	Toereikende bewerking of verwerking
art. 5, lid 2	Tolerantieregels: 10% (m.u.v. Afdeling 11)
art. 6	Ontoereikende be- of verwerking
art. 11	Territorialiteitsbeginsel
art. 12	Rechtstreeks vervoer
art. 14	oorsprongsbewijs: EUR-1, factuurverklaring
art. 15	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
art. 16	Afgifte achteraf
art. 17	Afgifte van een duplicaat
art. 18	Afgifte vervangingscertificaat
art. 19	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
art. 20	geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 12 maanden
art. 21	€ 6.000,- =
art. 28	€ 6.000,- =
art. 29	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
art. 30	controle oorsprongsbewijzen
Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
Bijlage 2A	Addendum bij bijlage 2
Bijlage 3	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage 4	Tekst van de factuurverklaring

Betrokken land(en) MOLDAVIË

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds.

Vindplaatsen
documentnummer 2014/830
celexnummer 02014A0830
EUR-Lex [overzichtspagina](#)

snel naar:
protocol incl. PEM-OR [link](#)
lijstregels incl PEM-OR [link](#)
tabblad regionale conventie [link](#)

informatie
Internet (EN) [DG TRADE](#)
cumulatiematrix [link](#)

Bijzonderheden

Met ingang van 1-1-2016 zijn de oorsprongsregels van de regionale conventie van toepassing

Met ingang van 16-11-2021 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van toepassing op Moldavië. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de regels van de Regionale Conventie. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de regels van de conventie. De conventie blijft volledig van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld met de tekst "*...in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong*" . Een EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst "TRANSITIONAL RULES".

RELEVANTE ARTIKELN / BIJLAGEN

TITEL I	ALGEMENE BEPALINGEN
Artikel 1	Definities
TITEL II	DEFINITIE VAN HET BEGRIP "PRODUCTEN VAN OORSPRONG"
Artikel 2	Algemene eisen
Artikel 3	Geheel en al verkregen producten
Artikel 4	Toereikende be- of verwerking
Artikel 5	Tolerantieregel
Artikel 6	Ontoereikende be- of verwerking
Artikel 7	Cumulatie van oorsprong
Artikel 8	Toepassingsvoorwaarden van de cumulatie van oorsprong
Artikel 9	Determinerende eenheid
Artikel 10	Stellen en assortimenten
Artikel 11	Neutrale elementen
Artikel 12	Gescheiden boekhouding
TITEL III	TERRITORIALITEITSVEREISTEN
Artikel 13	Territorialiteitsbeginsel
Artikel 14	Niet-wijziging
Artikel 15	Tentoonstellingen
TITEL IV	TERUGGAVE OF VRIJSTELLING VAN RECHTEN
Artikel 16	Teruggave of vrijstelling van douanerechten
TITEL V	BEWIJS VAN OORSPRONG
Artikel 17	Algemene eisen
Artikel 18	Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring
Artikel 19	Toegelaten exporteur
Artikel 20	Procedure voor de afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer
Artikel 21	EUR.1
Artikel 22	Afgifte achteraf van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
	Afgifte van een duplicaat van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 23	Geldigheid van het bewijs van oorsprong
Artikel 24	Vrije zones
Artikel 25	Vereisten bij invoer
Artikel 26	Invoer in deelzendingen
Artikel 27	Vrijstelling van het bewijs van oorsprong
Artikel 28	Verschillen en vormfouten
Artikel 29	Leveranciersverklaring
Artikel 30	Bedragen in euro
TITEL VI	SAMENWERKINGSBEGINSELEN EN BEWIJSSTUKKEN
Artikel 31	Bewijsstukken, bewaring van de bewijzen van oorsprong en andere stukken
Artikel 32	Geschillenregeling
TITEL VII	ADMINISTRATIEVE SAMENWERKING
Artikel 33	Kennisgeving en samenwerking
Artikel 34	Controle van de bewijzen van oorsprong
Artikel 35	Controle van de leveranciersverklaring
Artikel 36	Sancties
TITEL VIII	TOEPASSING VAN AANHANGSEL A
Artikel 37	Europese Economische Ruimte
Artikel 38	Liechtenstein
Artikel 39	Republiek San Marino
Artikel 40	Vorstendom Andorra
Artikel 41	Ceuta en Melilla
Lijst van bijlagen	
BIJLAGE I:	Aantekeningen bij de lijst in bijlage II
BIJLAGE II:	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
BIJLAGE III:	Tekst van de oorsprongsverklaring
BIJLAGE IV:	Model van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
BIJLAGE V:	Bijzondere voorwaarden met betrekking tot producten van oorsprong uit Ceuta en Melilla
BIJLAGE VI:	Leveranciersverklaring
BIJLAGE VII:	Langlopende leveranciersverklaring

Betrokken land(en)

MONTENEGRO

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol nr. 3 bij de Stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Montenegro, anderzijds, betreffende de definitie van het begrip „producten van oorsprong” en methoden van administratieve samenwerking

Vindplaatsen/informatie

documentnummer

2022/0904

celexnummer

22022D0904

EUR-Lex

[protocol incl PEM-OR](#)

snel naar

protocol

[link](#)

lijstregels

[link](#)

tabblad regionale

[link](#)

informatie

Internet (EN)

[DG TRADE](#)

cumulatiematrix

[link](#)

Bijzonderheden

Vanaf 1-2-2015 zijn de oorsprongsregels van de regionale conventie van toepassing

Met ingang van 1-9-2021 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van toepassing op de EER. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de regels van de Regionale Conventie. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de regels van de conventie. De conventie blijft volledig van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld met de tekst “*...in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong*” . Een EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst “TRANSITIONAL RULES”.

Betrokken land(en)

NOORWEGEN

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling	Protocol nr. 3 bij de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en Noorwegen betreffende de oorsprongsregels
Vindplaatsen	
documentnummer	2021/1905
Celexnummer	22021D1905
overzichtspagina	overzichtspagina
snel naar:	
protocol incl PEM-OR	link
lijstregels	link
tabblad regionale conventie	link
Informatie	
Internet (EN)	DG TRADE
cumulatiematrix	link
e-certificaten	https://eur1.toll.no

RELEVANTE ARTIKELen / BIJLAGEn

TITEL I	ALGEMENE BEPALINGEN
Artikel 1	Definities
TITEL II	DEFINITIE VAN HET BEGRIP “PRODUCTEN VAN OORSPRONG”
Artikel 2	Algemene eisen
Artikel 3	Geheel en al verkregen producten
Artikel 4	Toereikende be- of verwerking
Artikel 5	Tolerantieregel
Artikel 6	Ontoereikende be- of verwerking
Artikel 7	Cumulatie van oorsprong
Artikel 8	Toepassingsvoorwaarden van de cumulatie van oorsprong
Artikel 9	Determinerende eenheid
Artikel 10	Stellen en assortimenten
Artikel 11	Neutrale elementen
Artikel 12	Gescheiden boekhouding
TITEL III	TERRITORIALITEITSVEREISTEN
Artikel 13	Territorialiteitsbeginsel
Artikel 14	Niet-wijziging
Artikel 15	Tentoonstellingen
TITEL IV	TERUGGAVE OF VRIJSTELLING VAN RECHTEN
Artikel 16	Teruggave of vrijstelling van douanerechten
TITEL V	BEWIJS VAN OORSPRONG
Artikel 17	Algemene eisen
Artikel 18	Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring
Artikel 19	Toegelaten exporteur
Artikel 20	Procedure voor de afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 21	Afgifte achteraf van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 22	Afgifte van een duplicaat van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 23	Geldigheid van het bewijs van oorsprong
Artikel 24	Vrije zones
Artikel 25	Vereisten bij invoer
Artikel 26	Invoer in deelzendingen
Artikel 27	Vrijstelling van het bewijs van oorsprong
Artikel 28	Verschillen en vormfouten
Artikel 29	Leveranciersverklaring
Artikel 30	Bedragen in euro
TITEL VI	SAMENWERKINGSBEGINSELEN EN BEWIJSSTUKKEN
Artikel 31	Bewijsstukken, bewaring van de bewijzen van oorsprong en andere stukken
Artikel 32	Geschillenregeling
TITEL VII	ADMINISTRATIEVE SAMENWERKING
Artikel 33	Kennisgeving en samenwerking
Artikel 34	Controle van de bewijzen van oorsprong
Artikel 35	Controle van de leveranciersverklaring
Artikel 36	Sancties
TITEL VIII	TOEPASSING VAN AANHANGSEL A
Artikel 37	Europese Economische Ruimte
Artikel 38	Liechtenstein
Artikel 39	Republiek San Marino
Artikel 40	Vorstendom Andorra
Artikel 41	Ceuta en Melilla
Lijst van bijlagen	
BIJLAGE I:	Aantekeningen bij de lijst in bijlage II
BIJLAGE II:	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
BIJLAGE III:	Tekst van de oorsprongsverklaring
BIJLAGE IV:	Model van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
BIJLAGE V:	Bijzondere voorwaarden met betrekking tot producten van oorsprong uit Ceuta en Melilla
BIJLAGE VI:	Leveranciersverklaring
BIJLAGE VII:	Langlopende leveranciersverklaring

Bijzonderheden

Met ingang van 1-9-2021 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van toepassing op Noorwegen. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de regels van de Regionale Conventie. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de regels van de conventie. De conventie blijft volledig van toepassing.
Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld met de tekst “ <i>...in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong</i> ” . Een EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst “TRANSITIONAL RULES”.
Noorwegen geeft elektronische eur.1 certificaten af, en voldoet aan de voorwaarden gesteld in aanbeveling 1/2023. Elektronische certificaten kunnen daarom worden geaccepteerd, mits deze voldoen aan de volgende kenmerken: -links onderaan het certificaat en rechtsboven bevindt zich een rood kader met datum en tijdstip van afgifte, en een uniek serienummer -het certificaat kan gecontroleerd worden via de website https://eur1.toll.no

Betrokken land(en) | **Nieuw Zeeland**

Basisovereenkomst en/of preferentiële regeling Vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en Nieuw-Zeeland

Vindplaatsen

documentnummer 2024/866
celexnummer 22024A00866
EUR-Lex [overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol [oorsprongsregels](#)
lijstregels [lijstregels \(bijlage 3-B\)](#)

informatie

Internet (EN) [DG TRADE](#)
guidance [link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

Hoofdstuk 3

art. 3.1	Definities
art. 3.2	Algemene vereisten
art. 3.3	Cumulatie van oorsprong
art. 3.4	Volledig verkregen producten
art. 3.5	Tolerantieregel
art. 3.6	Ontoereikende be- of verwerking
art. 3.7	In aanmerking te nemen eenheid
art. 3.8	Verpakkingsmateriaal voor verzending
Art. 3.9	Verpakkingsmateriaal voor detailhandelsverkoop
Art. 3.10	Toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen
Art. 3.11	Stellen en assortimenten
Art. 3.12	Neutrale elementen
Art. 3.13	gescheiden boekhouding
Art. 3.15	geretourneerde producten
Art. 3.16	verzoek om preferentiële tariefbehandeling
art. 3.17	verzoek om preferentiële tariefbehandeling na invoer
Art. 3.18	Attest van oorsprong
art. 3.20	aan importeur bekende informatie
Art 3.23	verificatie
Art 3.24	administratieve samenwerking
art. 3.25	weigering van preferentiële tariefbehandeling

Bijlage 3-B **Productspecifieke oorsprongsregels**
Bijlage 3-C [attest van oorsprong](#)

Betrokken land(en) **OEKRAÏNE**

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling Associatie-overeenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds.

Vindplaatsen
documentnummer [2014/529](#)
celexnummer [02014A0529](#)
EUR-Lex [overzichtspagina](#)

snel naar:
protocol zie regionale conventie
lijstregels zie regionale conventie
regionale conventie [link](#)

informatie
Internet (EN) [DG TRADE](#)

Bijzonderheden

vanaf 1 januari 2019 zijn de oorsprongsregels van de regionale conventie van toepassing

Betrokken land(en)

OZA: MADAGASKAR, MAURITIUS, SEYCHELLEN, ZIMBABWE, COMOREN

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling

Protocol 1. Betreffende de definitie van het begrip “producten van oorsprong” en methoden van administratieve samenwerking (oostelijk en zuidelijk Afrika)

Vindplaatsen

documentnummer 2020/425

celexnummer 22020D0425

EUR-Lex [overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol [link](#)

lijstregels [link](#)

informatie

Internet (EN) [DG TRADE](#)

Bijzonderheden

Zimbabwe (per 1-7-2021), Madagaskar (per 1-1-2023) en Seychellen (per 1-2-2023) zijn overgegaan op oorsprongsverklaringen opgemaakt door een REX-exporteur. EUR.1 certificaten factuurverklaringen door een TE-exporteur zijn vanaf de genoemde data geen geldig oorsprongsbewijs meer.

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

artikel 1	Definities
artikel 2	Algemene voorwaarden
artikel 3	Cumulatie in de Gemeenschap
artikel 4	Cumulatie in de OZA-staten
artikel 5	Cumulatie met naburige ontwikkelingslanden
artikel 6	Volledig verkregen producten
artikel 7	Toereikende be- of verwerking
artikel 8	Ontoereikende be- of verwerking
artikel 9	In aanmerking te nemen eenheid
artikel 10	Toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen
artikel 11	Stellen en assortimenten
artikel 12	Neutrale elementen
artikel 13	Gescheiden boekhouding
artikel 14	Territorialiteitsbeginsel
artikel 15	Niet-wijziging
artikel 16	Tentoonstellingen
artikel 17	Verzending van suiker
artikel 18	Algemene voorwaarden
artikel 19	Procedure voor de afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
artikel 20	Afgifte achteraf van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
artikel 21	Afgifte van een duplicaat van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
artikel 22	Afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 aan de hand van een eerder opgesteld of afgegeven bewijs van oorsprong
artikel 23	Voorwaarden voor het opstellen van een factuurverklaring
artikel 24	Toegelaten exporteur
artikel 25	Geldigheid van het bewijs van oorsprong
artikel 26	Doorvoerprocedure
artikel 27	Overlegging van het bewijs van oorsprong
artikel 28	Invoer in deelzendingen
artikel 29	Vrijstelling van het bewijs van oorsprong
artikel 30	Informatieprocedure in verband met cumulatie
artikel 31	Bewijsstukken
artikel 32	Bewaring van het bewijs van oorsprong en de bewijsstukken
artikel 33	Verschillen en vormfouten
artikel 34	In euro uitgedrukte bedragen
artikel 35	Administratieve voorwaarden waaronder producten voor preferenties in aanmerking komen
artikel 36	Kennisgeving door de douaneautoriteiten van de partijen
artikel 37	Wederzijdse bijstand
artikel 38	Controle van het bewijs van oorsprong
artikel 39	Controle van leveranciersverklaringen
artikel 40	Geschillenbeslechting
artikel 41	Sancties

Betrokken land(en)

Stille Oceaan-staten: PAPOEA-NIEUW GUINEA, FIJI-EILANDEN, SAMOA, SOLOMON EILANDEN

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Besluit 2009/729/EG van de Raad tot ondertekening en voorlopige toepassing van de tussentijdse partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de staten in de Stille Oceaan, anderzijds

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-Lex

2009/729
32009D0729
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol
lijstregels

[link](#)
[link](#)

informatie

Internet (EN)

[DG trade](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

artikel 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
artikel 3	Cumulatie in de EU
artikel 4	Cumulatie in de Stille-Oceaanstaten
artikel 4bis	Cumulatie met naburige ontwikkelingslanden
artikel 5	Volledig verkregen producten
artikel 6	Toereikende bewerking of verwerking
artikel 6, lid 4	Tolerantieregel: 15% (m.u.v. Afdeling 11)
artikel 7	Ontoereikende be- of verwerking
artikel 12	Territorialiteitsbeginsel
artikel 13	Rechtstreeks vervoer
artikel 15	oorsprongbewijs: EUR-1, factuurverklaring
artikel 16	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
artikel 17	Afgifte achteraf
artikel 18	Afgifte van een duplicaat
artikel 19	Afgifte vervangingscertificaat
artikel 20	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
artikel 21	geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 10 maanden
artikel 22	€ 6.000,- =
artikel 30	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
artikel 33	controle oorsprongsbewijzen
artikel 34	
Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
Bijlage 2a	Afwijkingen van Bijlage 2
Bijlage 3	Formulier voor het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage 4	Tekst van de factuurverklaring
Bijlage 5A	Leverencierversklaring preferentiële oorsprong
Bijlage 5B	Leverencierversklaring niet-preferentiële oorsprong
Bijlage 6	Inlichtingenblad
Bijlage 8	Landen en gebieden overzee
Bijlage 8a	Naburige ontwikkelingslanden
Bijlage 10	Andere ACS-staten

Betrokken land(en)

SAN MARINO

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Overeenkomst tot instelling van samenwerking en een douane-unie
tussen de Europese Economische Gemeenschap en de Republiek
San Marino

Vindplaatsen

documentnummer2002/0328

Celexnummer02002A328

Eur-Lex[overzichtspagina](#)

snel naar:

overeenkomst[link](#)

informatie

internet (EN)[DG TAXUD](#)

Bijzonderheden

De overeenkomst stelt een douane-unie in voor alle
producten, met uitzondering van kolen- en
staalproducten

Betrokken land(en) **SYRIË**

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol nr. 2 bij de Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en Syrische Arabische Republiek, Betreffende de definitie van het begrip "produkten van oorsprong" en betreffende de methoden van administratieve samenwerking

Vindplaatsen

documentnummer

[1977/118](#)

celexnummer

[01977A0118](#)

EUR-Lex

[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol

[protocol](#)

lijstregels (toepassen in
combinatie met artikel 3)

[lijst A](#)

[lijst B](#)

informatie

Internet (EN)

[DG TRADE](#)

cumulatiematrix

[link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

art. 1	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
art. 2	Geheel en al verkregen producten
art. 3, lid 1	Toereikende bewerking of verwerking
art. 3, lid 3	Ontoereikende be- of verwerking
art. 5	Rechtstreeks vervoer
art. 6	oorsprongbewijs: EUR.1, EUR.2
art. 6	EUR.2 voor postzendingen met waarde oorspronggoederen < 1.000 rekeneenheden (1 RE = 0,88867088 gram fijn goud)
art. 7, 8	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
art. 11	geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 5 maanden
art. 15	Afgifte vervangingscertificaat
art. 16	Opstellen EUR.2
art. 19	Afgifte achteraf
art. 20	Afgifte van een duplicaat
art. 22	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
art. 24	controle oorsprongsbewijzen
Bijlage 1	Verklarende aantekeningen bij de lijst in bijlage 2
Bijlage 2, lijst A	Lijst van be- of verwerkingen die een verandering van tariefpost meebrengen, doch aan de daaraan onderworpen producten niet het karakter van "produkten van oorsprong" verlenen
Bijlage 3, lijst B	Lijst van be- of verwerkingen die geen verandering van tariefpost meebrengen, doch aan de daaraan onderworpen producten niettemin het karakter van "produkten van oorsprong" verlenen
Bijlage 4, lijst C	Lijst van goederen die van toepassing van dit Protocol zijn uitgesloten
Bijlage 5	Certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage 6	Certificaat inzake goederenverkeer EUR.2

**Betrokken
land(en)****Singapore**

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

EU/ Singapore overeenkomst

Vindplaatsen

documentnummer

2019/1114

celexnummer

22019A1114

EUR-Lex

[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol

[link](#)

lijstregels

[link](#)

informatie:

Internet (EN)

[DG trade](#)

mededeling 10

[link](#)

RELEVANTE ARTIKELN / BIJLAGEN**AFDELING 1****ALGEMENE BEPALINGEN****ARTIKEL 1**

Definities

AFDELING 2**DEFINITIE VAN HET BEGRIP "PRODUCTEN VAN OORSPRONG"****ARTIKEL 2**

Algemene eisen

ARTIKEL 3

Cumulatie van de oorsprong

ARTIKEL 4

Volledig verkregen producten

ARTIKEL 5

Toereikende be- of verwerking

ARTIKEL 6

Ontoereikende be- of verwerking

ARTIKEL 7

In aanmerking te nemen eenheid

ARTIKEL 8

Toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen

ARTIKEL 9

Stellen en assortimenten

ARTIKEL 10

Neutrale elementen

ARTIKEL 11

Gescheiden boekhouding

AFDELING 3**TERRITORIALE VOORWAARDEN****ARTIKEL 12**

Territorialiteitsbeginsel

ARTIKEL 13

Geen wijziging

ARTIKEL 14

Tentoonstellingen

AFDELING 4**TERUGGAVE OF VRIJSTELLING VAN RECHTEN****ARTIKEL 15**

Verbod op de teruggave of vrijstelling van douanerechten

AFDELING 5**ATTEST VAN OORSPRONG****ARTIKEL 16**

Algemene eisen

ARTIKEL 17

Voorwaarden voor het opstellen van een attest van oorsprong

ARTIKEL 18

vervallen

ARTIKEL 19

Geldigheid van het attest van oorsprong

ARTIKEL 20

Indiening van het attest van oorsprong

ARTIKEL 21

Invoer in deelzendingen

ARTIKEL 22

Vrijstellingen inzake attest van oorsprong

ARTIKEL 23

Bewijsstukken

ARTIKEL 24

Bewaring van het attest van oorsprongs en andere bewijsstukken

ARTIKEL 25	Verschillen en vormfouten
ARTIKEL 26	In euro uitgedrukte bedragen
AFDELING 6	
REGELINGEN VOOR ADMINISTRATIEVE SAMENWERKING	
ARTIKEL 27	Samenwerking tussen bevoegde autoriteiten
ARTIKEL 28	Controle van attesten van oorsprong
ARTIKEL 29	Administratief onderzoek
ARTIKEL 30	Geschillenbeslechting
ARTIKEL 31	Sancties

Betrokken land(en) **SADC-staten: BOTSWANA, LESOTHO, MOZAMBIQUE, NAMIBIE, ZUID-AFRIKA EN SWAZILAND**

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol nr. 1 betreffende de definitie van het begrip “producten van oorsprong” en methoden van administratieve samenwerking bij de tussentijdse overeenkomst tot vaststelling van een kader voor een economische partnerschapsovereenkomst tussen staten in oostelijk en zuidelijk Afrika, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten anderzijds

Vindplaatsen

documentnummer

2020/425

celexnummer

2020D0425

EUR-Lex

[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol

[link](#)

lijstregels

[link](#)

informatie

Internet (EN)

[DG TRADE](#)

mededeling 5

[link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

artikel 2	Algemene voorwaarden
artikel 3	bilateralie cumilatie
artikel 4	Diagonale cumilatie
artikel 5	Cumulatie met betrekking tot materialen die bij invoer in de EU een rechtenvrije behandeling krijgen op grond van het meest beunstaainastarief
artikel 6	Cumulatie met betrekking tot materialen van oorsprong uit andere landen die in aanmerking komen voor preferentiële rechten- en contingentvrije toegang tot de
artikel 7	Volledig verkregen producten
artikel 8	Toereikende be- of verwerking
artikel 9	Ontoereikende be- of verwerking
artikel 14	Territorialiteitsbeginsel
artikel 19	Bewijs van oorsprong
artikel 20	afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
artikel 21	Afgifte achteraf
artikel 22	Afgifte van een duplicaat
artikel 23	Afgifte vervangingscertificaat
artikel 24	opstellen van een oorsprongsverklaring
artikel 25	Toegelaten exporteur
artikel 26	Geldigheid van het bewijs van oorsprong; 10 maanden
artikel 37	Wederzijdse bijstand
artikel 38	Controle van het bewijs van oorsprong

Bijlage 1

Aantekeningen bij de lijst in bijlage II

Bijlage 2

Lijst van oorsprongverlenende be- of verwerkingen

Bijlage 2a

Afwijkingen van Bijlage 2

Bijlage 3

Formulier voor het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1

Bijlage 4	Tekst van de Oorsprongsverklaring
Bijlage 5A	Leverenciersverklaring preferentiële oorsprong
Bijlage 5B	Leverenciersverklaring niet-preferentiële oorsprong
Bijlage 6	Inlichtingenblad
Bijlage 8	Landen en gebieden overzee

Betrokken land(en) **TUNESIË**

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol nr. 4 bij de Overeenkomst bij de Europees-mediterrane Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Tunesië betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en de methoden van administratieve samenwerking (Besluit 2006/612/EG)

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-Lex

2006/612
22006D0612
[overzichtspagina](#)

Snel naar:

protocol
lijstregels

[link](#)
[link](#)

informatie

Internet (EN)
cumulatiematrix

[DG TRADE](#)
[link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

art. 1	definities	
art. 2	Algemene voorwaarden	
art. 3	Cumulatie in de Gemeenschap: bilateraal, diagonaal	
art. 4	Cumulatie in Tunesië: bilateraal, diagonaal	
art. 5	Geheel en al verkregen producten	
art. 6	Toereikende bewerking of verwerking	
art. 6, lid 2	Tolerantieregel: 10% (m.u.v. Afdeling 11)	
art. 7	Ontoereikende be- of verwerking	
art. 12	Territorialiteitsbeginsel	
art. 13	Rechtstreeks vervoer	
art. 15	Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (No-Drawback)	
art. 16	oorsprongsbewijs: EUR-1, EUR-MED, factuurverklaring, factuurverklaring EUR-MED	
art. 17	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED	
art. 18	Afgifte achteraf	
art. 19	Afgifte van een duplicaat	
art. 20	Afgifte vervangingscertificaat	
art. 21	Gescheiden boekhouding	
art. 22	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur,	
art. 23	voorwaarden vergunning toegelaten exporteur	nr.
art. 24	geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 4 maanden	
art. 31	€ 6.000,- =	
art. 32	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking	
art. 33	controle oorsprongsbewijzen	

De bijlagen van de diverse protocollen zijn/worden opgenomen als bijlagen bij het Besluit
Bijlage 1 Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II

Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt (N.B. achter bijlage 1)
Bijlage 3a	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1

Bijlage 3b	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED
Bijlage 4a	Tekst van de factuurverklaring EUR
Bijlage 4b	Tekst van de factuurverklaring EUR-MED
Bijlage 5b	Langlopende leveranciersverklaring

Betrokken land(en)

TURKIJE (Douane-unie)

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Besluit nr. 1/2006 van het Comité Douanesamenwerking EG-Turkije

Vindplaatsen/Informatie

documentnummer2006/646

celexnummer22006D0646

EUR-Lex[overzichtspagina](#)

snel naar:

besluit 1/95[link](#)

besluit 1/2006[link](#)

informatie

Internet (EN)[DG TRADE](#)
[DG TAXUD](#)

e-certificaten

<http://mdc.gtb.gov.tr>
<https://uygulama.gtb.gov.tr>
<https://istanbul.ebirlik.net/>
<https://ankara.ebirlik.net/dolasim/app>

[HD 8.00.00 - bijlage 3](#)

Overzicht van goederen die NIET resorteren onder de douane-unie EU-Turkije

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

- art. 5

Bewijs van het vrije verkeer wordt door Douane afgegeven
- art. 6

Bewijs van het vrije verkeer: certificaat A.TR
- art. 6, lid 2

Rechtstreeks vervoer
- art. 7

Afgifte certificaat inzake goederenverkeer A.TR
- art. 8

Geldigheidsduur A.TR: **4 maanden**
- art. 9, lid 1

Taal EU-lidstaat of Turkse taal + taal EU-lidstaat
- art. 10, lid 4

Afgifte van een duplicaat
- art. 11

Vereenvoudigde procedure
- art. 11, lid 5 a)

Voorvisering door douane
- art. 11, lid 5 b)

Speciaal stempel door exporteur
- art. 11, lid 6

bij voorvisering door douane: "Vereenvoudigde procedure" in vak 8
- art. 12

voorwaarden vergunning toegelaten exporteur
- art. 13

Afgifte vervangingscertificaat
- art. 14

wederzijdse bijstand / **administratieve samenwerking**
- art. 15

Afgifte achteraf
- art. 16

controle A.TR-certificaten
- art. 44

Opstellen bewijzen van preferentiële oorsprong
- art. 45

Opstellen Leveranciersverklaring
- art. 49

Wederzijdse bijstand: INF4
- Bijlage 1

Modellen van certificaat inzake goederenverkeer A.TR
- Bijlage 2

Toelichting bij het certificaat inzake goederenverkeer A.TR
- Bijlage 3

Voorbeeld speciaal stempel artikel 11, lid 5
- Bijlage 5

Leveranciersverklaring
- Bijlage 6

Leveranciersverklaring voor herhaald gebruik

Bijzonderheden

Acceptatie A.TR certificaten met een QR-code in plaats van een handtekening en stempel van de Turkse Douane: deze certificaten afgegeven tot uiterlijk 3 mei 2024 worden geaccepteerd vanwege de destijds geldende coronaversoepelingen. Vanaf 4 mei 2024 was het tijdelijk niet mogelijk om digitale A.TR certificaten te accepteren. Vanaf 8 juli 2024 heeft de Europese Commissie het weer mogelijk gemaakt om certificaten voorzien van een QR-code te accepteren. Voor A.TR certificaten afgegeven tussen 4 mei 2024 en 7 juli 2024 blijft een handtekening en stempel van de Turkse douane verplicht

Voorwaarden acceptatie: de QR-code moet verwijzen naar een van de bij "e-certificaten" genoemde websites, waar de gegevens van het certificaat kunnen worden gecontroleerd.

Betrokken land(en)

TURKIJE (landbouwproducten)

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol nr. 3 bij het Besluit 1/98 van de Associatieraad EG-Turkije
betreffende de handelsregeling voor landbouwproducten

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-Lex

1998/320
01998D0320
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol
lijstregels

[link](#)
[link](#)

informatie

Internet (EN)
cumulatiematrix
[HD 8.00.00 - bijlage 3](#)

[DG TRADE](#)
[link](#)
Overzicht van landbouwgoederen die resorteren onder deze
regeling

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN		
art. 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...	
art. 3	Cumulatie	
art. 4	Geheel en al verkregen producten	
art. 5	Toereikende bewerking of verwerking	
art. 6	Ontoereikende be- of verwerking	
art. 7	determinerende eenheid	
art. 10	Territorialiteitsbeginsel	
art. 11	Rechtstreeks vervoer	
art. 13	Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (No-Drawback)	
art. 14	oorsprongbewijs: EUR-1, EUR-MED, factuurverklaring, factuurverklaring EUR-MED	
art. 15	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED	
art. 16	Afgifte achteraf	
art. 17	Afgifte van een duplicaat	
art. 18	Afgifte vervangingscertificaat	
art. 20	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 4 maanden	nr.
art. 21	€ 6.000,- =	
art. 27	€ 6.000,- =	
art. 28	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking	
art. 29	controle oorsprongsbewijzen	

De bijlagen van de diverse protocollen zijn/worden opgenomen als bijlagen bij het Besluit betreffende de sluiting van de Regionale Conventie betreffende de pan-Euro-mediterrane preferentiële oorsprongsregels.

Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt (N.B. achter bijlage 1)
Bijlage 3a	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage 3b	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED
Bijlage 4a	Tekst van de factuurverklaring EUR
Bijlage 4b	Tekst van de factuurverklaring EUR-MED

Bijzonderheden

Turkije geeft elektronische EUR.1 certificaten af, en voldoet aan de voorwaarden gesteld in aanbeveling 1/2023. Elektronische certificaten kunnen daarom worden geaccepteerd, mits deze voldoen aan de volgende kenmerken:
-de authenticiteit kan worden gecontroleerd op de website <http://mdc.gtb.gov.tr> of op de website <https://uygulama.gtb.gov.tr>

Betrokken land(en) TURKIJE (steenkool, ijzer- en staal)

Basisovereenkomst en/of preferentiële regeling

Besluit nr. 1/2009 van het Gemengd Comité ingesteld bij de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap voor kolen en staal en de Republiek Turkije betreffende de handel in producten waarop het verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor kolen en staal van toepassing is

Vindplaatsen/Informatie

documentnummer
celexnummer
EUR-Lex

2009/403
22009D0403
[overzichtspagina](#)

lijstregels

protocol
lijstregels

[link](#)
[link](#)

informatie

Internet (EN)
cumulatiematrix

[DG TRADE](#)
[link](#)

[HD 8.00.00 - bijlage 3](#)

Lijst van steenkool, ijzer- en staalproducten die vallen onder Besluit nr. 1/2009 die resorteren onder deze regeling

RELEVANTE ARTIKELN / BIJLAGEN

art. 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...
art. 3	Cumulatie in de Gemeenschap: bilateraal, diagonaal
art. 4	Cumulatie in Turkije
art. 5	Geheel en al verkregen producten
art. 6	Toereikende bewerking of verwerking
art. 6, lid 2	Tolerantieregels: 10% (m.u.v. Afdeling 11)
art. 7	Ontoereikende be- of verwerking
art. 12	Territorialiteitsbeginsel
art. 13	Rechtstreeks vervoer
art. 15	Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (No-Drawback)
art. 16	oorsprongsbewijs: EUR-1, EUR-MED, factuurverklaring, factuurverklaring EUR-MED
art. 17	Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED
art. 18	Afgifte achteraf
art. 19	Afgifte van een duplicaat
art. 20	Afgifte vervangingscertificaat
art. 21	Gescheiden boekhouding
art. 22	Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 4 maanden
art. 23	€ 6.000,- =
art. 31	nr.
art. 32	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking
art. 33	controle oorsprongsbewijzen

De bijlagen van de diverse protocollen zijn/worden opgenomen als bijlagen bij het Besluit betreffende de sluiting van de Regionale Conventie betreffende de pan-Euro-mediterrane preferentiële oorsprongsregels.

Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II
Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt (N.B. achter bijlage 1)
Bijlage 3a	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Bijlage 3b	Modellen van certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED en aanvraag om een certificaat inzake goederenverkeer EUR.MED
Bijlage 4a	Tekst van de factuurverklaring EUR
Bijlage 4b	Tekst van de factuurverklaring EUR-MED

Bijzonderheden

Turkije geeft elektronische EUR.1 certificaten af, en voldoet aan de voorwaarden gesteld in aanbeveling 1/2023. Elektronische certificaten kunnen daarom worden geaccepteerd, mits deze voldoen aan de volgende kenmerken:
-de authenticiteit kan worden gecontroleerd op de website <http://mdc.gtb.gov.tr> of op de website <https://uygulama.gtb.gov.tr>

Betrokken land(en)

Palestijnse Autoriteit (Westelijke Jordaanoever en Gazastrook)

Basisovereenkomst en/of preferentiële regeling

Besluit nr. 1/2009 van het gemengd Comité EG-PLO tot wijziging van Protocol nr. 3 van de Euro-mediterrane Interim-associatieovereenkomst betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en methoden van administratieve samenwerking

Vindplaatsen

documentnummer 1997/716
celexnummer 01997A0716
EUR-Lex overzichtspagina

snel naar:

protocol incl. PEM-OR link
lijstregels incl. PEM-OR link
regionale conventie link

informatie

Internet (EN) DG TRADE

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

TITEL I	ALGEMENE BEPALINGEN
Artikel 1	Definities
TITEL II	DEFINITIE VAN HET BEGRIP "PRODUCTEN VAN OORSPRONG"
Artikel 2	Algemene eisen
Artikel 3	Geheel en al verkregen producten
Artikel 4	Toereikende be- of verwerking
Artikel 5	Tolerantieregel
Artikel 6	Ontoereikende be- of verwerking
Artikel 7	Cumulatie van oorsprong
Artikel 8	Toepassingsvoorwaarden van de cumulatie van oorsprong
Artikel 9	Determinerende eenheid
Artikel 10	Stellen en assortimenten
Artikel 11	Neutrale elementen
Artikel 12	Gescheiden boekhouding
TITEL III	TERRITORIALITEITSVEREISTEN
Artikel 13	Territorialiteitsbeginsel
Artikel 14	Niet-wijziging
Artikel 15	Tentoonstellingen
TITEL IV	TERUGGAVE OF VRIJSTELLING VAN RECHTEN
Artikel 16	Teruggave of vrijstelling van douanerechten
TITEL V	BEWIJS VAN OORSPRONG
Artikel 17	Algemene eisen
Artikel 18	Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring
Artikel 19	Toegelaten exporteur
Artikel 20	Procedure voor de afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 21	Afgifte achteraf van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 22	Afgifte van een duplicaat van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 23	Geldigheid van het bewijs van oorsprong
Artikel 24	Vrije zones
Artikel 25	Vereisten bij invoer
Artikel 26	Invoer in deelzendingen
Artikel 27	Vrijstelling van het bewijs van oorsprong
Artikel 28	Verschillen en vormfouten
Artikel 29	Leveranciersverklaring
Artikel 30	Bedragen in euro
TITEL VI	SAMENWERKINGSBEGINSELEN EN BEWIJSSTUKKEN
Artikel 31	Bewijsstukken, bewaring van de bewijzen van oorsprong en andere stukken
Artikel 32	Geschillenregeling
TITEL VII	ADMINISTRATIEVE SAMENWERKING
Artikel 33	Kennisgeving en samenwerking
Artikel 34	Controle van de bewijzen van oorsprong
Artikel 35	Controle van de leveranciersverklaring
Artikel 36	Sancties
TITEL VIII	TOEPASSING VAN AANHANGSEL A
Artikel 37	Europese Economische Ruimte
Artikel 38	Liechtenstein
Artikel 39	Republiek San Marino
Artikel 40	Vorstendom Andorra
Artikel 41	Ceuta en Melilla
Lijst van bijlagen	
BIJLAGE I:	Aantekeningen bij de lijst in bijlage II
BIJLAGE II:	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
BIJLAGE III:	Tekst van de oorsprongsverklaring
BIJLAGE IV:	Model van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
BIJLAGE V:	Bijzondere voorwaarden met betrekking tot producten van oorsprong uit Ceuta en Melilla
BIJLAGE VI:	Leveranciersverklaring
BIJLAGE VII:	Langlopende leveranciersverklaring

Bijzonderheden

Met ingang van 1-9-2021 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van toepassing op de Palestijnse gebieden. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de regels van de Regionale Conventie. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de regels van de conventie. De conventie blijft volledig van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld met de tekst "...in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong" . Een EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst "TRANSITIONAL RULES".

Betrokken land(en)

Vietnam

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling	Protocol 1 betreffende de definitie van het begrip 'producten van oorsprong' en methodes van administratieve samenwerking bij de vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Socialistische Republiek Vietnam
Vindplaatsen	
documentnummer	2020/612
celexnummer	22020A0612
EUR-Lex	overzichtspagina
snel naar:	
protocol	protocol I
lijstregels	lijstregels
informatie	
Internet (EN)	DG TRADE
mededeling 11	link

RELEVANTE ARTIKELN / BIJLAGEN

art. 2	algemene voorwaarden
art. 3	cumulatie
art. 4	volledig verkregen producten
art. 5	toereikende be- of verwerking
art. 6	ontoereikende be- of verwerking
art. 7	in aanmerking te nemen eenheid
art. 10	neutrale elementen
art. 13	geen wijziging
art. 15	oorsprongsbewijs
art. 16	procedure afgifte certificaat van oorsprong
art. 17	afgifte achteraf
art. 18	afgifte duplicaat
art. 19	voorwaarden oorsprongsverklaring
art. 20	toegelaten exporteur
art. 21	geldigheid 12 maanden
Bijlage I	inleidende aantekeningen bij bijlage II
Bijlage II	lijst van vereiste be- of verwerking
Bijlage VI	tekst van de oorsprongsverklaring
Bijlage VII	Model certificaat van oorsprong

Bijzonderheden
Vanaf 1 januari 2023 valt Vietnam niet meer onder het Stelsel van Algemene Preferenties (SAP). Bij douaneaangiften is preferentie dan alleen nog mogelijk volgens de vrijhandelsovereenkomst met Vietnam. Preferentie volgens deze overeenkomst kan alleen met 1 van de volgende oorsprongsbewijzen: -een EUR.1 certificaat (bescheidcode N954) -een factuurverklaring waarbij de totale waarde van de zending niet hoger is dan € 6.000 (bescheidcode U162) Voor importeurs is preferentie op grond van een attest van oorsprong in het kader van SAP (bescheidcodes U164, U165 en U166) vanaf 1 januari 2023 niet meer mogelijk.

Betrokken land(en) | **Verenigd Koninkrijk**Basisovereenkomst en/
of preferentiële regelingHANDELS- EN SAMENWERKINGSOVEREENKOMST tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap
voor Atoomenergie, enerzijds, en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, anderzijds**Vindplaatsen**

documentnummer

2021/430

celexnummer

22021A0430

EUR-Lex

[overzichtspagina](#)**snel naar:**

protocol

[oorsprongsregels](#)

lijstregels

[lijstregels \(bijlage 3\)](#)**informatie**

Internet (EN)

[DG TRADE](#)

mededeling 12

[link](#)

Guidances (EU)

[link](#)**RELEVANTE ARTIKELN / BIJLAGEN****Hoofdstuk 2**

art. 38	Definities
art. 39	Algemene vereisten
art. 40	Cumulatie van oorsprong
art. 41	Geheel en al verkregen producten
art. 42	Tolerantieregels
art. 43	Ontoereikende be- of verwerking
art. 44	In aanmerking te nemen eenheid
art. 45	Verpakkingsmateriaal voor verzending
Art. 46	Verpakkingsmateriaal voor detailhandelsverkoop
Art. 47	Toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen
Art. 48	Stellen en assortimenten
Art. 49	Neutrale elementen
Art. 50	gescheiden boekhouding
Art. 51	geretourneerde producten
Art. 52	niet-wijziging
art. 56	Attest van oorsprong, geldigheid 12 maanden
Art. 58	Importer's knowledge
art. 62	Administratieve samenwerking

Bijlage 3

Productspecifieke oorsprongsregels

Bijlage 7

Tekst van het attest van oorsprong

Betrokken land(en)

SERVIË

Basisovereenkomst en/ of preferentiële regeling

Besluit Nr. 1/2014 van de stabilisatie- en Associatieraad EU-SERVIË van 17 december 2014 tot vervanging van Protocol nr. 3 bij de Stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Servië, anderzijds, betreffende de definitie van het begrip „producten van oorsprong” en regelingen voor administratieve samenwerking (2014/946/EU)

Vindplaatsen

documentnummer 2014/946
celexnummer 22014D0946
EUR-Lex [overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol incl PEM-OR [link](#)
lijstregels incl. PEM-OR [link](#)
Regionale Conventie [link](#)

informatie

Internet (EN) [DG TRADE](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

TITEL I	ALGEMENE BEPALINGEN
Artikel 1	Definities
TITEL II	DEFINITIE VAN HET BEGRIP “PRODUCTEN VAN OORSPRONG”
Artikel 2	Algemene eisen
Artikel 3	Geheel en al verkregen producten
Artikel 4	Toereikende be- of verwerking
Artikel 5	Tolerantieregel
Artikel 6	Ontoereikende be- of verwerking
Artikel 7	Cumulatie van oorsprong
Artikel 8	Toepassingsvoorwaarden van de cumulatie van oorsprong
Artikel 9	Determinerende eenheid
Artikel 10	Stellen en assortimenten
Artikel 11	Neutrale elementen
Artikel 12	Gescheiden boekhouding
TITEL III	TERRITORIALITEITSVEREISTEN
Artikel 13	Territorialiteitsbeginsel
Artikel 14	Niet-wijziging
Artikel 15	Tentoonstellingen
TITEL IV	TERUGGAVE OF VRIJSTELLING VAN RECHTEN
Artikel 16	Teruggave of vrijstelling van douanerechten
TITEL V	BEWIJS VAN OORSPRONG
Artikel 17	Algemene eisen
Artikel 18	Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring
Artikel 19	Toegelaten exporteur
Artikel 20	Procedure voor de afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 21	Afgifte achteraf van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 22	Afgifte van een duplicaat van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 23	Geldigheid van het bewijs van oorsprong
Artikel 24	Vrije zones
Artikel 25	Vereisten bij invoer
Artikel 26	Invoer in deelzendingen
Artikel 27	Vrijstelling van het bewijs van oorsprong
Artikel 28	Verschillen en vormfouten
Artikel 29	Leveranciersverklaring
Artikel 30	Bedragen in euro
TITEL VI	SAMENWERKINGSBEGINSELEN EN BEWIJSSTUKKEN
Artikel 31	Bewijsstukken, bewaring van de bewijzen van oorsprong en andere stukken
Artikel 32	Geschillenregeling
TITEL VII	ADMINISTRATIEVE SAMENWERKING
Artikel 33	Kennisgeving en samenwerking
Artikel 34	Controle van de bewijzen van oorsprong
Artikel 35	Controle van de leveranciersverklaring
Artikel 36	Sancties
TITEL VIII	TOEPASSING VAN AANHANGSEL A
Artikel 37	Europese Economische Ruimte
Artikel 38	Liechtenstein
Artikel 39	Republiek San Marino
Artikel 40	Vorstendom Andorra
Artikel 41	Ceuta en Melilla
Lijst van bijlagen	
BIJLAGE I:	Aantekeningen bij de lijst in bijlage II
BIJLAGE II:	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt
BIJLAGE III:	Tekst van de oorsprongsverklaring
BIJLAGE IV:	Model van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
BIJLAGE V:	Bijzondere voorwaarden met betrekking tot producten van oorsprong uit Ceuta en Melilla
BIJLAGE VI:	Leveranciersverklaring
BIJLAGE VII:	Langlopende leveranciersverklaring

Bijzonderheden:

Met ingang van 6-12-2021 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van toepassing op Servië. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de regels van de Regionale Conventie. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de regels van de conventie. De conventie blijft volledig van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld met de tekst "*...in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong*". Een EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst "TRANSITIONAL RULES".

Nog niet beschikbaar op EUR-Lex: in afwachting van publicatie mag verwezen worden naar het besluit van de Raad op het Council Register Portal, welke

Betrokken land(en)

ZUID-AFRIKA

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Besluit van de Raad nr. 99/753/EG betreffende de voorlopige
toepassing van de overeenkomst inzake handel, ontwikkeling en
samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten,
enerzijds, en de Republiek Zuid-Afrika, anderzijds, Protocol nr. 1
betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en
methoden van administratieve samenwerking

Vindplaatsen/Informatie

Eur-lex

SADC

Internet (EN)

[protocol I](#)

[link](#)

[DG TRADE](#)

tot 10-10-2016

vanaf 10-10-2016

Bijzonderheden

Deze pagina wordt niet meer bijgewerkt, aangezien
de overeenkomst met ingagng van 10-10-2016 niet meer van kracht
is

RELEVANTE ARTIKELN / BIJLAGEN

- artikel 2

artikel 3, lid 1

artikel 3, lid 2

artikel 3, lid 3

artikel 4

artikel 5

artikel 5, lid 2

artikel 6

artikel 11

artikel 12

artikel 14

artikel 15

artikel 16

artikel 17

artikel 18

artikel 19

artikel 20

artikel 21

artikel 29

artikel 30

artikel 33

Bijlage 1

Bijlage 2

Bijlage 3

Bijlage 4

Bijlage 5
- Beschouwd van oorsprong te zijn ...

Cumulatie in Zuid-Afrika: bilateraal

Cumulatie in de EU: bilateraal

Cumulatie met ACS-landen: regionaal

Geheel en al verkregen producten

Toereikende bewerking of verwerking

Tolerantieregel: 15% (m.u.v. Afdeling 11)

Tolerantieregel: 10% voor H3, H24, 1604, 1605, 2207, 2208

Ontoereikende be- of verwerking

Territorialiteitsbeginsel

Rechtstreeks vervoer

oorsprongbewijs: EUR-1, factuurverklaring

Afgifte certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 of EUR-MED

Afgifte achteraf

Afgifte van een duplicaat

Afgifte vervangingscertificaat

Factuurverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde
oorspronggoederen > **€ 6.000,-** door toegelaten exporteur,
voorwaarden vergunning toegelaten exporteur

geldigheidsduur oorsprongsbewijs: **4 maanden**

€ 6.000,- = CFR 10.300

wederzijdse bijstand / **administratieve samenwerking**

controle oorsprongsbewijzen

Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II

Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van
oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van
product van oorsprong verkrijgt

Certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag om een
certificaat inzake goederenverkeer EUR.1

Factuurverklaring

Leveranciersverklaring

Betrokken land(en) **ZUID-KOREA**

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol betreffende de definitie van "producten van oorsprong" en methoden van administratieve samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten. enerzijds. en de Republiek Korea. anderzijds

Vindplaatsen

documentnummer
celexnummer
EUR-Lex

2011/514
22011A0514
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol
lijstregels

[link](#)
[link](#)

informatie

Internet (EN)
mededeling 22

[DG TRADE](#)
[link](#)

RELEVANTE ARTIKELEN / BIJLAGEN

art. 2	Beschouwd van oorsprong te zijn ...	
art. 3	Cumulatie: bilateraal, diagonaal	
art. 4	Geheel en al verkregen producten	
art. 5	Toereikende bewerking of verwerking	
art. 5, lid 2	Tolerantieregel: 10% (m.u.v. Afdeling 11)	
art. 6	Ontoereikende be- of verwerking	
art. 12	Territorialiteitsbeginsel	
art. 13	Rechtstreeks vervoer	
art. 14	Verbod op teruggave/vrijstelling douanerechten (No-Drawback)	
art. 15	oorsprongbewijs: oorsprongsverklaring	nr.
art. 16	oorsprongsverklaring door iedere exporteur; zendingen waarde oorspronggoederen > € 6.000,- door toegelaten exporteur, voorwaarden vergunning toegelaten exporteur	
art. 17	geldigheidsduur oorsprongsbewijs: 12 maanden	
art. 18	€ 6.000,- =	
art. 25	wederzijdse bijstand / administratieve samenwerking	
art. 26	controle oorsprongsbewijzen	
art. 27		
Bijlage 1	Inleidende aantekeningen bij de lijst in bijlage II	
Bijlage 2	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorsprong verkrijgt	
Bijlage 3	Tekst van de oorsprongsverklaring	

Betrokken land(en)

ZWITSERLAND

Basisovereenkomst en/
of preferentiële regeling

Protocol nr. 3 bij de Overeenkomst tussen de Europese
Gemeenschap en Zwitserland betreffende de oorsprongsregels
(Publicatieblad L 45 van 15.02.2006)

Vindplaatsen/Informatie

documentnummer
celexnummer
EUR-Lex

2021/1859
22021D1859
[overzichtspagina](#)

snel naar:

protocol incl. PEM-OR
lijstregels PEM-OR
regionale conventie

[link](#)
[link](#)
[link](#)

informatie

Internet (EN)
cumulatiematrix

[DG TRADE](#)
[link](#)

RELEVANTE ARTIKELN / BIJLAGEN

TITEL I	ALGEMENE BEPALINGEN
Artikel 1	Definities
TITEL II	DEFINITIE VAN HET BEGRIP “PRODUCTEN VAN OORSPRONG”
Artikel 2	Algemene eisen
Artikel 3	Geheel en al verkregen producten
Artikel 4	Toereikende be- of verwerking
Artikel 5	Tolerantieregel
Artikel 6	Ontoereikende be- of verwerking
Artikel 7	Cumulatie van oorsprong
Artikel 8	Toepassingsvoorwaarden van de cumulatie van oorsprong
Artikel 9	Determinerende eenheid
Artikel 10	Stellen en assortimenten
Artikel 11	Neutrale elementen
Artikel 12	Gescheiden boekhouding
TITEL III	TERRITORIALITEITSVEREISTEN
Artikel 13	Territorialiteitsbeginsel
Artikel 14	Niet-wijziging
Artikel 15	Tentoonstellingen
TITEL IV	TERUGGAVE OF VRIJSTELLING VAN RECHTEN
Artikel 16	Teruggave of vrijstelling van douanerechten
TITEL V	BEWIJS VAN OORSPRONG
Artikel 17	Algemene eisen
Artikel 18	Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring
Artikel 19	Toegelaten exporteur
Artikel 20	Procedure voor de afgifte van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 21	Afgifte achteraf van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 22	Afgifte van een duplicaat van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
Artikel 23	Geldigheid van het bewijs van oorsprong
Artikel 24	Vrije zones
Artikel 25	Vereisten bij invoer
Artikel 26	Invoer in deelzendingen
Artikel 27	Vrijstelling van het bewijs van oorsprong
Artikel 28	Verschillen en vormfouten
Artikel 29	Leveranciersverklaring
Artikel 30	Bedragen in euro
TITEL VI	SAMENWERKINGSBEGINSELEN EN BEWIJSSTUKKEN
Artikel 31	Bewijsstukken, bewaring van de bewijzen van oorsprong en andere stukken
Artikel 32	Geschillenregeling
TITEL VII	ADMINISTRATIEVE SAMENWERKING
Artikel 33	Kennisgeving en samenwerking
Artikel 34	Controle van de bewijzen van oorsprong
Artikel 35	Controle van de leveranciersverklaring
Artikel 36	Sancties
TITEL VIII	TOEPASSING VAN AANHANGSEL A
Artikel 37	Europese Economische Ruimte
Artikel 38	Liechtenstein
Artikel 39	Republiek San Marino
Artikel 40	Vorstendom Andorra
Artikel 41	Ceuta en Melilla
Lijst van bijlagen	
BIJLAGE I:	Aantekeningen bij de lijst in bijlage II
BIJLAGE II:	Lijst van be- of verwerkingen van materialen die niet van oorsprong zijn waardoor het vervaardigde product het karakter van product van oorspronk verkrijgt
BIJLAGE III:	Tekst van de oorsprongsverklaring
BIJLAGE IV:	Model van het certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 en aanvraag van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1
BIJLAGE V:	Bijzondere voorwaarden met betrekking tot producten van oorsprong uit Ceuta en Melilla
BIJLAGE VI:	Leveranciersverklaring
BIJLAGE VII:	Langlopende leveranciersverklaring

Bijzonderheden

Met ingang van 1-9-2021 zijn de overgangsregels (PEM-OR) van toepassing op Zwitserland. Deze regels zijn bedoeld om te worden toegepast als alternatief voor de regels van de Regionale Conventie. Zij kunnen worden toegepast door marktdeelnemers die aanspraak wensen te maken op preferenties die op deze regels zijn gebaseerd in plaats van op de regels van de conventie. De conventie blijft volledig van toepassing.

Uit het oorsprongsbewijs blijkt of de overgangsregels zijn toegepast. De factuurverklaring wordt aangevuld met de tekst “...in overeenstemming met de overgangsregels van oorsprong” . Een EUR.1 certificaat bevat in vak 7 de tekst “TRANSITIONAL RULES”.

Definitief

Douane Landelijk Kantoor
5.1.2i**Datum**
3-9-2020**Versienummer**
1.0**Auteur**
Coördinatiegroep Toezicht**Kopie aan**
MT HHB
RG HHB
Cluster HHB
Bureau Operaties
Bedrijfsvoering
M2 Intervisie overleg
OR**Bijlage**
1. Schematische weergave
controleteams

memo

Werken met controleteams in de praktijk

1. Inleiding werken met controleteams

Om de implementatie van werken met controleteams goed te laten verlopen is een uitleg noodzakelijk. In dit memo wordt toegelicht dat het model op elke regio toepasbaar is.

De Regiegroep Handhavingsbeleid heeft, na de pilot van 2015 aan de Coördinatiegroep HHB Toezicht (CGT) de opdracht gegeven een advies uit te brengen hoe het werken met controleteams op eenduidige wijze in alle regio's geïmplementeerd kan worden.

De positieve opbrengsten uit de pilot van 2015 zijn in deze toelichting opgenomen. Daarnaast zijn aandachtspunten gedestilleerd uit interviews met teamleiders, controleleiders en controlemedewerkers in het model zijn verwerkt.

De RG HHB is op 3 september 2020 akkoord gegaan met de in dit memo voorgestelde manier van werken.

In de onderstaande hoofdstukken worden de verschillende rollen binnen de huidige functies toegelicht. In hoofdstuk 2 worden de werkzaamheden van de controleleiders en de opdrachtleiders beschreven. Deze werkzaamheden worden afgezet tegen de taken die zorgen voor de kwaliteitsbewaking en de taken van de Kennis infrastructuur (KIS). In hoofdstuk 3 wordt een aantal werkzaamheden van de controleleiders nogmaals belicht en de werkzaamheden van de teamleiders beschreven. In hoofdstuk 4 komt tot slot het werkpakket aan bod.

2. Werkzaamheden controleleiders

Om de werkzaamheden van de controleleider te kunnen duiden is aansluiting gezocht bij het workflow model, zoals dat in de Controle Aanpak Belastingdienst (CAB) beschreven is.

In onderstaand schema zijn de verschillende werkzaamheden van de controleleider gecombineerd met het workflow model. 5.1.2d

5.1.2d

In het Handboek Controle (HBC) worden de werkzaamheden van een controleleider als volgt samengevat:

“De controlemedewerker die als controleleider optreedt, treft in overleg met de andere leden van het controleteam zo nodig maatregelen die ervoor zorgen dat het controleteam als geheel voldoende kwaliteit kan leveren. Hij¹ analyseert met de controlemedewerkers of het controleteam voor de geplande werkzaamheden voldoende vakbekwaam is. Hij coördineert de uitvoering en evalueert de controlebevindingen samen met de andere leden van het controleteam”.²

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

¹ Voor hij kan ook zij en voor zijn kan haar worden gelezen.

² Zie HBC bladzijde 37.

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

Bijlage 1 schematische weergave controleteams

5.1.2d

Definitief

**Douane
Landelijk
Kantoor**

5.1.1.2i

Datum
3-9-2020

Versienummer
1.0

Coördinatiegroep Toezicht

Kopie aan

MT HHB

RG HHB

Cluster HHB

Bureau Operaties

Bedrijfsvoering

M2 Intervisie overleg

OR

Bijlage

1. Schematische
weergave controleteams

memo

Werken met controleteams

Advies

Wij adviseren om het werken met controleteams voor alle regio's in brede zin voor alle initiële onderzoeken en administratieve controles volgens voorgestelde aanpak in te voeren.

Gevraagd besluit

Gevraagd wordt om met het werken met controleteams en de gestelde aandachtspunten akkoord te gaan en eveneens de evaluatiemomenten te accorderen. Het heeft de voorkeur om na een half jaar tussentijds kort te evalueren (nulmeting) bij de regio's zodat bijstellen en/of bijsturen mogelijk is. De definitieve evaluatie van de bereikte eenheid van uitvoering zal na afloop van het vierde kwartaal 2021 plaatsvinden.

1. Inleiding

Op 2 juli 2015 is de regiegroep Handhavingsbeleid (RG HHB) akkoord gegaan met het voorstel materiële onderzoeken uit te voeren volgens het delegatiemodel. De pilot, uitgevoerd door drie regio's, is gestart op 1 september 2015. Na een jaar is deze pilot geëvalueerd¹. Uit die evaluatie blijkt dat deze vorm van samenwerken delegatie van werkzaamheden mogelijk maakt. De toepassing van het werken met controleleiders resulteert in meer afgeronde onderzoeken. Door te werken met controleleiders die werken met meerdere controleteams is het mogelijk iedere opdracht uit te voeren ongeacht de mate van complexiteit of omvang van de fiscale belangen.

De volgende baten zijn destijds onderkend in de pilot:

- Verbetering van de interne samenwerking;
- Verbetering van de kwaliteit van het controleproces;
- Toename van de medewerkerstevredenheid en zijn² kennisniveau; en
- Toename van de efficiency c.q. hogere productie.

Op grond van deze resultaten heeft de RG HHB aan de Coördinatiegroep HHB Toezicht (CGT) de opdracht verstrekt om een advies uit te brengen hoe het werken in controleteams vorm te geven. Bij dit advies moet rekening gehouden worden met een eenduidige wijze van implementatie in alle regio's. Bij de regio's DAM, DEI en DBR, waar al gewerkt werd met dergelijke controleteams zijn in 2019 interviews gehouden. Uit deze interviews zijn aandachtspunten (zie 3.2) naar voren gekomen voor een succesvolle implementatie. Een onderkend risico uit de pilot was houding en gedrag van medewerkers. Het aanspreken van medewerkers op hun houding en gedrag door de teamleider is hierbij van groot belang gebleken.

Om aan te sluiten bij het Handboek Controle (HBC) wordt, in plaats van de term werken in het delegatiemodel, werken in controleteams gebruikt. Dit handboek vormt samen met de Controle Aanpak Belastingdienst (CAB) de bestaande kaders.

Onder controleteams verstaan we:
Teams waarin controlemedewerkers gezamenlijk aan onderzoeken werken onder leiding van een controleleider

2. Belang en effect

We lichten hier de belangen en effecten toe die zijn gebleken uit de pilot en uit de interviews. Het werken in controleteams onder leiding van een controleleider maakt het delen van kennis eenvoudiger. De collega's kunnen binnen het team kennis en ervaringen delen en elkaar feedback geven. In kleinere teams stellen collega's zich makkelijker kwetsbaar op. Daarnaast blijkt het werken met controleteams niet alleen inhoudelijk tot verbeteringen te leiden, maar ook de doorlooptijd ten goede te komen. Tijdens het uitvoeren van de opdracht kan van

¹ Zie 'Rapportage Pilot Materiële Onderzoeken en het delegatiemodel bij de Douane' uit 2016.

² Voor zijn kan haar en voor hij kan ook zij worden gelezen.

begin tot het eind worden bijgestuurd. Dit heeft een positief effect op zowel de kwaliteit als de kwantiteit.

Kennisvergaring en -deling is van belang voor zowel zittende als nieuwe medewerkers. Deze manier van werken biedt de mogelijkheid om nieuwe medewerkers goed in te werken en te begeleiden. Dit sluit aan bij de nieuwe filosofie van opleiden.

3. Hoe werken controleteams

Ieder regiokantoor formeert controleteams die worden begeleid door een controleleider. Je kunt werken met vaste groepen, maar dat hoeft niet. Binnen de gevormde controleteams zijn de rollen controleleider, opdrachtgever en controlemedewerker vertegenwoordigd.

5.1.2d

3.3 Aandachtspunten

Tijdens de in 2019 afgenomen interviews zijn de volgende aandachtspunten voor een succesvolle implementatie benoemd:

- Optimale controleteamgrootte bij controleleider type 2;
- Duidelijkheid over de taakverdeling tussen teamleider en controleleider, tussen controleleider en opdrachtgever;

- Aandacht voor het ontwikkelen van competenties voor controleleiders, opdrachtleiders en medewerkers;
- Samenstelling werkpakketten, denk hierbij aan het klantenpakket, beschikbare medewerkers en hun competenties.

In de memo werken met controleteams in de praktijk worden de genoemde aandachtspunten verder uitgewerkt.

De rollen van controleleider, opdrachtleider en controlemedewerker vallen binnen de functies van het Functiegebouw Rijk. Dit is afgestemd met Bedrijfsvoering.

Zowel de F als I functionaris heeft het begeleiden van medewerkers en kennisdelen in zijn takenpakket. Daarom is geen sprake van een nieuwe functie en spreken we steeds over rollen.

4. Tijdpad implementatie en evaluatie

Het regionale management heeft tijd nodig om de implementatie vorm te geven. Wij adviseren het management van de regio's om het vierde kwartaal van 2020 te gebruiken om de controleteams in te richten, rekening houdend met de bovengenoemde aandachtspunten en ontwerpuitgangspunten voor de implementatie. Vanaf januari 2021 gaan de controleteams in de regio's volgens het model werken. Het heeft de voorkeur om na een half jaar tussentijds kort te evalueren zodat bijstellen en/of bijsturen mogelijk is. De definitieve evaluatie van de bereikte eenheid van uitvoering zal na afloop van het vierde kwartaal 2021 plaatsvinden.

Bijlage 1 schematische weergave controleteams

5.1.2d

VERTROUWELIJK

Naam dienstonderdeel
5.1.2i

www.belastingdienst.nl

Contactpersoon
5.1.2e
Beleidsadviseur HandhavingM 5.1.2e
5.1.2e @belastingdienst.nl

memo

Richtinggevende kaders klantmanagement

1. Inleiding

De laatste jaren is een verschuiving waarneembaar in taken en verantwoordelijkheden van het proces klantmanagement (hierna: klantmanagement). Onder andere zetten we medewerkers nauwelijks meer in als klantmanager van grote bedrijven en is toezicht op een andere wijze (cyclisch) ingericht. 5.1.2d

De hiervoor genoemde verschuiving in taken en verantwoordelijkheden roept bij medewerkers klantmanagement vragen op over oorzaken van deze veranderingen, gemaakte beleidskeuzes en toekomstige inrichting van klantmanagement. Het MT Douane onderkent de noodzaak deze vragen te beantwoorden en heeft opdracht gegeven de ontwikkelingen rond klantmanagement te beschrijven.

In dit memo schetsen we daarom in hoofdlijnen de samenhang tussen externe ontwikkelingen en de op basis van deze ontwikkelingen gemaakte beleidskeuzes. Eveneens werken we de consequenties uit van deze beleidskeuzes op processen en inrichting van klantmanagement. Dit memo is ontwikkeld in samenspraak tussen vertegenwoordigers van klantmanagement en beleidsmedewerkers van DLK.

Doel van dit memo is inzicht te geven in de richting waarin klantmanagement zich ontwikkelt. Dit gezamenlijk inzicht is basis voor nadere discussie over en keuzes in inrichting van het toekomstig proces klantmanagement. Daarom zal dit memo besproken worden in besluitvormende gremia en daarna met medewerkers en management van het proces klantmanagement.

Datum
31-01-2018Versienummer
1.0

Referentienummer

Datum vaststelling

Vastgesteld door

Opdrachtgever
5.1.2eAuteur
5.1.2e
5.1.2e

Behandeld door

Kopie aan

Bijlagen
1

In hoofdstuk 2 beschrijven we de voor het memo gehanteerde afbakening van het proces klantmanagement. In hoofdstuk 3 gaan we in op het verband tussen externe ontwikkelingen en de daaruit voortvloeiende beleidsmatige keuzes voor zover ze het proces klantmanagement raken. In hoofdstuk 4 werken we op hoofdlijnen de samenhang tussen de diverse soorten werkzaamheden van klantmanagement uit. Om richting aan eenheid van uitvoering te geven wordt in hoofdstuk 5 op hoofdlijnen aangegeven op welke wijze de diverse hiervoor beschreven werkzaamheden ingericht kunnen worden.

In de bijlage werken we de diverse groepen werkzaamheden nader uit.

2. Afbakening proces klantmanagement

In dit hoofdstuk bakenen we het in dit memo besproken proces klantmanagement af. We beperken ons tot de hoofdprocessen van handhaving en compliance bevordering omdat de in het eerste hoofdstuk geschetste problematiek hier het meest pregnant naar voren komt en in deze processen in de komende jaren de meeste veranderingen te verwachten zijn. Tevens wordt hiermee de samenhang bewaard met de eerder uitgewerkte visie op toezicht vergunninghouders¹. Deze hoofdprocessen zijn de handhaving gericht op bedrijven en ketens en de werkzaamheden van klantmanagers en het bedrijvencontactpunt (hierna BCP). Overige onderdelen van klantmanagement als TBB (Teruggaaf, Bezwaar en Beroep), Zekerheid en specials (gezien het specialistische karakter) en 'grijze staf' (gezien de diversiteit aan functies) worden niet nader uitgewerkt. De werkzaamheden van klantmanagement m.b.t. vergunning-afgifte die geraakt worden door de toenemende digitalisering worden beschreven bij de implementatie van de desbetreffende ontwikkelingen, zoals CDMS, Klasse, Mijn Douane, etc.

3. Externe ontwikkelingen en beleidsmatige keuzes

In dit hoofdstuk beschrijven we het verband tussen externe ontwikkelingen en de daaruit voortvloeiende beleidsmatige keuzes voor zover ze het proces klantmanagement raken.

De visie Grensverleggend² bepaalt de richting waarin onze organisatie zich ontwikkelt. De visie op toezicht vergunninghouders en de visie op dienstverlening³ die eerder in 2017 zijn vastgesteld geven een nadere uitwerking van de visie Grensverleggend.

¹ Toekomstvisie toezicht 0.96.pdf zoals besproken in regiegroep HHB van maart 2017.

² Enforcement Vision-NL.pdf, zoals besproken in MT Douane van 19-08-2014.

³ Visie dienstverlening.pdf zoals besproken in MT Douane van 25-04-2017

De visie Grensverleggend is gebaseerd op een aantal belangrijke externe ontwikkelingen. Deze externe ontwikkelingen vloeien voort uit de steeds verder gaande digitalisering die ook is vastgelegd in het DWU. Goederen- en informatiestromen worden steeds omvangrijker, ook door de sterke groei van e-commerce. Dit vraagt om adequate risicoafweging op basis van zo betrouwbaar mogelijke data. Een richting die geduid is in de visie Grensverleggend en verder is uitgewerkt in de visie op toezicht vergunninghouders. Basis van deze uitwerking is cyclisch toezicht waarbij door een kantoortoets risicoafweging en zo mogelijk risicoafdekking plaatsvindt. Overblijvende risico's worden afgedekt middels administratief toezicht.

In de visie Grensverleggend wordt onderscheid gemaakt in een drietal goederenstromen. Bij de blauwe stroom worden handhavingsvormen ingezet gericht op het afdekken van risico's zoals beschreven in de vorige alinea. Bij de Groene stroom worden handhavingsvormen ingezet gericht op valideren, op het vaststellen van in control zijn van een bedrijf. Bij de Gele stroom worden handhavingsvormen ingezet gericht op de ketenbenadering, waarbij wordt gesteund op betrouwbare bron-data en wordt een systeemaanpak voor betrouwbare ketenpartners toegepast. Uiteindelijk doel van deze drie benaderingen is gelijk, een gepaste handhaving voor iedere marktpartij.

De toezichtwerkzaamheden voor handhaving op de blauwe stroom werken we nader uit in hoofdstuk 4. De uitwerking van toezichtwerkzaamheden voor groene en gele stroom is nog in ontwikkeling.

De visie Grensverleggend beschrijft een verandering waarbij er minder sprake is van individueel klantmanagement en meer van generieke dienstverlening. De generieke dienstverlening voor het bedrijfsleven dient zo goed te zijn dat daarmee de zelfredzaamheid van bedrijven wordt bevorderd en als gevolg daarvan minder hulpvragen van bedrijven bij individuele medewerkers terechtkomen. Dit heeft consequenties voor de inrichting en aansturing van de huidige BCP's. BCP's moeten daardoor professionaliseren. Met name dossiergebonden vragen zullen steeds meer zelfstandig door het BCP worden afgedaan. Niet dossiergebonden vragen zullen vooral via andere kanalen als website, webcare of Douanetelefoon worden beantwoord. Deze dossiergebonden werkzaamheden beschrijven we in hoofdstuk 4 als front-office werkzaamheden.

Binnen klantmanagement zijn klantcontacten core-business. Elk contact heeft dienstverlenende en toezichtelementen in zich. Elk contact is daarmee in basis compliance-bevorderend. Bedrijven hebben behoefte om in persoonlijk contact te kunnen komen met de Douane. Het ontstaan van nieuwe transactiemodellen als e-commerce maar ook de differentiatie in handhaving tussen blauwe, groene en gele stroom leiden tot een gedifferentieerde specifieke dienstverlening. Deze

combinatie van specifieke dienstverlening en compliance-bevordering beschrijven we nader in hoofdstuk 4 met de relatiemanagement werkzaamheden.

4. Globale beschrijving diverse soorten werkzaamheden en hun samenhang

In dit hoofdstuk beschrijven we op hoofdlijnen de samenhang tussen de diverse (toekomstige) werkzaamheden van klantmanagement. In de bijlage werken we de diverse groepen werkzaamheden verder uit. Ter voorkoming van misverstanden en verwarring gebruiken we in dit memo algemene benamingen om de diverse toekomstige werkzaamheden te duiden. Bestaande functiebenamingen worden zo min mogelijk gebruikt om verwarring tussen huidige en toekomstige werkzaamheden te beperken.

5.1.2d

Er worden een drietal groepen werkzaamheden onderkend waarvoor per groep medewerkers met andere competenties nodig zijn:

- **Toezicht**, onderverdeeld in een twee fasen:
 - *risicoafweging*; hierin krijgen we zicht op omvang en zwaarte van risico's bij het betreffende bedrijf; deze risicoafweging leidt tot een controleopdracht voor administratief toezicht of tot een gedocumenteerde vaststelling dat overblijvende risico's beperkt zijn en niet verder verminderd hoeven te worden.
 - *risicoafdekking*; uitvoering van administratief toezicht op basis van de controleopdracht zoals vastgesteld in de fase risicoafweging.
- **Front Office**: Vragen van en contacten met bedrijven komen zoveel mogelijk op één plaats binnen. Deze werkzaamheden zijn nu belegd bij de BCP's. Slechts in uitzonderingsituaties leiden deze vragen tot inzet van relatiemanagement.
- **Relatiemanagement**; In zijn algemeenheid is relatiemanagement gericht op het behouden van/ verbeteren van de compliance van bedrijven. We zetten daarvoor relatiemanagers tijdelijk in op basis van de keuzes in risico-

afweging en risicoafdekking zoals hiervoor benoemd voor toezicht. Ook zetten we klantmanagers zo nodig in bij dossiergebonden vragen die te complex zijn voor het BCP (nieuwe bedrijven, complexe uitbreidingen, reorganisaties etc.). Sommige bedrijven zijn zodanig groot/ complex dat het nodig is om hieraan langdurig een relatiemanager te verbinden.

5. Contouren van uitwerking

Om richting aan eenheid van uitvoering te geven wordt in dit hoofdstuk aangegeven op welke wijze de diverse hiervoor beschreven werkzaamheden ingericht kunnen worden. Hierbij zijn met name efficiency en kwaliteitsoverwegingen leidend geweest. De voorgestelde uitwerking is zeker niet geheel afgebakend. Daarvoor dient er nog teveel ontwikkeld en uitgewerkt te worden. Ook is enige eigen ruimte binnen regio's gewenst om recht te doen aan de zeer diverse klantenpakketten met de daarbij horende risico's en behandeling. De tijdshorizon voor de verandering is afhankelijk van het onderwerp en nadere uitwerking maar zal zeker 5 jaar zijn.

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

VERTROUWELIJK

Regiegroep Handhavingsbeleid

Naam dienstonderdeel
 Douane Landelijk Kantoor
 Afdeling Handhavingsbeleid

5.1.2i

www.belastingdienst.nl

Contactpersoon
 5.1.2e

memo

Handreiking cyclisch toezicht

.nl

1. Aanleiding

Aan het overleg van de regiegroep HHB is begin februari 2020 een eerste opzet voor de handreiking cyclisch toezicht aangeboden. Ook is toegezegd dat in de loop van 2020 deze handreiking cyclisch toezicht verder uitgewerkt zal worden om de regiokantoren die gaan starten met cyclisch toezicht te ondersteunen. Het in de bijlage opgenomen document is deze nadere uitwerking. Deze handreiking geeft in hoofdlijnen inzicht in de diverse fasen van het proces cyclisch toezicht. De handreiking volgt de fasen van het proces cyclisch toezicht voor alle vergunninghouders DWU en AWR. We publiceren een actuele versie van de handreiking, wanneer er voldoende nieuwe ontwikkelingen zijn.

2. Vervolg

In vervolgvies van deze handreiking zullen de stappen in cyclisch toezicht en de bij deze stappen horende rollen nader uitgewerkt worden. Om ontwikkelingen in en input van de regio's voldoende tot hun recht te laten komen zal deze versie van de handreiking besproken worden met vertegenwoordigers van de verschillende regiokantoren. Ook buiten deze besprekingen om worden reacties op de handreiking zeer op prijs gesteld. We ontvangen op- en aanmerkingen graag via de kennisinfrastructuur.

3. Gevraagd besluit

Gevraagd wordt met de in paragraaf 2 voorgestelde vervolgstappen en de in de bijlage voorgestelde aanpak in te stemmen.

4. Advies

Geadviseerd wordt met de voorgestelde aanpak in te stemmen.

Datum

10-06-2020

Versienummer

2.0

Referentienummer**Datum vaststelling****Vastgesteld door****Opdrachtgever****Auteur**
 Coördinatiegroep HHB toezicht
 DLK Handhavingsbeleid
Behandeld door**Kopie aan****Bijlagen**

1

Handreiking cyclisch toezicht (versie 2.0, 10-06-2020)

1. Inleiding

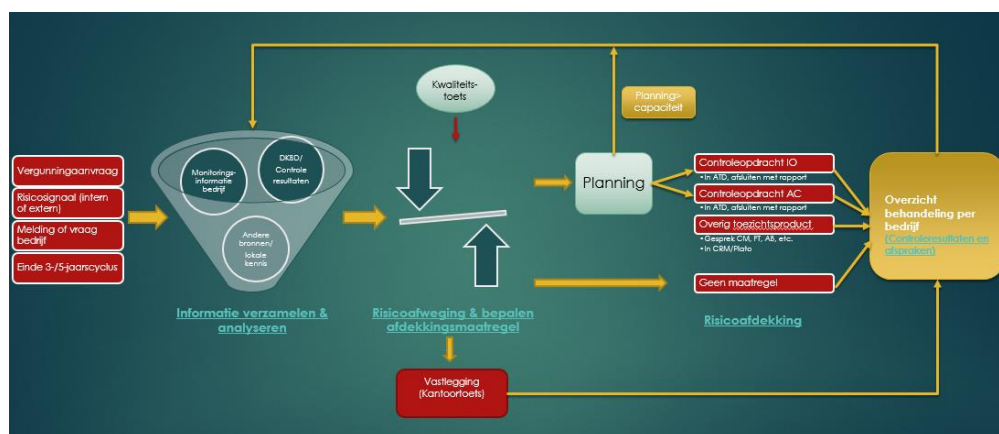
Deze handreiking geeft in hoofdlijnen inzicht in de diverse fasen van het proces cyclisch toezicht. De handreiking volgt de fasen van het proces cyclisch toezicht voor alle vergunninghouders DWU en AWR. We publiceren een actuele versie¹ van de handreiking, wanneer er voldoende nieuwe ontwikkelingen zijn.

Cyclisch toezicht houdt in dat we in cycli van drie (DWU of DWU/AWR) of vijf (AWR) jaar de aan een vergunninghouder gerelateerde risico's onderzoeken en afdekken door middel van een controleaanpak, waarin zowel de risico's met betrekking tot de vergunningvoorwaarden als de aanvaardbaarheid van de aangiften worden meegenomen.

We voeren binnen deze cycli een door signalen aangestuurde (op termijn continue) risicoafweging uit. Als de risicoafweging daartoe aanleiding geeft, vindt risicoafdekking plaats. Dit doen we door de risico's zoveel mogelijk gezamenlijk af te dekken. Soms heeft een risicosignaal een zodanige impact² dat onmiddellijke afdekking van alleen dat risico noodzakelijk is. De resultaten van de risicoafdekking vormen vervolgens informatie voor volgende risicoafwegingen.

De cyclus wordt afgesloten met een integrale risicoafweging over de afgelopen drie/ vijf jaren. In deze risicoafweging houden we rekening met de reeds in de totale cyclus verrichte risicoafweging- en afdekkingswerkzaamheden en de daaruit resulterende controleresultaten.

Het proces cyclisch toezicht kan schematisch als volgt worden weergegeven:

Figuur 1.1: Schematisch proces cyclisch toezicht

De risicoafweging zal in toenemende mate gestandaardiseerd, geautomatiseerd en in continuïteit plaatsvinden. Deze werkwijze draagt bij aan eenheid van beleid en uitvoering. Tot dat moment wordt risicoafweging geïnitieerd door menselijke interventie.

¹ Inbreng vanuit de praktijk wordt erg op prijs gesteld. Benut hiervoor de kennis- infrastructuur (Vaco Toezicht).

² Financieel en/ of niet financieel in de zin van non-compliance.

2. Doorontwikkeling cyclisch toezicht

De diverse onderdelen van cyclisch toezicht zijn in ontwikkeling. Deze ontwikkeling vindt deels centraal en deels regionaal plaats. Regionale pilots vinden altijd plaats onder regie van de regiegroep HHB en worden geëvalueerd en afhankelijk van het resultaat geïmplementeerd.

3. Initiëren proces cyclisch toezicht

Alle vergunninghouders vallen onder het cyclisch toezicht.

De volgende gebeurtenissen leiden tot risicoafweging:

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

4. Risicoafweging

4.1 Algemeen

Nadat één van de gebeurtenissen uit hoofdstuk 3 zich voordoet, wordt het proces risicoafweging opgestart. Dit wordt uitgewerkt in hoofdstuk 4.3. Het doel van het risicoafwegingsproces is te komen tot een inschatting van de (aard en omvang van de) risico's die de Douane loopt bij de betreffende vergunninghouder. Op

5.1.2d

basis hiervan kan de meest effectieve en efficiënte risicoafdeckingsmaatregel bepaald worden. Deze stap in het proces wordt beschreven in hoofdstuk 4.4.

5.1.2d

. Op basis van die selectie wordt een planning gemaakt voor de uit te voeren risicoafwegingen. De overige in hoofdstuk 3 genoemde gebeurtenissen leiden tot een ongeplande risicoafweging. Met deze risicoafweging en eventuele afdekking van de daaruit voortvloeiende risico's dient dan ook rekening te worden gehouden in de jaarplanning. Van risicoafwegingen vindt altijd adequate dossiervorming plaats. Dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 4.4.

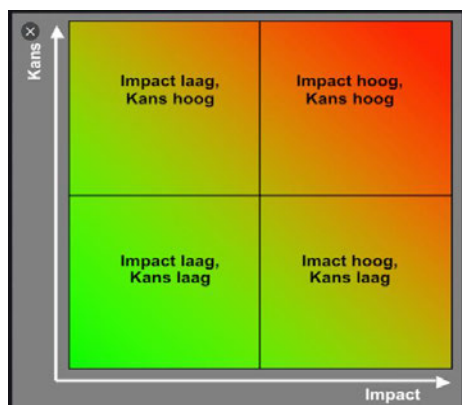
4.2 Theoretisch kader risicoafweging

Risico's⁵ kunnen in zijn algemeenheid als volgt gedefinieerd worden:

Artikel 5 lid 7 DWU omschrijft "risico" als de waarschijnlijkheid dat zich, in relatie tot het binnenbrengen, het uitgaan, de doorvoer, het overbrengen of de bijzondere bestemming van goederen die tussen het douanegebied van de Unie en landen of gebieden buiten dat gebied worden vervoerd, en in verband met de aanwezigheid van goederen binnen het douanegebied van de Unie van niet-Uniegoederen, een gebeurtenis voordoet, en de effecten van zulke gebeurtenis, die:

- a) de correcte toepassing van Unie- of nationale maatregelen in de weg staat,
- b) de financiële belangen van de Unie en haar lidstaten schaadt, of
- c) een gevaar vormt voor de veiligheid van de Unie en haar ingezetenen, de gezondheid van mens, dier of plant, het milieu of de consument;

Om de hoogte van risico's in te schatten wordt bepaald wat de impact van gebeurtenissen is en wat de kans is dat gebeurtenissen zich voordoen. De relatie tussen beide wordt weergegeven in onderstaand figuur.

Figuur 4.1: Weging risico's

Bij risico's die zich in het groene deel van bovenstaande figuur bevinden is het risico beperkt. De risico's die zich in het rode deel bevinden dienen afgedekt te worden. Het al dan niet afdekken van de oranje risico's wordt door de risicoanalist klantmanagement afgewogen. De rol risicoanalist klantmanagement is verder uitgewerkt in hoofdstuk 7.2. De risicoanalist klantmanagement legt alle beslissingen⁶ beargumenteerd vast. Om een risico af te dekken wordt een

⁵ Voor de risicoafweging van de nationale vergunningen wordt een vergelijkbare definitie gehanteerd.

⁶ Normatiek hiervoor is in ontwikkeling.

risicoafdekkingsmaatregel ingezet. Indien geen af te dekken risico (groen risico) aanwezig is, wordt er geen risicoafdekkingsmaatregel ingezet. De risicoafweging vormt uiteraard wel informatie voor de volgende risicoafwegingen.

In hoofdstuk 4.3 wordt onderscheid gemaakt in de methode en diepgang van risicoafweging, afhankelijk van de aanleiding om het risicoafwegingsproces te initiëren. Deze risicoafweging leidt tot een inschatting van de daadwerkelijke risico's gerelateerd aan deze aanleiding.

4.3 Risicoafweging per soort gebeurtenis

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

4.4 Bepalen en registeren/documenteren methode risicoafdekking

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

5.1.2d

4.5 Kwaliteitsmeting risicoafweging

Op de risicoafweging en bepaling van de methode van risicoafdekking vindt een kwaliteitsmeting plaats in KwaliteitsMeting Online (KMO). Hiervoor wordt in KMO de vragenlijst 'HBO Bedrijfsverkenning' gehanteerd. Voor de vastlegging van de resultaten van de kwaliteitsmeting is in ATD 2.0 een apart werkprogramma (B.8100) opgenomen. De PDF van de KMO-meting wordt in ATD opgenomen onder B.8100.

5. Planning risicoafdekking

De uitkomsten van de risicoafweging en bepaling van risicoafdekking worden gecommuniceerd aan de verantwoordelijke belast met de planning. Die beoordeelt op basis van de beschikbare capaciteit of de controle kan worden uitgevoerd en bij wie dit wordt belegd (dit is bij voorkeur niet degene die de risicoafweging heeft gedaan). Dit geldt zowel voor de opdracht voor administratief toezicht, alsook de overige opdrachten zoals in hoofdstuk 4 benoemd.

Mocht het uit capaciteitsoverwegingen niet mogelijk zijn om de gewenste risicoafdekking uit te voeren dan wordt deze beslissing vastgelegd in KRM en wordt het risicosignaal mee gewogen in een volgende risicoafweging.

6. Administratieve controle

De kaders, zoals opgenomen in de Controleaanpak Belastingdienst en het Handboek Controle, voor wat betreft uitvoering, dossiervorming, rapportage en kwaliteitsmeting blijven van toepassing op de administratieve controle.

7. Nieuwe rollen in het cyclisch toezicht

7.1 Inleiding

De afgelopen jaren was de klantmanager belast met het voeren van de regie op het toezicht en op de relatie. Hij was de spin in het web in de douanebehandeling van bedrijven. Diverse ontwikkelingen en de hiermee samenhangende beleidskeuzes geven een nieuwe invulling aan de rol van de klantmanager. Daarbij is een duidelijke verschuiving en tweedeling waarneembaar in de toedeling van taken en verantwoordelijkheden. We maken nu het onderscheid tussen de rol van risicoanalist klantmanagement (voorheen de "regie-op-toezicht-rol") en de rol van compliancemanager (voorheen de "regie-op-de-relatie-rol"). Om de veranderingen tussen "vroeger" en "het heden" goed te kunnen duiden, is het noodzakelijk deze nieuwe rollen in het cyclisch toezicht te beschrijven. In hoofdstuk 7.2 en 7.3 wordt een beknopte beschrijving van deze rollen gegeven. Deze beschrijvingen worden nog verder uitgewerkt.

7.2 Risicoanalist klantmanagement

De risicoanalist klantmanagement is belast met de regie op het toezicht. Op basis van gebeurtenissen (zie hoofdstuk 3), maakt hij risicoafwegingen (zie hoofdstuk 4.3). Hiervoor verzamelt hij relevante informatie, bepaalt hij de aard en omvang van de risico's en stelt hij daarna de benodigde afdekkingsmaatregelen vast. De rol van risicoanalist klantmanagement is een opdrachtgevende rol.

7.3 Compliancemanager

De compliancemanager is belast met het voeren van de regie op de relatie. Compliancemanagers vervullen hun werkzaamheden niet meer in een vaste relatie met een bedrijf, maar doen dit slechts nog op tijdelijke basis. Hun

werkzaamheden, die gericht zijn op het bevorderen van de compliance, worden daarbij in belangrijke mate aangestuurd door vastgestelde risico's van de risicoanalist klantmanagement en een opdracht om het vastgestelde risico af te dekken. Daar waar de klantmanager voorheen (veelal alleen maar) opdrachtgever was, is de compliancemanager nu een opdrachtnemer.

VERTROUWELIJK

MT afdeling Handhavingsbeleid

Naam dienstonderdeel

5.1.2i

www.belastingdienst.nl

Contactpersoon

5.1.2e

Beleidsadviseur Handhaving

M5.1.2e

5.1.2e

@belastingdienst.nl

I

Datum

20-06-2018

Versienummer

1.0

Referentienummer

Datum vaststelling

Vastgesteld door

Opdrachtgever

5.1.2e

Auteur

5.1.2e

Behandeld door

Kopie aan

Bijlagen

1

memo

Begrip Administratie in wetgeving en toezicht

1. Inleiding

Zowel in initieel onderzoek als in cyclisch toezicht is de beoordeling van administratie, administratieve organisatie en interne beheersing een steeds terugkerende stap. Afhankelijk van de te controleren vergunning is het administratiebegrip net iets anders geformuleerd maar zijn de overeenkomsten groot. In dit memo wordt nader uitgewerkt wat gemeenschappelijk is in het administratiebegrip. De analyse in dit memo beperkt zich tot die vergunningen waarbij het administratiebegrip van art. 39b, art. 148 of art. 214 DWU van toepassing is.

Deze analyse is relevant voor de eenduidigheid in werkzaamheden van de controlerend ambtenaar en is daarmee ondersteunend aan het ontwikkelen van de controleprogramma's in 5.1.2d). Immers, wat hetzelfde is hoeft maar eenmaal ontwikkeld en onderhouden te worden. De analyse wordt uitgewerkt in de volgende hoofdstukken. In hoofdstuk 2 werk ik het begrip administratie nader uit. In hoofdstuk 3 beschrijf ik het administratiebegrip zoals opgenomen in art 39b, art. 148 en art 214 DWU. In hoofdstuk 4 wordt de samenhang in eisen beschreven welke gesteld worden aan de administratie en in hoofdstuk 5 wat dat betekent voor de schermen in 5.1.2d

2. Begrip Administratie

De basis voor de eisen aan de administratie ligt in de bepalingen van het DWU, de UVo.DWU en de GVo.DWU. De Adw geeft nationale bepalingen ter uitvoering van de hiervoor genoemde wetten (art. 1.1 Adw). De administratieverplichting wordt nader uitgewerkt in art. 1:32 Adw.

Het begrip administratie wordt niet nader gedefinieerd in deze wetgeving. Zowel uit kamerstukken¹ als uit relevante accountants- en bedrijfseconomische literatuur kan worden afgeleid dat dit begrip breed dient te worden uitgelegd.

¹ Bijv. Kamerstukken II 1988/1989 21287. nr3, p 12; Wijziging van de AWR

Voor dit memo baseren we ons op de omschrijving zoals deze gehanteerd is in de voornoemde kamerstukken.

'Enerzijds wordt onder administratie het geheel van procedures en technieken verstaan dat gericht is op het verkrijgen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie. Dit noemen we ook wel administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB).

Anderzijds is de administratie het product van dit proces, de afzonderlijke transacties en de registratie daarvan in administratieve systemen, balans en verlies en winstrekening (boekhouding). Het gaat daarbij niet alleen om financiële resultaten, maar ook de vastlegging en toetsing van bestuurs- en beheersdaden, de interne organisatie in het algemeen en het interne berichtenverkeer.'

Deze administratie dient passend te zijn bij aard en omvang van de activiteiten.² Naast de algemene verplichtingen uit de nationale wetgeving zijn er een aantal administratieve eisen die voortvloeien uit het DWU en overige Uniewetgeving.

3. Eisen aan administratie uit wetgeving

Uit het Douanewetboek van de Unie en overige Uniewetgeving zijn een aantal eisen aan de administratie af te leiden. Naast algemene eisen aan de administratie die geformuleerd zijn per groep vergunningen zijn er ook specifieke vergunning gerelateerde eisen te onderkennen. In dit hoofdstuk gaan we nader in op deze algemene eisen.

De eisen aan de administratie zijn op enkele plaatsen in de wet opgenomen. Artikel 39 b DWU bevat eisen aan de handels-en vervoersadministratie en artikelen 148 en 214 DWU bevat eisen aan de administratie van het bedrijf.

3.1 Artikel 39 b DWU Deugdelijke handels-en vervoersadministratie³

Dit artikel eist dat de aanvrager kan aantonen dat hij zijn handelingen en de goederenstroom goed onder controle heeft dankzij een handels- en, in voorkomend geval, vervoersadministratie die passende douanecontroles mogelijk maakt. Belangrijk aspect daarbij is of de administratieve organisatie en interne beheersing ook past bij de bedrijfsactiviteiten en passend is voor de douaneactiviteiten/douaneroutines (incl. de vergunningen) die het bedrijf heeft. In artikel 25 UVo.DWU is deze bepaling nader uitgewerkt.

² Art 10 lid 1 BW2

³ Voor meer informatie wordt verwezen naar het Handboek Douane, de AEO-Guidelines ,memo 15-V019 en memo 16-V003.

Artikel 39 b DWU is een voorwaarde voor de volgende vergunningen:

- AEO
- Toegelaten afzender
- Toegelaten geadresseerde
- Toegelaten geadresseerde TIR-operatie
- Toegelaten afgever T2LF
- Verzegeling van een bijzonder model
- Douanevervoer met beperkte gegevensvereisten
- Gebruik elektronisch vervoersdocument als douaneaangifte
- Inschrijving in de administratie van de aangever
- Toelating douane-vertegenwoordiger⁴

Daarnaast zijn er een aantal vergunningen waar een of meer elementen van artikel 25 UVo.DWU van toepassing zijn. Dit zijn:

- doorlopende zekerheid als matiging of ontheffing wordt aangevraagd.
- vereenvoudiging bepaling douanewaarde. De voorwaarden voor deze vergunning hebben o.a. betrekking op de audittrail en een passende administratieve organisatie.

3.2 Artikel 148 DWU vergunning voor het beheer van opslagruimten voor tijdelijke opslag

Een van de voorwaarden voor deze vergunning is dat de vergunninghouder een passende administratie voert in een door de Douane goedgekeurde vorm. Aan de hand van de informatie en de gegevens in die administratie moet de Douane in staat zijn toezicht uit te oefenen op de regeling, met name wat de identificatie, de douanestatus en het overbrengen van de onder de regeling geplaatste goederen betreft. Dit is nader uitgewerkt in artikel 116 GVo.DWU.

3.3 Artikel 214 DWU Administratie bijzondere regelingen

In artikel 214 DWU staat dat de houder van de vergunning of regeling en een ieder die activiteiten uitoefent in verband met hetzij de opslag, bewerking of verwerking van de goederen, hetzij de koop of verkoop van goederen in een vrije zone, een passende administratie in een door de Douane goedgekeurde vorm moet hebben. Aan de hand van de informatie en de gegevens in die administratie moet de Douane in staat zijn toezicht uit te oefenen op de regeling, met name wat de identificatie, de douanestatus en het overbrengen van de onder de regeling geplaatste goederen betreft. Dit is nader uitgewerkt in artikel 178 GVo.DWU.

Deze eis geldt voor:

- Vergunning douane-entrepot
- Vergunning actieve veredeling
- Vergunning passieve veredeling
- Vergunning bijzondere bestemming
- Vergunning tijdelijke invoer
- Vergunning overdracht van rechten en plichten⁵

⁴ Deze toelating berust niet op het DWU, maar op art. 1:10 ADW

⁵ Deze vergunning is gebaseerd op dezelfde voorwaarden als de vergunning bijzondere bestemming.

4. Samenhang in eisen tussen verschillende groepen vergunningen

In dit hoofdstuk worden de overeenkomsten in eisen aan de administratie zoals deze in art 39b, art 148 en art 214 van het DWU te vinden zijn geanalyseerd. Belangrijke notie hierbij is dat deze eisen hiermee **niet gelijkgesteld** worden. Als de wetgever dit bedoeld had was het wel als zodanig in de wetgeving opgenomen. De **beleidsmatige** keuze wordt hier gemaakt om de eisen die we stellen aan de administratie zoals bedoeld bij art. 148 en art. 214 deels in te vullen **naar analogie** van de eisen zoals genoemd in art 25 lid 1 UVo.DWU. Dit betekent dan ook dat bij het afgeven, schorsen en intrekken van een vergunning wel degelijk rekening moet worden gehouden met de verschillen tussen de diverse vergunningen. Deze verschillen hebben zowel te maken met de verschillende aard van de vereenvoudiging als met de aanvullende eisen specifiek voor de betreffende vergunning.

Zowel in art 39b als in art. 148 en art. 214 DWU wordt de eis van een passende administratie die het mogelijk maakt toezicht uit te oefenen op de regeling in wisselende bewoordingen gesteld. De eisen van art 39b DWU worden in art 25 UVo.DWU nader uitgewerkt. In art 25 UVo.DWU wordt beschreven wat de wetgever verwacht bij een dergelijke administratie.

Bij de uitwerking van art. 148 en art. 214 DWU heeft de wetgever niet nader uitgewerkt wat aan administratie verwacht wordt bij een dergelijke vergunning maar zich beperkt tot een aantal specifieke eisen die onontbeerlijk zijn voor de controleerbaarheid van de betreffende regeling⁶.

Een nadere analyse van art. 25 UVo.DWU leert dat de eis van een passende administratie die het mogelijk maakt toezicht uit te oefenen op de regeling met name uitgewerkt staat in art 25 lid 1 letters a t/m g en k⁷ UVo.DWU.

De eisen verwoord in de letters h en j⁸ zien op respectievelijk beheersingsmaatregelen gericht op archivering van de administratie en beveiligingsmaatregelen gericht op ongeoorloofde toegang tot het computersysteem. Deze maatregelen kunnen gezien worden als randvoorwaardelijk voor een passende administratie en maken het mogelijk om toezicht uit te oefenen.

Art. 25 lid 1 letter i UVo.DWU ziet op de eis dat relevante werknemers de opdracht hebben om de douaneautoriteiten kennis te geven van eventuele nalevingsproblemen en het vaststellen van procedures voor de kennisgeving van dergelijke problemen aan de douaneautoriteiten. Ondanks de algemene eis in art 23 lid 2 DWU⁹ is dit een specifiek aan art 39 b gerelateerde eis die niet in deze vorm van toepassing is voor de administratieverplichting als genoemd in art. 148 en art 214 DWU.

Samenvattend kan gesteld worden dat de basiseisen voor een passende administratie die het mogelijk maakt toezicht uit te oefenen voor de artikelen 148 en 214 DWU gevonden kunnen worden in art 25 lid 1 UVo.DWU, met uitzondering van het gestelde in letter i¹⁰.

⁶ Nadere uitwerking in art. 116 en 178 GVo.DWU.

⁷ Geel gemarkeerd in bijlage.

⁸ Blauw gemarkeerd in bijlage.

⁹ De douaneautoriteit onverwijld in kennis te stellen van alle voorvallen die zich na de vaststelling van de beschikking voordoen en die op de continuïteit of de inhoud ervan van invloed kunnen zijn.

¹⁰ Hierdoor kan ook op controlewerkzaamheden, verricht bij vergunningaanvragen gebaseerd op respectievelijk art 148 en 214 DWU, gesteund worden bij de beoordeling van aanvragen voor vermindering doorlopende zekerheid cf. art 84 GVo.DWU

5. Samenhang in schermen 5.1.2d

Bij de ontwikkeling van de schermen in 5.1.2d maken we een onderscheid in algemene eisen aan de administratie en AO/IB (hierna administratie), specifieke vergunning gerelateerde eisen aan de administratie en specifieke vergunningseisen.

Op meerdere plaatsen in de diverse controleprogramma's wordt gebruik gemaakt van dezelfde algemene eisen aan de administratie:

- Bij initiële en herbeoordelingsonderzoeken is er een overlap in eisen tussen art 39b DWU, art 148 DWU en art 214 DWU voor wat betreft eisen aan de administratie;
- Bij onderzoeken naar de aanvaardbaarheid van de aangifte (cyclisch toezicht) steunen we zoveel mogelijk op opzet, bestaan en werking van AO/IB. Primair worden deze beoordeeld bij het initiële onderzoek. De eisen aan de administratie zijn er immers op gericht om toezicht op de regeling mogelijk te maken. Hergebruik van delen van betreffende schermen zoals gemaakt voor initiële en herbeoordelingsonderzoeken lijkt daarmee mogelijk;
- Bij CNI's kunnen mogelijk (delen van) schermen als bedoeld bij de vorige gedachtestreepjes hergebruikt worden. Immers conform de Controle aanpak Belastingdienst maken we zo mogelijk gebruik van de AO/IB van het bedrijf.

Eisen aan administratie uit DWU

Artikel 39 DWU Verlenen van status AEO

De criteria voor de toekenning van de status van "geautoriseerde marktdeelnemer" zijn de volgende:

b) de aanvrager kan aantonen dat hij zijn handelingen en de goederenstroom goed onder controle heeft dankzij een handels- en, in voorkomend geval, vervoersadministratie die passende douanecontroles mogelijk maakt;

Artikel 148 DWU

Vergunning voor het beheer van opslagruimten voor tijdelijke opslag

3. De in lid 1 bedoelde vergunning wordt slechts toegekend indien de douaneautoriteiten douanetoezicht kunnen uitoefenen zonder administratieve maatregelen te hoeven nemen die niet in verhouding staan tot de economische behoeften.

4. De houder van de vergunning voert een passende administratie in een door de douaneautoriteiten goedgekeurde vorm.

Aan de hand van de informatie en de gegevens in die administratie moeten de douaneautoriteiten in staat zijn toezicht uit te oefenen op het beheer van de opslagruimten voor tijdelijke opslag, met name wat de identificatie, de douanestatus en het verkeer van de opgeslagen goederen betreft.

Een geautoriseerd marktdeelnemer voor douanevereenvoudigingen wordt geacht aan de in de eerste en de tweede alinea vastgestelde verplichting te voldoen voor zover zijn administratie passend is met het oog op het beheer van de tijdelijke opslag.

Artikel 214 DWU

Administratie bijzondere regeling

1. Behalve voor de regeling douanevervoer of indien anders is bepaald, voeren de houder van de vergunning, de houder van de regeling en eenieder die activiteiten uitoefent in verband met hetzij de opslag, bewerking of verwerking van de goederen, hetzij de koop of verkoop van goederen in een vrije zone, een passende administratie in een door de douaneautoriteiten goedgekeurde vorm.

Aan de hand van de informatie en de gegevens in die administratie moeten de douaneautoriteiten in staat zijn toezicht uit te oefenen op de regeling, met name wat de identificatie, de douanestatus en het overbrengen van de onder de regeling geplaatste goederen betreft.

2. Een geautoriseerd marktdeelnemer voor douanevereenvoudigingen wordt geacht aan de in lid 1 vastgestelde voorwaarde te voldoen voor zover zijn administratie passend is met het oog op de betrokken bijzondere regeling.

Artikel 25 UVo.DWU **Deugdelijke handels- en vervoersadministratie**
(Artikel 39, onder b), van het wetboek)

1. Het in artikel 39, onder b), van het wetboek vastgelegde criterium wordt geacht te zijn vervuld als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) de aanvrager voert een boekhouding die in overeenstemming is met de algemeen aanvaarde boekhoudkundige beginselen van de lidstaat waar de boekhouding wordt gevoerd, de douane in staat stelt bedrijfscontroles te verrichten en voorziet in een historische gegevensregistratie die een controlespoor vormt vanaf het moment van gegevensinvoer;
- b) de administratie voor douanedoelinden van de aanvrager wordt geïntegreerd in het boekhoudsysteem van de aanvrager of maakt het mogelijk dat kruiscontroles van de gegevens met het boekhoudsysteem kunnen worden verricht;
- c) de aanvrager verleent de douane fysieke toegang tot zijn boekhoudsystemen en, in voorkomend geval, zijn handels- en vervoersadministratie;
- d) de aanvrager verleent de douane elektronische toegang tot zijn boekhoudsystemen en, in voorkomend geval, tot zijn handels- en vervoersadministratie wanneer deze systemen of administratie elektronisch worden gehouden;
- e) de aanvrager beschikt over een logistiek systeem dat een onderscheid maakt tussen Unie- en niet-Uniegoederen en, in voorkomend geval, aangeeft waar zij zich bevinden;
- f) de aanvrager beschikt over een administratieve organisatie die in overeenstemming is met het soort en de omvang van de bedrijfsactiviteiten en geschikt is voor het beheer van de goederenstroom, en over een systeem van interne controles waarmee fouten kunnen worden voorkomen, opgespoord en rechtgezet en onrechtmatige of frauduleuze transacties kunnen worden voorkomen en opgespoord;
- g) de aanvrager beschikt, indien van toepassing, over toereikende procedures voor het omgaan met certificaten en vergunningen die hem zijn verleend in overeenstemming met handelspolitieke maatregelen of maatregelen in verband met de handel in landbouwproducten;
- h) de aanvrager beschikt over toereikende procedures om zijn administratie en gegevens te archiveren en zich te beschermen tegen gegevensverlies;
- i) de aanvrager draagt er zorg voor dat relevante werknemers de opdracht hebben om de douaneautoriteiten kennis te geven van eventuele nalevingsproblemen en stelt procedures voor de kennisgeving van dergelijke problemen aan de douaneautoriteiten vast;
- j) de aanvrager beschikt over passende veiligheidsmaatregelen om het binnendringen van onbevoegden in zijn computersysteem te voorkomen en zijn documentatie te beschermen;
- k) de aanvrager beschikt, indien van toepassing, over toereikende procedures voor het omgaan met invoer- en uitvoervergunningen in verband met verboden en beperkingen, waaronder maatregelen om een onderscheid te maken tussen

goederen die zijn onderworpen aan verboden of beperkingen en andere goederen,
en maatregelen om toe te zien op de naleving van deze verboden en beperkingen.

Handreiking alle op de zaak betrekking hebbende stukken

Inhoud

1. Inleiding
 2. Wat zijn op de zaak betrekking hebbende stukken?
 3. Wat zijn niet op de zaak betrekking hebbende stukken?
 4. Geheimhouding op grond van artikel 8:29 van de Awb
 - 4.1 Regels met betrekking tot geheimhouding van op de zaak betrekking hebbende stukken in de procesvoering
 - 4.2 Gewichtige redenen
 - 4.2.1 Bescherming van persoonsgegevens en eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van derden en douaneambtenaren
 - 4.2.2 Intern beraad
 - 4.2.3 Controle-strategische informatie
 - 4.2.4 (FIOD)-Proces-verbaal, informatie uit het buitenland, OLAF-rapport, AM-melding en geheimhouding van vertrouwelijke stukken uit WZB-antwoord
 - 4.3 Lakken en schonen
 5. Risico's bij het niet overleggen van op de zaak betrekking hebbende stukken
 6. Regels in het kader van de bezwaarfase
 7. Regels in het kader van een voornemen tot het nemen van een ongunstige beschikking in het kader van de douanewetgeving (artikel 22, lid 6, DWU)
 8. Tot slot wat tips
- Bijlage 1: Stroomschema
- Bijlage 2: Jurisprudentie

1. Inleiding

Overheidsinformatie is eigendom van de overheid en kan, tenzij uitgezonderd, op enig moment openbaar gemaakt worden. In de uitvoeringspraktijk van de douane hebben wij dagelijks te maken met “zakelijke stukken” ofwel anders gezegd met “op de zaak betrekking hebbende stukken”. Het uitgangspunt is dat de informatie zoals deze is opgenomen in die zakelijke stukken, toegankelijk is voor een ieder. Hierop gelden echter wel uitzonderingen.

Regelmatig wordt vanuit de uitvoeringspraktijk de vraag gesteld wat de “op de zaak betrekking hebbende stukken” zijn. Hoe gaan wij bijvoorbeeld om met strategische informatie, e-mailcorrespondentie tussen collega's, een proces-verbaal, informatie van derden, etc. Deze vraag komt op bij de ter inzage legging van documenten in het kader van een voornemen tot het opleggen van een UTB of een naheffingsaanslag accijns of verbruiksbelasting, een voornemen tot schorsing of intrekking van een douanevergunning, een voornemen tot intrekking van een accijnsvergunning, een kennisgeving van een voorgenomen vergrijpboete (artikel 5:49 Awb), dan wel bij bezwaarbehandeling bij een verzoek om inzage van het dossier in combinatie met een hoorgesprek (artikel 7:4 Awb) en bij de toezending van de stukken bij (hoger)beroepsprocedures (artikel 8:42 en 8:108 Awb). In veel processen van de Douane zijn behandelaars dus bezig met op de zaak betrekking hebbende stukken.

Inzage betekent inzien - in de regel - op papier. Wij hebben niet de verplichting om de stukken toe te zenden. Een belanghebbende kan van alle op de zaak betrekking hebbende stukken afschriften verkrijgen. Hier is dus sprake van een recht op afschriften (artikel 7:4, lid 4, Awb). Een en ander sluit echter niet uit, dat ook digitale informatie die beschikbaar is in de systemen raadpleegbaar moet kunnen zijn.

Het is goed het doel van de verstrekking van de op de zaak betrekking hebbende stukken voor ogen te houden: ervoor zorgen dat alle betrokkenen (belanghebbende, inspecteur, ontvanger en rechter) uitgaan van dezelfde stukken waaruit de relevante feiten en omstandigheden van de zaak blijken. Het doel is om te zorgen voor een gelijke informatiepositie. Het gaat dus om stukken met feitelijke informatie.

Een belanghebbende moet inzage kunnen hebben in alle op de zaak betrekking hebbende stukken teneinde een selectie te kunnen maken ten behoeve van haar eigen dossier. Geheimhouding kan de volledige inzage echter begrenzen.

Deze Handreiking bevat praktische handvatten.

Het onderwerp “op de zaak betrekking hebbende stukken” is continu in beweging, zowel door de ontwikkelingen in de wetgeving (zoals de Wet open overheid die de Wet openbaarheid van bestuur heeft vervangen) als in de jurisprudentie. De bedoeling is om dit document dan ook bij voortdurend aan de nieuwe ontwikkelingen aan te passen. In het document zelf, en in bijlage 2 wordt verwezen naar relevante jurisprudentie.

Hieronder wordt ingegaan op de vraag wat de op de zaak betrekking hebbende stukken zijn en welke juist niet. Ook de vraag komt aan de orde wanneer op de zaak betrekking hebbende stukken niet hoeven te worden overgelegd, omdat sprake is van geheimhouding (“gewichtige redenen”).

Let op!

Al hetgeen hieronder is opgenomen, geldt voor:

- de bezwaar- en beroepsfase;
- de fase van een voornemen (ofwel “kennisgeving”) van een ongunstige beschikking in het kader van de douanewetgeving;
- de fase van een voornemen van een ongunstige beschikking in het kader van de accijnswetgeving of de wetgeving van de verbruiksbelasting.

2. Wat zijn op de zaak betrekking hebbende stukken?

In geen enkele wetgeving is een definitie opgenomen wat nu eigenlijk op de zaak betrekking hebbende stukken zijn.

Uit de jurisprudentie is echter wel af te leiden wat in ieder geval op de zaak betrekking hebbende stukken zijn. Hieruit is het volgende af te leiden.

Alle op de zaak betrekking hebbende stukken zijn:

Alle stukken

- die de inspecteur ter beschikking staan of hebben gestaan
- voor zover die stukken van belang kunnen zijn voor de beoordeling van
 - o de zaak (in de besluitvormingsfase) dan wel
 - o het geschil (in de bezwaar/(hoger)beroepsfase).

Op de zaak betrekking hebbende stukken zijn ook:

- de stukken die inspecteur zelf heeft genoemd (mondeling of schriftelijk).
- de stukken van belanghebbende zelf of waarover hij al beschikt of kan beschikken.
- de stukken waar de belanghebbende om vraagt en waarvan hij aannemelijk maakt dat die stukken bestaan en van belang kunnen zijn voor de geschilbeslechting.
- de aanleiding voor een onderzoek (bijvoorbeeld een klikbrief, renseignements of risicosignaal), voor zover van belang voor de beoordeling door de rechter van het geschil
- de stukken over interne beraadslaging
- interne memo's: als het memo ten behoeve van het te nemen besluit is opgesteld en/of het besluit mede gebaseerd is op gegevens uit het interne memo
- stukken die de inspecteur ter beschikking staan of hebben gestaan en die van belang zijn voor de geschilbeslechting, ook al heeft hij ze niet gebruikt voor het vaststellen van bijvoorbeeld de UTB
- de stukken die pas in de loop van de procedure ter beschikking komen van de inspecteur
- digitale informatie die beschikbaar is in de systemen, mits de inspecteur deze kan raadplegen en voor zover die informatie betrekking heeft op het geschil
- stukken uit een strafrechtelijk onderzoek, die niet door de OvJ zijn vrijgegeven - omdat Belastingdienstmedewerkers die bij het opsporingsonderzoek en vervolgens ook bij de aanslagregeling en de daartegen ingestelde bezwaren betrokken waren

Nader toegelicht

- de stukken die inspecteur zelf heeft genoemd (mondeling of schriftelijk).

Voorbeeld

ECLI:NL:HR:2012:BW9850: Als uit andere stukken blijkt dat er bijvoorbeeld een intern memo is en dat memo als een op de zaak betrekking hebbend stuk kan worden aangemerkt of als de inspecteur ter zitting stelt dat interne stukken ten grondslag hebben gelegen aan het besluit waarover het geschil gaat, dan zijn het op de zaak betrekking hebbende stukken.

- de stukken van belanghebbende zelf of waarover hij al beschikt of kan beschikken.

Voorbeeld

ECLI:NL:HR:2018:1319: een stuk moet ook worden overgelegd als de belanghebbende zelf al over (een afschrift van) dat stuk beschikt.

Denk aan beschikkingen, zoals de UTB, de schorsingsbeschikking of de intrekkingsbeschikking van een douanevergunning, de naheffingsaanslag accijns, de intrekkingsbeschikking van een AGP-vergunning, een eventuele boetebeschikking (ook eventuele kennisgeving, verslag (ver)hoor), stukken die in voorgaande stukken zijn genoemd, de correspondentie van de inspecteur met belanghebbende of zijn gemachtigde.

- de stukken waar de belanghebbende om vraagt en waarvan hij aannemelijk maakt dat die stukken bestaan en van belang kunnen zijn voor de geschilbeslechting.

Voorbeeld

ECLI:NL:HR:2018:1371: tegemoet dient te worden gekomen aan een verzoek van de belanghebbende tot overlegging van een gespecificeerd stuk indien deze voldoende gemotiveerd heeft gesteld dat het stuk van enig belang kan zijn (geweest) voor de besluitvorming in zijn zaak en mits het bestaan van dat stuk aannemelijk is en het stuk betrekking heeft op het geschil (ECLI:NL:HR:2020:1670).

- de aanleiding voor een onderzoek (bijvoorbeeld een klikbrief, renseignements of risicosignaal), voor zover van belang voor de beoordeling door de rechter van het geschil (ECLI:NL:HR:2018:672).
- de stukken over interne beraadslaging (collegiale raadpleging/afstemming, interne mailwisseling, standpunten/adviezen coördinatiegroepen, boeteadviezen,). Belangrijk is dat hierbij wel een beroep kan, of zelfs moet worden gedaan op het geheimhouden van (delen van) deze stukken.

Voorbeeld

De genoemde stukken zijn op de zaak betrekking hebbende stukken, maar kunnen met een beroep op artikel 8:29 Awb geheim worden gehouden. In de zaak ECLI:NL:RBBRE:2007:BC4499 oordeelde de geheimhoudingskamer dat de Belastingdienst geen interne en externe (juridische) adviezen hoeft te overleggen die dienen tot procesbepaling. Hiermee zorgt de geheimhoudingskamer voor een gelijke behandeling van partijen. Eiser hoeft immers de aan hem uitgebrachte adviezen van bijvoorbeeld zijn belastingadviseur ook niet te overleggen.

- interne memo's: als het memo ten behoeve van het te nemen besluit is opgesteld en/of het besluit mede gebaseerd is op gegevens uit het interne memo (ECLI:NL:HR:2012:BW9850; ECLI:NL:HR:2015:3602). Bijvoorbeeld een intern memo bij een controlerapport, dit kan dus een op de zaak betrekking hebbend stuk vormen;
- stukken die de inspecteur ter beschikking staan of hebben gestaan en die van belang zijn voor de geschilbeslechting, ook al heeft hij ze niet gebruikt voor het vaststellen van bijvoorbeeld de UTB, een naheffingsaanslag accijns of verbruiksbelasting, een schorsingsbeschikking of intrekingsbeschikking die ziet op een douanevergunning. Dit betekent dat dus ook ontlastende stukken op de zaak betrekking hebbende stukken zijn. De verplichting om de stukken te overleggen, is derhalve niet afhankelijk van de vraag of belanghebbende enig (positief of negatief) belang heeft bij die stukken (ECLI:NL:HR:2014:1182).
- de stukken die pas in de loop van de procedure ter beschikking komen van de inspecteur (ECLI:NL:HR:2018:672). Dit geldt ook voor stukken die binnen de "10 dagen termijn" – zie artikel 8:58 Awb – tussen de inspecteur en eiseres/belanghebbende zijn gewisseld (ECLI:NL:RBNHO:2021:11557)
- digitale informatie die beschikbaar is in de systemen, mits de inspecteur deze kan raadplegen en voor zover die informatie betrekking heeft op het geschil. Deze digitale gegevens moeten in de vorm van een afdruk of op andere geschikte wijze ter beschikking worden gesteld, denk bijvoorbeeld aan een schermprint.

Voorbeeld 1

ECLI:NL:GHSHE:2020:840: Na het doen van aangifte en het voldoen (betalen) van de aangegeven BPM zijn zowel belanghebbende als de inspecteur onbekend met het moment van registratie. Belanghebbende dient bij zijn koper navraag te doen naar dit moment en de inspecteur dient voor dit moment zijn systemen te raadplegen.

Voorbeeld 2

ECLI:NL:HR:2018:1316: Als een besluit het resultaat is van een geautomatiseerd proces en belanghebbende wil de juistheid van de bij dit proces gemaakte keuzes controleren, dan moet het bestuursorgaan zorgdragen voor de inzichtelijkheid en controleerbaarheid van die keuzes, aannames en gegevens.

- stukken uit een strafrechtelijk onderzoek, die niet door de OvJ zijn vrijgegeven – waarbij Belastingdienstmedewerkers die bij het opsporingsonderzoek en vervolgens ook bij de aanslagregeling en de daartegen ingestelde bezwaren betrokken waren die stukken bij het kennismaken van het gehele strafdossier niet hebben geselecteerd – moeten worden beschouwd als op de zaak betrekking hebbende stukken (Hoge Raad 5 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1863).

In verschillende fasen kun je te maken krijgen met op de zaak betrekking hebbende stukken.

- Voornemen besluit
- Bezwaarschrift
- Beroepschrift

In verband met een voornemen tot een ongunstige beschikking in het kader van de douanewetgeving: Volgens artikel 8, lid 1, onder c, Uvo. DWU moet de mededeling van artikel 22, lid 6, eerste alinea, DWU (het zogenaamde voornemen of kennisgeving) een verwijzing naar het recht van de betrokkene op toegang tot de documenten en informatie bevatten.

In verband met een voornemen tot een ongunstige beschikking in het kader van de accijnswetgeving of de wetgeving van de verbruiksbelasting:

Uit het zogenaamde verdedigingsbeginsel (Het recht op inzage in de stukken) vloeit voort dat de autoriteit de belanghebbende de mogelijkheid moet geven alle stukken van het onderzoeksdossier te onderzoeken die voor de verdediging relevant kunnen zijn (HvJ 7 januari 2004, C-204/00 P, Aalborg Portland, punt 68).

In verband met een bezwaarschrift:

In artikel 7:4, lid 2, Awb is opgenomen dat het bestuursorgaan het bezwaarschrift en alle verder op de zaak betrekking hebbende stukken voorafgaand aan het horen gedurende ten minste een week voor belanghebbenden ter inzage legt.

In verband met een beroepschrift:

Art. 8:42, eerste lid, Awb schrijft voor wanneer het bestuursorgaan de op de zaak betrekking hebbende stukken en het verweerschrift inzendt. Het doel van artikel 8:42 Awb is het waarborgen dat een geschil over een genomen besluit wordt beslecht op basis van alle relevante feitelijke gegevens die aan de inspecteur ter beschikking staan. Het is een fundamenteel beginsel van bestuursprocesrecht dat eiseres/belanghebbende en de rechtbank kunnen beschikken over alle op de zaak betrekking hebbende stukken die bij de inspecteur berusten. Eiseres/belanghebbende wordt zonder kennisname van deze relevante stukken belemmerd in het voeren van gefundeerd verweer tegen de bestreden beslissing en de rechter wordt bij het ontbreken van relevante informatie belemmerd in de waarheidsvinding. Ook indien eiseres/belanghebbende zelf al over de stukken beschikt, en zelfs als eiseres/belanghebbende deze aan de rechter heeft opgestuurd, ontslaat dit de inspecteur niet van zijn verplichting deze zelf nog als op de zaak hebbende stukken aan de rechter toe te zenden. Ook indien het gaat om een omvangrijk dossier, bestaande uit duizenden pagina's of vele elektronische bestanden, moet dit als op de zaak betrekking hebbende stukken ter beschikking worden gesteld. Dat kan eventueel in digitale vorm (voorzien van een adequate index en eventuele toelichting).

Als de rechter veronderstelt dat het dossier niet compleet is, zal hij de inspecteur verzoeken daarover inlichtingen te verschaffen en hem desgewenst in de gelegenheid stellen zijn verplichtingen alsnog na te komen.

Als de rechter van oordeel is dat hij zich vanwege het ontbreken van de stukken geen oordeel kan vormen, dan komt dit voor rekening van de inspecteur. In voorkomend geval kan dit leiden tot

vernietiging van het bestreden besluit. Zie ECLI:NL:RBNHO:2021:11557: In deze zaak bestond het zaaksdossier uit meer dan 50.000 pagina's. De inspecteur had het gros niet ingebracht. Hij voerde daarvoor onder meer aan de hoeveelheid werk en proceseconomie en het niet willen overvoeren van de rechter. De rechter veegde deze argumenten van tafel. Van een professionele organisatie (zoals de Douane) mag immers worden verwacht dat deze in staat is stukken aan te leveren als dat moet, zeker nu de rechtbank ook had ingestemd met digitale aanlevering. Verder was het niet aan de inspecteur om uit te maken wat de rechtbank wel of niet zou aankunnen. Sterker nog: als de inspecteur de rechter van dienst wilde zijn, kon dat prima met een digitale verstrekking voorzien van een goeie index met toelichting. Ook waren er kennelijk de nodige inhoudelijke argumenten waardoor de inspecteur niet kon volstaan met de uiteenzettingen en analyses zoals waren vermeld in het controlerapport. De rechtbank vond dat zij zonder al de achterliggende stukken de juistheid van de in geding zijnde UTB niet kon beoordelen. De inspecteur was vaak genoeg de gelegenheid geboden om de stukken in te brengen. De rechtbank had er geen zin meer in om de inspecteur die gelegenheid weer te geven, en vernietigde de UTB.

Let op:

-met bovengenoemde uitgangspunten moet je ook in de bezwaarfase en de fase van de vooraankondiging (zie hierna) rekening houden. In die fasen gaat het erom dat ook degene aan wie de beschikking of het voornemen gericht is, zich voldoende kan verweren en daarom kennis kan nemen van dezelfde stukken als waarover de inspecteur beschikt. Het onvoldoende respecteren hiervan kan tot de conclusie leiden dat de verdedigingsrechten zijn geschonden. En dit kan onder omstandigheden tot gevolg hebben dat de bestreden beschikking door de rechter wordt vernietigd;

-een goede dossiervorming is dus in alle fasen van uitermate groot belang (Fysiek toezicht, aangiftebehandeling, ATD, TBB), mede omdat alle stukken voor een eventuele beroepsfase nog steeds beschikbaar moeten blijven;

-er kunnen "gewichtige redenen" aanwezig zijn om bepaalde stukken, of passages uit bepaalde stukken, niet ter inzage te geven of niet te verstrekken (zie hierover verder onder paragraaf 4). Als stukken niet of niet volledig ter inzage zijn gegeven, dient dit goed te worden vastgelegd.

Let op!

1. Er is alleen een verplichting voor zover de stukken betrekking hebben op het geschil.
2. **Verstrek het gehele stuk.** Als een stuk kwalificeert als een op de zaak betrekking hebbend stuk dan moet het gehele stuk worden verstrekt. Dus als een stuk passages bevat die op de zaak (het geschil) betrekking hebben, is het gehele stuk een op de zaak betrekking hebbend stuk (ECLI:NL:HR:2018:672).
3. Zo nodig kan een beroep op geheimhouding worden gedaan (voor delen of voor het gehele stuk).
4. Onder 'stuk' wordt ook verstaan **in elektronische vorm vastgelegde gegevens**, ongeacht of deze moeten worden 'opgehaald' uit één of meerdere bestanden. Dit is niet beperkt tot het 'bestand', omdat relevante gegevens verspreid kunnen zijn over vele bestanden, die bovendien een dynamisch karakter kunnen hebben.

3. Wat zijn niet op de zaak betrekking hebbende stukken?

Niet op de zaak betrekking hebbende stukken, zijn:

- stukken die de inspecteur wel ter onderbouwing van zijn besluit heeft gebruikt, maar die niet langer voor de beoordeling van de zaak door de rechter van belang zijn.

Voorbeeld

de HR noemt het voorbeeld van stukken die betrekking hebben op een element van de aanslag dat in beroep niet meer ter discussie staat (ECLI:NL:HR:2018:672);

- stukken die zich bevinden onder derden (buiten de Belastingdienst) en die niet aan de inspecteur zijn verstrekt, ook al is hij bekend met het bestaan daarvan maar hij geen kennis heeft genomen van de inhoud ervan.

Voorbeeld 1

een FIOD-dossier (ECLI:NL:HR:2013:29)Voorbeeld 2

De Hoge Raad heeft in een andere zaak bevestigd dat stukken die niet zijn vrijgegeven aan de inspecteur door de Officier van Justitie in een opsporingsonderzoek geen op de zaak betrekking hebbende stukken zijn. In het arrest van 5 oktober 2018, nr. 17/03815 nuanceert de Hoge Raad dit, echter en oordeelt dat dit anders is indien belastingdienstmedewerkers die betrokken zijn bij de aanslagregeling tevens betrokken zijn geweest bij het opsporingsonderzoek en in die hoedanigheid kennis hebben genomen van tot het dossier van de strafzaak behorende stukken (ECLI:NL:HR:2018:1863).

Voorbeeld 3

De Hoge Raad oordeelt dat FIOD-stukken uit het strafdossier alleen als gedingstukken worden aangemerkt als deze de inspecteur ter raadpleging ter beschikking staan of hebben gestaan en als deze nog van belang kunnen zijn voor de (resterende) geschilpunten (ECLI:NL:HR:2021:995).

- softwareprogramma's en gegevens uit bestanden die niet voor de zaak van belang zijn en raadpleegbaar met het oog op de aan de orde zijnde zaak (HR 5-10-2018 (ECLI:NL:HR:2018:1863)).
- stukken die worden genoemd in stukken die zien op de zaak, maar zelf niet op de zaak zien (ECLI:NL:GHAMS:2601)

4. Geheimhouding op grond van artikel 8:29 van de Awb

Om te weten wat de regels zijn met betrekking geheimhouding van (bepaalde) op de zaak betrekking hebbende stukken, wordt eerst ingegaan op de regels bij een procedure bij de rechter. Daarna komen vergelijkbare regels aan de orde die gelden in zowel de bezwaarfase, de fase van het voornemen tot een ongunstige beschikking in het kader van de douanewetgeving (zoals bijvoorbeeld een UTB, schorsings- in intrekkingbeschikking) als die in het kader van de accijnswetgeving of de wetgeving in het kader van de verbruiksbelasting.

4.1 Regels met betrekking tot geheimhouding van op de zaak betrekking hebbende stukken in de procesvoering

Het uitgangspunt in het procesrecht is dat partijen en de rechter moeten kunnen beschikken over alle ongeschoonde op de zaak - lees het geschil - betrekking hebbende stukken (artikel 8:42 Awb). Op grond van artikel 8:29 Awb kan hiervan worden afgeweken als er **gewichtige redenen** zijn om de stukken geheim te houden.

Zie voor verdere informatie over de gewichtige redenen: paragraaf 4.2. "Gewichtige redenen".

Het is aan de bestuursrechter (aparte geheimhoudingskamer) om, op verzoek van de desbetreffende partij, te beslissen of er sprake is van gewichtige redenen die een absolute geheimhouding (A) of een beperkte kennisneming (B) rechtvaardigen.

(A) Als de geheimhoudingskamer tot absolute geheimhouding beslist, wordt het op de zaak betrekking hebbende stuk in het geheel onthouden. Zowel de rechter die in de hoofdzaak beslist, als de wederpartij nemen dan geen kennis van de ongeschoonde (delen van) stukken en deze blijven bij de beslissing van de hoofdzaak geheel buiten beschouwing.

(B) Bij een beperkte kennisneming wordt het op de zaak betrekking hebbende stuk uitsluitend aan de bestuursrechter verstrekt en niet aan de wederpartij. Dit kan alleen met toestemming van de wederpartij. Er is dan sprake van een geschoonde en een niet geschoonde versie.

Als de geheimhoudingskamer (beperkte) geheimhouding niet gerechtvaardigd vindt, kun je als verweerder alsnog beslissen het stuk niet in te brengen. In dat geval kan de rechter echter wel beslissen wat hem geraden voorkomt (zie hiertoe: paragraaf 5 “Risico’s bij het niet overleggen van op de zaak betrekking hebbende stukken”).

Ondanks de jurisprudentie van de Hoge Raad omtrent de reikwijdte van artikel 8:42 Awb bestaat er in de fiscale rechtspraak veel discussie over (i) de vraag of een bepaald stuk wel valt onder art. 8:42 Awb en (ii) of de inspecteur het recht toekomt een bepaald (gedeelte van een) bescheid geheim te houden ingevolge art. 8:29 Awb. Daarbij is van belang dat de belanghebbende vaak wel weet — of redelijkerwijs vermoedt — van het bestaan van bepaalde stukken, maar vanzelfsprekend de inhoud daarvan niet (exact) kent. Vaak ontkent de inspecteur niet het bestaan van deze verlangde stukken, maar stelt hij dat deze niet vallen onder de reikwijdte van artikel 8:42 Awb dan wel beroept hij zich op geheimhouding onder verwijzing naar artikel 8:29 Awb.

Let op!

Er is onderscheid tussen de geschillen omtrent:

-artikel 8:42 Awb (is een document een op de zaak betrekking hebbend stuk?) en

-artikel 8:29 Awb (mag het bestuursorgaan (gedeelten van) documenten geheimhouden?).

4.2 Gewichtige redenen

De beoordeling van een verzoek tot geheimhouding om “gewichtige redenen” vereist een belangenafweging. Uitgangspunt is dat het bestuursorgaan alle op de zaak betrekking hebbende stukken moet overleggen, ongeacht of de belanghebbende is gebaat bij het overleggen van de stukken of de belanghebbende is geschaad in zijn belangen, indien deze stukken niet worden overgelegd (HR 10 april 2015, nr. 14/01189, BNB 2015/129, V-N 2015/20.17).

In beginsel moet de inspecteur alle rapporten, adviezen en beleidsnota’s die aan de beroepsinstantie plagen te worden toegezonden ex artikel 8:42 Awb, ook reeds in de bezwaarfase voor belanghebbenden ter inzage leggen. Hetzelfde passen wij toe met betrekking tot de fase van het voornemen (“kennisgeving”) van bijvoorbeeld een UTB of een andere beschikking in het kader van de douanewetgeving. Ook in deze fase moet een belanghebbende de “zaakstukken” kunnen raadplegen, zodat hij zijn standpunt kenbaar kan maken met betrekking tot de door de inspecteur voorgenomen ongunstige beschikking (zie artikel 22, lid 6 DWU).

Zowel in de beroepsfase als in de bezwaarfase komen wij de termen “gewichtige redenen” tegen. **Een gewichtige reden kan aanleiding zijn tot geheimhouding van (delen van) een zaakstuk.**

De gewichtige redenen en dus de mogelijkheid om bepaalde stukken niet te overleggen, zien wij terug in:

- o artikel 8:29 Awb (voor de beroepsfase);

- o artikel 7:4, leden 2, 6 en 7, Awb (voor de bezwaarfase).

Ook hier passen we dezelfde criteria toe op de procedure in het kader van de vooraankondiging, dus vóór het nemen van een nadelig besluit.¹

Artikel 8:29 Awb geeft dus de inspecteur de mogelijkheid om bepaalde stukken niet te overleggen. In genoemd artikel is bepaald dat indien er gewichtige redenen aanwezig zijn om inlichtingen te weigeren of bepaalde stukken niet te overleggen, de inspecteur daar een beroep op kan doen.

Tijdens de parlementaire geschiedenis is opgemerkt dat het niet wenselijk is dat een inspecteur de rechter verzoekt om toepassing van artikel 8:29 Awb. De praktijk laat overigens een geheel ander beeld zien. Met de regelmaat van de klok wordt door de inspecteur een beroep gedaan op artikel 8:29 Awb.

Wanneer een bestuursorgaan een beroep op geheimhouding doet, gelden de **criteria van de Wet open overheid (hierna: Woo) als “ondergrens”**.² Een beroep op geheimhouding komt de inspecteur dus niet toe als het gaat om stukken of informatie die op grond van de Woo overgelegd of verstrekt moeten worden. De omstandigheid dat een bestuursorgaan een verzoek om informatie op grond van de Woo zou kunnen afwijzen, is echter niet zonder meer doorslaggevend om een beroep van het bestuursorgaan op geheimhouding te honoreren; er is dan nog een afzonderlijke toets op “gewichtige redenen” vereist. In de punten 4.2.1 tot en 4.2.4 wordt meer specifiek ingegaan op bepaalde gewichtige redenen.

Hierna zijn enkele uitzonderingsgronden van de Woo opgenomen.

Uitgangspunt Woo:

Informatie die bij een bestuursorganen berust, is openbaar, tenzij sprake is van uitzonderingsgronden (artikel 5.1 Woo). Bepaalde informatie kan geweigerd worden als er sprake is van een absolute uitzonderingsgrond (artikel 5.1, eerste lid, van de Woo). Ook kan er sprake zijn van een relatieve uitzonderingsgrond (artikel 5.1, tweede lid Woo), in dergelijke gevallen wordt het belang afgewogen tegen het belang van openbaarmaking.

Denk hierbij aan:

- ☐ Eenheid van de Kroon (daaronder valt in elk geval de eenheid tussen de Koning en ministers)
- ☐ De veiligheid van de Staat
- ☐ Bedrijfs- en fabricagegegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld
- ☐ persoonsgegevens als bedoeld in de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming)
- ☐ Betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties

¹ Zie HR 2 oktober 2020 nr 18/03521 (ECLI:NL:HR:2020:1544), onder punt 3.1.6, waarbij de inspecteur zich beriep op het niet prijsgeven van informatie, omdat dat de controlestrategie op ernstige en catastrofale wijze zou ondergraven.

² Artikel 7:4 lid 7 en artikel 8:29 lid 2 Algemene wet bestuursrecht

- ☐ Economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen
- ☐ Opsporing en vervolging van strafbare feiten
- ☐ Inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen
- ☐ Eerbiediging persoonlijke levenssfeer
- ☐ Het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen
- ☐ Belang van geadresseerde om als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie
- ☐ Voorkomen onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden

In artikel 5.2 lid 1 Woo staat dat uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verschaft over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Lid 2 geeft echter een discretionaire bevoegdheid om met het oog op een democratische bestuursvoering, en onder voorwaarden, over persoonlijke beleidsopvattingen toch informatie te verstrekken in anonieme vorm. Sinds de inwerkingtreding van de Woo en conform de Rijksbrede lijn worden persoonlijke beleidsopvattingen vaker openbaar gemaakt, al dan niet in anonieme vorm. Bij de toepassing van artikel 7:4 en 8:29 Awb kan het recht van de inspecteur op geheim intern beraad een gewichtige reden voor geheimhouding zijn. In verband met bovengenoemde “ondergrens” is het dus zaak dat er een goede afstemming plaatsvindt tussen behandelen van Woo-verzoeken en ambtenaren die bezwaar- en beroepszaken behandelen. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor de weigeringsgrond “Betrekkingen van Nederland met andere landen en staten en met internationale organisaties” (artikel 5.1 lid 2 letter a Woo). Ook dit kan een gewichtige reden zijn voor geheimhouding. Zo kan het voorkomen dat een Woo verzoek wordt ingediend over een onderwerp waarover besprekingen in bijvoorbeeld Customs Expert Groups plaatsvinden en waarvoor (voorbereidende) stukken zijn opgesteld. Datzelfde onderwerp kan het voorwerp zijn van een procedure en dus is het ook hierbij van belang dat onderlinge afstemming plaatsvindt.

VOORBEELDEN JURISPRUDENTIE GEWICHTIGE REDEN

- het belang van de inspecteur om in alle vrijheid zijn procespositie te kunnen bepalen (ECLI:NL:GHSHE:2017:3630);
- het belang dat het selecteren van de gegevens, alsmede het anonimiseren van de afdrucken van de microfiches, gezien de hoeveelheid afdrucken van microfiches en de hoeveelheid daarop vervatte gegevens, een zodanig tijdsbeslag vergt, dat dit belang bij kennisname niet meer opweegt tegen de daaraan verbonden (praktische) bezwaren (ECLI:NL:PHR:2017:1081);
- delen van een op de zaak betrekking hebbend stuk die niet relevant zijn of kunnen zijn voor het geschil (ECLI:NL:GHARL:2020:9074);
- kennisgroepstandpunten, te verdelen in antwoorden op helpdeskvragen en antwoorden op rechtsvragen:

- a. Antwoorden van kennisgroepen op *helpdeskvragen* bevatten uitleg van huidige wet- en regelgeving en jurisprudentie. De antwoorden op dergelijke vragen komen, met uitzondering van de beschouwing, voor openbaarmaking in aanmerking. De beschouwing wordt gezien als persoonlijke beleidsopvattingen in het kader van intern beraad en kan alleen onder toepassing van artikel 8:29 Awb (geheimhouding) worden ingebracht.
 - b. Antwoorden van kennisgroepen op *rechtstvragen* worden in zijn geheel aangemerkt als persoonlijke beleidsopvattingen die zijn gedaan in het kader van **intern beraad**. Deze dienen in zijn geheel te worden ingebracht onder toepassing van artikel 8:29 Awb (geheimhouding);
- ten aanzien van alle gelakte passages overweegt de geheimhoudingskamer dat het belang bij bescherming van persoonsgegevens en de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de fraudemelder aanzienlijk zwaarder weegt dan het belang dat belanghebbende heeft bij kennisneming van deze gegevens. De kenbaarheid van deze gegevens is ook niet direct van belang voor de beslissing in de hoofdzaak. De inspecteur heeft de fraudemelding namelijk noch in de bezwaarfase noch in de beroepsfase op enigerlei wijze gebruikt ter onderbouwing van zijn standpunten ECLI:NL:RBZWB:2021:1072.

Zie verder voor **meer voorbeelden** van een beroep op geheimhouding om gewichtige redenen: de sub-paragrafen 4.2.1 tot en met 4.2.4 Hierin wordt op een aantal gewichtige redenen separaat ingegaan.

Let op!

De geheimhoudingsplicht van de inspecteur is op zich geen gewichtige reden die geheimhouding rechtvaardigt (vgl. Hof 's-Hertogenbosch 17 mei 2011, 04/02823, V-N 2011/39.11, r.o. 3.18). Slechts als de geheimhoudingsplicht aanzienlijk zwaarder weegt dan het belang van belanghebbende bij onbeperkte kennisneming van de ongeschoonde stukken, is sprake van een gewichtige reden.

4.2.1 Bescherming van persoonsgegevens en eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van derden en douaneambtenaren

Indien er documenten of passages van documenten in het zaaksdossier zijn opgenomen, is het de vraag of de documenten of de passages waarbij persoonsgegevens zijn opgenomen, zodanig te anonimiseren zijn dat deze niet meer herleidbaar zijn tot de betrokken personen. De bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de veiligheid kunnen een rol spelen. Daarbij valt te denken aan de aanwezigheid van de aanmerkelijke kans dat bedreigingen en represailles zich zullen voordoen tegen de betreffende derde.

Om persoonsgegevens te mogen delen, moet voldaan worden aan de voorwaarden zoals die in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG) zijn opgenomen

Voorbeelden waarbij bescherming van persoonsgegevens en eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van derden en belastingdienstambtenaren als gewichtige reden zijn aangevoerd:

- persoonsgegevens van derden in verband met hun privacy en veelal ook de geheimhoudingsplicht van artikel 67 AWR (ECLI:NL:RBBRE:2009:BK0016);
- persoonsgegevens van individuele of groepen ambtenaren in verband met hun privacy (*bescherming van persoonsgegevens en eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van belastingambtenaren*) (ECLI:NL:GHAMS:2019:4327 en ECLI:NL:RBZWB:2021:261);
- inspecteur weigert identiteit van de tipgever prijs te geven nadat bij de behandeling in eerste aanleg is beslist dat die weigering niet gerechtvaardigd is. HR 20 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:643). Tweede cassatieberoep tegen het oordeel over de gevolgen van die weigering voor de opgelegde aanslagen (ECLI:NL:HR:2019:1715);

- enkel voor het geval in het dossier namen of persoonlijke gegevens van derden worden genoemd, is het de inspecteur toegestaan deze gegevens te schonen, indien die gegevens niet direct van belang zijn voor de onderhavige zaken, waardoor sprake is van een gewichtige reden aan de kant van de inspecteur, waar geen of weinig belang van belanghebbende tegenover staat (ECLI:NL:GHSHE:2020:2213);
- de Duitse douane verstrekt een strafrechtelijk rapport aan Douane NL. Dit verstrekte strafrechtelijk rapport mogen wij op grond van het verdrag van Napels II gebruiken voor de fiscale aangelegenheid/besluitvorming (Dit verdrag betreft de wederzijdse bijstand en samenwerking tussen douaneadministraties). In het rapport staan verklaringen van derden opgenomen. De naam, adres, telefoonnummers e.d. van werknemers en andere derden moeten worden geschoond.
Een werknemer kan zijn verklaring als klokkenluider hebben afgelegd of als “handen van de baas”. De privacy van de werknemer moet dan ook worden beschermd.
Het gaat veelal ook over het verwerken van persoonsgegevens waardoor naast de geheimhouding ook de bepalingen vanuit de AVG spelen. Een rechtvaardigingsgrond om de gegevens te mogen verwerken, (verstrekken) moet aanwezig zijn;
- (FIOD)-Proces-verbaal: een op de zaak betrekking hebbend stuk (een PV) dient te worden overgelegd. In een PV kunnen persoonsgegevens van derden voorkomen. Daarbij is de vraag of dit PV wordt verstrekt met of zonder gelakte passages. Met gelakte passages dienen we ons te beroepen op een “gewichtige reden”. Een gewichtige reden kan liggen in de bescherming van persoonsgegevens.

Als de betrokkene het stuk (PV) al heeft, dan zou je je kunnen afvragen of we onze geheimhoudingsplicht schenden door de rechter dit ter beschikking te stellen in de wetenschap dat de belanghebbende het al heeft.

Persoonsgegevens in een PV mogen wij in principe niet delen in verband met de Wpg en de geheimhoudingsplicht. Om problemen met de geheimhouding te voorkomen, wordt in gevallen als deze geadviseerd de stukken langs de geheimhoudingskamer te laten gaan.

(zie verder onder punt 4.2.4).

4.2.2 Intern beraad

Intern beraad is een gewichtige reden om een stuk of een passage geheim te houden. De inspecteur heeft namelijk recht op vrijheid en vertrouwelijkheid van intern beraad en intercollegiale toetsing. Dit kan een belang zijn dat geheimhouding van stukken op grond van artikel 8:29 Awb kan rechtvaardigen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat het doel van de in artikel 11, eerste lid, van de (voormalige) Wob neergelegde bescherming van **persoonlijke beleidsopvattingen** is de bescherming van de vrije meningsvorming, het belang om in vertrouwelijke sfeer te kunnen “brainstormen” zonder vrees voor gezichtsverlies en het kunnen waarborgen dat bij de primaire vormgeving van het beleid de betrokkenen in alle vrijheid hun gedachten en opvattingen kunnen uiten Kamerstukken II 1986/87 19 859, nr. 3, blz. 14 en 38. Ook zij die van buiten in de sfeer van het interne beraad zijn getrokken, worden door artikel 11 van de Wob beschermd.

De jurisprudentie van de geheimhoudingskamers erkent op zich als gewichtige reden dat de inspecteur zijn procespositie moet kunnen bepalen en hem daarbij een zekere ruimte toekomt, zonder dat de in dat kader te maken afwegingen bij de wederpartij bekend worden (zie onder meer Hof Amsterdam 4 juni 2015, 13/00777-00799A, V-N 2015/55.22.2, r.o. 2.15).

Dit brengt echter niet mee dat het recht van intern beraad altijd en zonder nadere toelichting een reden tot geheimhouding oplevert.

Let op!
Vaste jurisprudentie van de geheimhoudingskamers:

Slechts indien de voor geheimhouding aangevoerde redenen aanzienlijk zwaarder wegen dan het belang van de belanghebbende bij onbeperkte kennisneming van de stukken, is sprake van gewichtige redenen die geheimhouding rechtvaardigen. Dit is vaste jurisprudentie van de geheimhoudingskamers.

Er kan dus niet op voorhand van worden uitgegaan dat 'intern beraad' aanzienlijk zwaarder weegt dan het belang van een belanghebbende bij onbeperkte kennisneming van stukken

Hieronder zijn een aantal **richtinggevende uitspraken** opgenomen die zien op **juridisch intern beraad**:

- de inspecteur mag **ambtelijke adviezen van de kennisgroep omzetbelasting** geheim houden. Dat kan anders zijn indien de inhoud van die stukken ook bijvoorbeeld niet aan belanghebbende bekende feitelijke informatie bevat, waardoor het verdedigingsbelang van belanghebbende in het gedrang zou kunnen komen.
Met betrekking tot het beroep op het belang van vrijheid en vertrouwelijkheid van juridisch intern beraad wordt wel door de rechtbank het volgende opgemerkt:
Het belang van vrijheid en vertrouwelijkheid van juridisch intern beraad kán een rechtvaardiging zijn voor geheimhouding van (delen van) stukken. Dit brengt niet mee dat geheimhouding gerechtvaardigd is voor alle passages die in een intern advies onder 'beschouwing' staan. De omstandigheid dat geheimhouding een aantasting vormt van het principiële belang van belanghebbende bij onbeperkte kennisneming, brengt mee dat niet lichtvaardig 'geschoond' mag worden en dat bij het 'schonen' steeds afgevraagd moet worden of een voldoende zwaarwegend belang bestaat om een passage geheim te houden (ECLI:NL:RBZWB:2021:261);
- stukken met intern beraad/advies en intercollegiale toetsing (ECLI:NL:RBZWB:2020:1496): ook de inspecteur heeft recht op vrijheid en vertrouwelijkheid van intern beraad en intercollegiale toetsing. Daar komt nog bij dat mag worden aangenomen dat het intern beraad/advies, voor zover relevant, zijn weerslag heeft gevonden in (bijvoorbeeld) het opgestelde controle rapport, dat aan belanghebbende ter beschikking is gesteld. Dat kan anders zijn indien de inhoud van die stukken ook niet aan belanghebbende bekende feitelijke informatie bevat, waardoor het (verdedigings)belang van belanghebbende in gedrang zou kunnen komen;
- het geheimgehouden stuk is een **e-mailbericht** dat is verstuurd door en aan een medewerker van de Belastingdienst. In dit stuk staan persoonlijke meningen en standpuntbepalingen. De geheimhoudingskamer overweegt dat het geheimgehouden stuk bestaat uit passages die vallen onder de vrijheid en vertrouwelijkheid van **juridisch intern beraad** van de Belastingdienst. Daar komt nog bij dat het intern beraad/advies, voor zover relevant, zijn weerslag heeft gevonden in het verweerschrift, zodat belanghebbende bekend is met de uiteindelijke standpuntbepaling. Dat kan anders zijn indien de inhoud van die stukken ook niet aan belanghebbende bekende feitelijke informatie bevat, waardoor het (verdedigings)belang van belanghebbende in gedrang zou kunnen komen (ECLI:NL:RBZWB:2020:5737);
- een belanghebbende heeft onder meer **kladstukken en werkdocumenten/aantekeningen van de controleur** opgevraagd. De inspecteur heeft heel in het algemeen gesteld dat de controleur in vrijheid aantekeningen moet kunnen maken en dat dat belang wordt gedekt door artikel 11 van de Wob. De rechtbank acht het van belang dat medewerkers van de inspecteur bij controleonderzoeken in vrijheid kladstukken en werkdocumenten/aantekeningen kunnen maken bij de voorbereiding van hun rapportage. De rechtbank is van oordeel dat deze medewerkers bij de voorbereiding van een rapportage van een controleonderzoek onevenredig zouden worden gehinderd indien zij zich bij elke aantekening zouden moeten afvragen hoe deze aantekening zou overkomen bij inzage door de belanghebbende. **Daar komt nog bij dat kladstukken en werkdocumenten/aantekeningen slechts van belang zijn indien en voor zover zij enig gevolg hebben (gehad) voor de belastingheffing en dat mag worden aangenomen dat de kladstukken en werkdocumenten/aantekeningen, voor zover relevant, hun weerslag vinden in de door de medewerker opgestelde rapportage.** Dit een en ander, in onderling verband bezien, leidt de rechtbank tot het oordeel dat de inspecteur in het algemeen gewichtige redenen heeft om het overleggen van kladstukken en werkdocumenten/aantekeningen van de controleur te weigeren;

- **een intern emailbericht met betrekking tot de in te stellen controle:**

Het stuk bevat enkele feitelijke gegevens over belanghebbende en voor het overige procedurele afspraken. Het stuk hoeft niet te worden overgelegd.

Let op!

Wanneer een document bedoeld is om intern te blijven, worden de passages uit het document met beleidsopvattingen (meningen) die tot een persoon te herleiden zijn niet openbaar gemaakt. Andere passages zonder persoonlijke beleidsopvattingen moeten wél openbaar worden gemaakt.

Voorbeeld

Met persoonlijke beleidsopvatting wordt onder andere bedoeld: meningen, voorstellen, adviezen, risicoafwegingen, argumenten, aanbevelingen en conclusies van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid.

Soms is het niet mogelijk om de persoonlijke beleidsopvattingen in een document voor intern beraad te scheiden van de rest van de informatie in het document. In zo een geval wordt het gehele document niet verstrekt.

Let op: Aanduidingen op documenten zoals “vertrouwelijk”, “strikt persoonlijk” of “geheim” betekenen niet automatisch dat die documenten niet openbaar gemaakt mogen worden. Wel kan zo een aanduiding een indicatie zijn dat deze beperking van toepassing is.

Let op!

Het recht op intern beraad levert niet altijd een gewichtige reden tot geheimhouding op. De voor geheimhouding aangevoerde redenen moeten immers aanzienlijk zwaarder wegen dan het belang van de belanghebbende bij onbeperkte kennisneming van de stukken.

4.2.3 Controle-strategische informatie

De inspecteur kan belang hebben bij een effectieve controle en controle- en/of behandelstrategie, waaronder begrepen een effectieve en efficiënte interne werkwijze en het voorkomen van calculerend en/of anticiperend gedrag van belastingplichtigen.

Dit kan een gewichtige reden zijn voor geheimhouding. Zie: ECLI:NL:GHAMS:2020:3010, Hof Amsterdam 4 juni 2015, nrs. 13/00777 t/m 13/00799, V-N 2015/55.22.2 en (ECLI:NL:GHAMS:2006:AW2127).

Zie ook: ECLI:NL:GHARL:2018:4458. Ook hier spelen controle-strategische overwegingen die beperkte kennisneming van de stukken rechtvaardigen.

4.2.4 FIOD-Proces-verbaal, informatie uit het buitenland, OLAF-rapport, AM-melding en geheimhouding van vertrouwelijke stukken uit WZB-antwoord

Het openbaar maken van bepaalde informatie kan de opsporing of vervolging van strafbare feiten ernstig belemmeren. Hierbij kan het gaan om het belang van de opsporing en vervolging in een concreet geval, maar ook in het algemeen.

FIOD-Proces-verbaal:

Ingeval van een FIOD-Proces-verbaal (hierna: PV) zijn twee situaties te onderscheiden.

I De OvJ geeft toestemming om een PV te gebruiken voor belastingdoeleinden

De OvJ heeft toestemming gegeven om een FIOD-Proces-verbaal (hierna: PV) te gebruiken voor belastingdoeleinden. Een dergelijk PV is een op de zaak betrekking hebbend stuk. Weliswaar heeft de medewerker gebruik gemaakt van passages uit het PV dat bijvoorbeeld “slechts” 60 bladzijden bevat, toch zal hij het gehele PV moeten overleggen. In het arrest van de Hoge Raad d.d. 4 mei 2018 (ECLI:NL:HR:2018:672) is namelijk o.a. neergelegd dat als een stuk (zoals bijvoorbeeld een PV) passages bevat die op de zaak betrekking hebben, dit stuk als geheel een op de zaak betrekking hebbend stuk is.

In verband met de strafrechtelijke kant heeft de belanghebbende zelf het PV vaak ook al. Het gehele PV dient dus te worden overgelegd. Daarbij is de vraag of dit wordt verstrekt met of zonder gelakte passages. Met gelakte passages dienen we ons te beroepen op een “gewichtige reden”.

Als de betrokkene het stuk (PV) al heeft, dan is er enkel nog de vraag of we onze geheimhoudingsplicht schenden door de rechter dit ter beschikking te stellen in de wetenschap dat de belanghebbende het al heeft.

Om problemen met de geheimhouding te voorkomen, wordt in gevallen als deze de lijn aangehouden om de stukken langs de geheimhoudingskamer te laten gaan.

II De OvJ geeft geen toestemming om een PV te gebruiken voor belastingdoeleinden

Enkele Belastingdienstmedewerkers hebben aan strafrechtelijke onderzoeken meegewerkt en uit het strafdossier stukken geselecteerd die van belang konden zijn voor de belastingheffing van belanghebbende.

Behoren ook de stukken uit het strafdossier die niet door deze medewerkers zijn geselecteerd, tot de op de zaak betrekking hebbende stukken? Uit het arrest van de Hoge Raad 5 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1863 volgt dat stukken uit een strafrechtelijk onderzoek, die niet door de OvJ zijn vrijgegeven - omdat Belastingdienstmedewerkers die bij het opsporingsonderzoek en vervolgens ook bij de aanslagregeling en de daartegen ingestelde bezwaren betrokken waren die stukken bij het kennisnemen van het gehele strafdossier niet hebben geselecteerd – moeten worden beschouwd als op de zaak betrekking hebbende stukken.

Stukken uit een strafrechtelijk onderzoek die door de OvJ niet zijn vrijgegeven, kunnen dus in de fiscale procedure toch behoren tot de op de zaak betrekking hebbende stukken.

Informatie uit het buitenland

De betrekkingen die Nederland heeft met andere staten of internationale organisaties zijn van groot belang. Openbaarmaking van bepaalde documenten kan deze relaties verstoren. Indien een verzoek om inzage betrekking heeft op stukken van of correspondentie met instellingen van de Europese Unie (zoals de Europese Raad, de Europese Commissie en het Europees Parlement) is de Verordening (EG) Nr. 1049/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2001 inzake de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie (hierna: Eurowob) van toepassing.

De Eurowob (De Openbaarheidsverordening van de Europese Unie) regelt de toegang tot de documenten die in het bezit van de Europese instellingen zijn. Maar omdat er een intensief documentenverkeer bestaat tussen de EU en de lidstaten, liggen ook veel Europese documenten bij de overheid van de verschillende lidstaten. Wanneer iemand inzage wil in documenten van EU-instellingen, dan moet de desbetreffende Europese instelling om een zienswijze worden gevraagd (zie: artikel 5 van de Eurowob).

Informatie die in het kader van internationale gegevensuitwisseling is verkregen, mag in beginsel niet enkel om die reden geheim worden gehouden ECLI:NL:RBZWB:2018:535).

OLAF-rapport

Het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF) heeft als taak administratieve onderzoeken te verrichten op het gebied van de bescherming van de financiële belangen van de Unie. OLAF onderzoekt administratieve onregelmatigheden en ook strafbare gedragingen.

In de Verordening (EU, EURATOM) Nr. 883/2013 is opgenomen dat na afloop van een onderzoek door OLAF een verslag wordt opgesteld (met hierin o.a. de rechtsgrondslag van het onderzoek, het verloop van de procedure, de geconstateerde feiten, de voorlopige juridische kwalificatie en de inschatting van de financiële gevolgen van die feiten).

Het verslag aan een Lidstaat gaat vergezeld van aanbevelingen betreffende het al dan niet ondernemen van actie. De aanbevelingen vermelden in voorkomend geval of er door de instellingen, organen en instanties en door de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten administratiefrechtelijke, financiële en/of gerechtelijke acties dienen te worden ondernomen; in het bijzonder worden de geschatte in te vorderen bedragen en de voorlopige juridische kwalificatie van de geconstateerde feiten vermeld.

Bij de opstelling van deze rapporten en aanbevelingen wordt het nationale recht van de betrokken lidstaat in aanmerking genomen. De verslagen vormen op dezelfde wijze en onder dezelfde voorwaarden als de door de nationale administratieve controleurs opgestelde administratieve verslagen toelaatbare bewijsmiddelen in de administratieve of gerechtelijke procedures van de lidstaat waar het gebruik ervan nodig blijkt. De verslagen worden beoordeeld volgens dezelfde regels als de administratieve verslagen van de nationale administratieve controleurs en hebben dezelfde bewijskracht.

Kortom: Een OLAF-rapport wordt dus op een zelfde wijze beoordeeld als bijvoorbeeld een nationaal rapport (zoals een CNI-rapport) met betrekking tot de vraag of sprake is van een zaakstuk en of eventueel sprake is van een gewichtige reden die geheimhouding rechtvaardigt.

AM-melding³

In de diverse lidstaten zet OLAF een AM-melding (assistance mutuelle) uit, dat bestaat uit een omschrijving van het mogelijke fraudepatroon, eventueel betrokken partijen, en de te ondernemen stappen om het mogelijke financiële risico zoveel mogelijk af te dekken.

De behandeling van een AM-melding is geen vrijblijvendheid, maar een verplichting met mogelijke financiële consequenties voor de lidstaat.

Het dossier kan een dergelijke AM-melding bevatten. De AM-melding kan een zaakstuk zijn. Er kunnen dan gewichtige redenen zijn die geheimhouding van (passages) van de AM-melding rechtvaardigen. De AM-melding kan namelijk controle-strategische informatie bevatten.

In de AM-melding kunnen ook namen van personen zijn opgenomen. Bescherming van persoonsgegevens en eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van derden kan dan als gewichtige reden tot rechtvaardiging van de geheimhouding gelden.

Geheimhouding van vertrouwelijke stukken uit WZB-antwoord

Wanneer zich in een dossier een stuk bevindt dat afkomstig is van een derde land en dat is verkregen op basis van een verdrag tot wederzijdse bijstand, dan zijn de specifieke verdragsbepalingen op dat stuk van toepassing. Wanneer het stuk een voorbehoud voor het gebruik bevat, bijvoorbeeld dat het niet verstrekt mag worden aan een derde partij⁴ en/of dat het niet gebruikt mag worden in een gerechtelijke procedure, dan moet dat voorbehoud gerespecteerd worden. Verstrekking aan een derde partij en/of gebruik in een procedure kan dan alleen wanneer het verstrekken land voor dat specifieke stuk expliciet toestemming geeft tot gebruik in die procedure. In alle andere gevallen geldt het volgende.

Het stuk zal aangemerkt moeten worden als op de zaak betrekking hebbend. Belanghebbende zal moeten weten dat dit stuk bestaat, bijvoorbeeld door het te vermelden in een inventarislijst bij een dossier. Het mag echter niet verstrekt of ter inzage gegeven worden, aangezien verstrekken en ter inzage geven vormen van gebruik zijn. In de beroepsfase zal het stuk aan de geheimhoudingskamer moeten worden voorgelegd, met een beroep op artikel 8:29 Awb. De gewichtige reden is dat het verstrekken een verdragsschending oplevert en de betrekkingen van Nederland met andere staten in gevaar kan brengen.

³ Bij vragen met betrekking tot de AM-melding: neem contact op met het team AFCOS.

⁴ Bijvoorbeeld een aangever en/of haar gemachtigde.

De geheimhoudingskamer kan dan oordelen:

- dat het belang van geheimhouding zwaarder weegt dan het belang van belanghebbende bij kennisneming van het stuk en dat belanghebbende niet geschaad is in zijn procespositie;
- dat het belang van belanghebbende op kennisneming van het stuk zwaarder weegt dan het belang van geheimhouding, en dat het ter beschikking moet worden gesteld. In dat geval dient u contact op te nemen met het cluster formeel recht van het landelijk kantoor Douane;
- dat het stuk geheim moet blijven, en dat belanghebbende geschaad is in zijn procespositie, en dat de rechter bij de beoordeling in de hoofdzaak het stuk buiten beschouwing dient te laten.

Een eigenmachtige beslissing van de behandelend inspecteur om in strijd met het verdrag of het gemaakte voorbehoud, het stuk ter beschikking van belanghebbende te stellen is een schending van het verdrag en behoort niet tot de bevoegdheid van de inspecteur. Het is aan de geheimhoudingskamer om hierover een beslissing te nemen.

4.3 Lakken en schonen

Als de inspecteur ingebrachte stukken wil schonen, moet hij per stuk en per passage aangeven welke concrete, op dat stuk en die passage van toepassing zijnde, gewichtige reden hij van toepassing vindt en welke belangenafweging hij daarbij heeft gemaakt (Geheimhoudingskamer Hof Arnhem-Leeuwarden 30-9-2019, nr. 15/01309).

Per afzonderlijk stuk en per afzonderlijke geschoonde passage moet de inspecteur concreet aangeven welke specifieke gewichtige redenen hij hiervoor heeft en welke belangenafweging daarbij geldt.

Lakken en schonen moet specifiek, per zaak en per passage!

Praktijkvoorbeeld:

De geheimhoudingskamer constateert dat de Inspecteur in de door hem overgelegde overzichten (inhoudsopgaven) van de stukken als gewichtige reden enkel “intern beraad” heeft aangevoerd. De geschoonde passages zijn weggelakt. In de betreffende stukken zelf is geen melding gemaakt van de specifieke reden van dit weglakken. In een brief deelt de geheimhoudingskamer aan de Inspecteur mee aan welke vereisten de over te leggen stukken, mede **in verband met de zeer grote omvang van de hoeveelheid stukken**, waaronder ten minste 2.229 e-mails, dienen te voldoen. Daarbij is er onder meer op gewezen dat van de e-mailberichten een **inhoudsopgave** dient te worden verstrekt waarin:

- 1) elke afzonderlijke e-mail van een nummer is voorzien, en
- 2) elke afzonderlijke e-mail benoemd wordt naar datum, afzender, ontvanger en eventueel onderwerp en,
- 3) per afzonderlijke e-mail wordt aangegeven of die e-mail ten dele of geheel is geschoond, en
- 4) per afzonderlijke e-mail de gewichtige reden wordt vermeld waarop een beroep wordt gedaan, indien die reden een andere is dan het recht op vrijheid en vertrouwelijkheid van intern beraad

Let op!

Indien sprake is van een grote hoeveelheid aan dezelfde soort documenten, zal een en ander overzichtelijk aan de rechtbank (of het gerechtshof) moeten worden aangeleverd, waarbij per afzonderlijk document de gewichtige reden moet worden vermeld en welke belangenafweging daarbij geldt.

Zorg ervoor dat de gelakte stukken of passages niet meer leesbaar zijn!

5. Risico's bij het niet overleggen van op de zaak betrekking hebbende stukken

Uit artikel 8:31 van de Awb blijkt dat de bestuursrechter uit het niet overleggen van de op zaak betrekking hebbende stukken de gevolgtrekkingen kan maken die hem geraden voorkomen. Dat mag hij echter niet zonder partijen de gelegenheid te geven zich daarover uit te laten (ECLI:NL:HR:2015:740).

De consequentie kan dan zijn:

- vernietiging van de belastingaanslag en boetebeschikking (ECLI:NL:GHAMS:2018:2591);
- buiten beschouwing laten van bepaalde door de inspecteur overgelegde stukken of een voor belanghebbende gunstigere verdeling van de bewijslast;
- boetematiging bij het in de waan laten van belanghebbende over de aanleiding voor het bedrijfsonderzoek (ECLI:NL:GHDHA:2020:1201);
- veroordeling tot vergoeding van de (integrale) proceskosten en griffierechten (ECLI:NL:GHAMS:2020:685);
- schending van het Unierechtelijke verdedigingsbeginsel. Dit leidt echter slechts tot nietigverklaring van het genomen besluit, wanneer de desbetreffende administratieve procedure zonder de onregelmatigheid **een andere afloop** zou kunnen hebben gehad (vgl. HvJ EU 12 juli 2014, nrs. C-129/13 en C-130/13 (Kamino International Logistics BV en Datema Hellman Worldwide Logistics), BNB 2014/231, V-N 2014/36.6, punt 79 en 80, en het eindarrest HR 26 juni 2015, nr. 10/02774 bis, BNB 2015/186, V-N 2015/33.5, HR 15 mei 2020, nr. 18/01696 ECLI:NL:HR:2020:873) en HR 19 juni 2020, nr. 18/03982 (ECLI:NL:HR:2020:1044). De vraag of het besluitvormingsproces van de douaneautoriteiten zonder schending van het verdedigingsbeginsel een andere afloop zou kunnen hebben gehad, dient de rechter te beoordelen aan de hand van de specifieke feitelijke en juridische omstandigheden van het geval.

Maar het kan ook zijn dat de rechter geen gevolgen aan het niet overleggen verbindt.

6. Regels in de bezwaarfase (artikel 7:4 van de Awb)

De verplichting voor een bestuursorgaan om belanghebbenden in de bezwaarfase inzage te verlenen in alle stukken die op de zaak (het geschil) betrekking hebben, is vrijwel dezelfde als in de beroepsfase. In artikel 7:4, zesde lid, van de Awb is opgenomen dat de inspecteur bepaalde stukken niet toevoegt aan het dossier *voor zover* dat voor geheimhouding om gewichtige redenen is geboden.

De inspecteur hoort de belanghebbende te informeren over de stukken die hij met een beroep op gewichtige redenen niet ter inzage geeft. Tegen de weigering tot inzageverstrekking van bepaalde stukken kan geen bezwaar worden gemaakt. Pas in beroep zal een rechter de toelaatbaarheid van geheimhouding van de stukken toetsen.

Let op!

■ Het inzien van alle op de zaak betrekking hebbende stukken is gekoppeld aan het hoorgesprek. Ziet belanghebbende af van de mogelijkheid te worden gehoord: de op de zaak betrekking hebbende stukken hoeven niet ter inzage te worden gelegd.

■ Het bezwaarschrift en alle verder op de zaak betrekking hebbende stukken moet voorafgaand aan het horen gedurende ten minste een week voor belanghebbenden ter inzage liggen.

7. Regels in het kader van een voornemen tot het nemen van een ongunstige beschikking in het kader van de douanewetgeving (artikel 22, lid 6, DWU)

Uit artikel 22, lid 6, DWU volgt dat voordat een ongunstige beschikking wordt verleend, de douaneautoriteiten belanghebbende meedelen op welke gronden zij voornemens zijn hun beschikking te baseren. De belanghebbende wordt in de gelegenheid gesteld zijn standpunt kenbaar te maken binnen een specifieke termijn. Deze termijn bedraagt 30 dagen (artikel 8 GVoDWU en artikel 8 lid 2 UVoDWU). In artikel 8 Uvo. DWU is opgenomen dat deze “mededeling” (anders gezegd: voornemen of kennisgeving) melding maakt van deze termijn, een verwijzing moet bevatten naar de informatie en documenten waarop de douane haar voornemen tot het afgeven van een beschikking baseert en het recht van betrokkene op toegang tot deze documenten en informatie.

Omdat het voornemen tot het nemen van een ongunstige beschikking een voorportaal is voor de daadwerkelijke beschikking met daaropvolgend een eventuele bezwaar of beroep gericht tegen deze beschikking, worden dezelfde regels zoals vermeld onder 6. “Regels in de bezwaarfase (artikel 7:4 van de Awb)” hierbij gehanteerd.

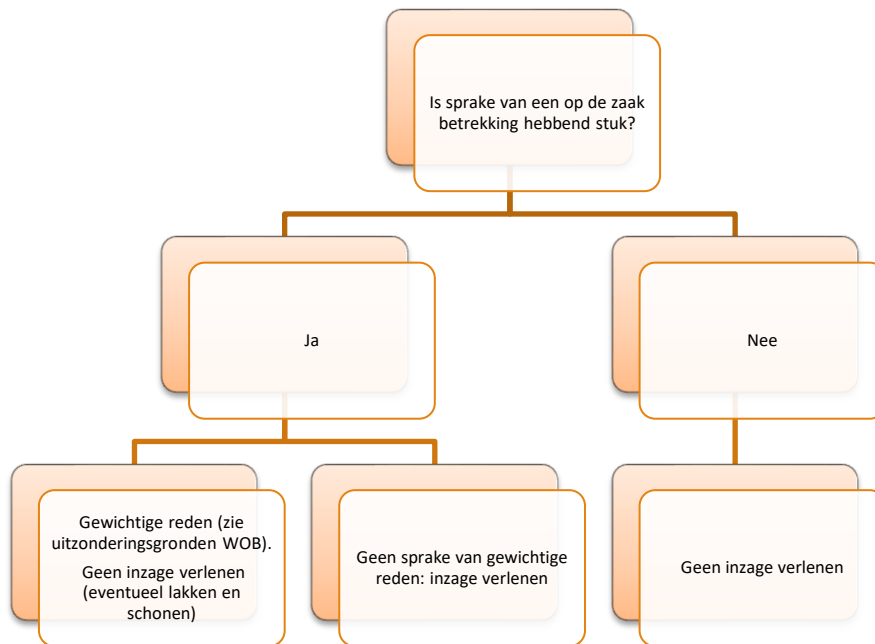
8. Tot slot wat tips

- 1) Zorg in een zo vroeg mogelijke (controle)fase al voor duidelijke vastleggingen en een complete dossiervorming van de op de zaak betrekking hebbende stukken. Dit zal in het begin dus bijna alles zijn, later wordt dit beperkt tot het geschil. Maak daarbinnen al een onderscheid tussen stukken die ter inzage moeten worden verstrekt en stukken die (geheel of gedeeltelijk) om gewichtige redenen geheim moeten blijven.
- 2) Als je bij inzage in een dossier bepaalde delen (bijvoorbeeld namen) weglakt, bedenk dan dat je opereert op het gebied van artikel 7:4 en artikel 8:29 van de Awb. Indien de wederpartij bezwaren heeft tegen het weglakken van bepaalde delen, dan kan dit in de beroepsfase aan een geheimhoudingskamer worden voorgelegd.
- 3) Ook wij kunnen een gemotiveerd verzoek doen aan belanghebbende om de op de zaak betrekking hebbende stukken te delen, bijvoorbeeld als belanghebbende opnamen heeft gemaakt van een gesprek met de Douane over een geschilpunt.
- 4) Wees over feitelijke informatie transparant. Denk aan de gelijkheid van de procespartijen, ‘equality of arms’ en beroep je alleen als het echt nodig (of verplicht) is op geheimhouding vanwege gewichtige redenen.
- 5) Wees je ervan bewust dat als je zelf refereert aan stukken of schriftelijke interne afstemming, belanghebbende deze stukken zal verwachten te zien bij de inzage. Dit zijn niet altijd per definitie ‘op de zaak betrekking hebbende stukken’. Wees dus voorzichtig met het zelf noemen van stukken of interne afstemming.
- 6) Als je van plan bent een beroep op geheimhouding te doen voor een stuk dat kwalificeert als een op de zaak betrekking hebbend stuk, voeg dan in het bezwaar/boete dossier een blanco pagina toe en schrijf daarop wat voor een stuk het is en welke gewichtige redenen voor geheimhouding er zijn.
- 7) Garandeer een klikker nooit dat hij of zij “geheim” blijft.
- 8) Inzage is onomkeerbaar, dus loop de stukken die je ter inzage legt altijd goed door (dat er niet per ongeluk iets anders bij zit)!
- 9) Het is niet de bedoeling dat de inspecteur de stukken aanlevert door ze in een verzameling verhuisdozen bij de rechtbank te (laten) bezorgen: hij moet specificeren welk materiaal relevant is voor welke stellingen. Doet hij dat niet, dan riskeert hij dat de belastingrechter het aangeboden bewijsmateriaal negeert.
- 10) Wees je bewust dat veel stukken en correspondentie op de zaak betrekking hebbende stukken zijn en onder ogen van de rechter kunnen komen. Let dus op je taalgebruik!

Een goede voorprocedure is van belang voor de procederende inspecteur. Denk dus aan: 1. het belang van alle op de zaak betrekking hebbende stukken;
--

2. de afwegingen bij het niet verstrekken;
 3. de relatie met het bezwaar en de voorprocedure
- Bij twijfel: stem af met de regionale vaco Formeel Recht!**

Bijlage 1

Bijlage 2 Selectie uit recente jurisprudentie

Gerechtshof Den Haag 24 maart 2022, nr. BK-21/00260 (ECLI:NL:GHDHA:2022:789)

Hof herhaalt het oordeel van de HR dat:

- de verplichting van artikel 8:42 Awb ook geldt voor de stukken die de inspecteur wel ter beschikking staan of hebben gestaan, maar die hij niet heeft gebruikt voor de onderbouwing van zijn besluit.
- indien een stuk passages bevat die op de zaak betrekking hebben, het stuk als geheel een op de zaak betrekking hebbend stuk is. Door de inspecteur ingeroepen gewichtige belangen:
 - beschermen van de privacy van belastingambtenaren;
 - belang van de Belastingdienst bij een effectieve controle en controle- en/of behandelstrategie, waaronder begrepen een effectieve en efficiënte interne werkwijze en het voorkomen van calculerend en/of anticiperen gedrag van belastingplichtigen;
 - persoonlijke opvattingen/vrije meningsvorming/juridische advisering en afstemming.

Rechtbank Noord-Holland 20 april 2022 AWB22/1383 (ECLI:NL:RBNHO:2022:3698)

Toets: indien de door verweerder voor geheimhouding aangevoerde redenen aanzienlijk zwaarder wegen dan het belang van verzoeksters bij onbeperkte kennisneming van delen van de op de zaak betrekking hebbende stukken, is sprake van gewichtige redenen die geheimhouding rechtvaardigen. De toets of daarvan sprake is dient per stuk of per onderdeel van een stuk aan de hand van verweerders motivering van zijn verzoek plaats te vinden.

Gaat in casus om delen van een bijlage van een OLAF rapport. De inspecteur beroept zich op controle strategisch belang. Rb oordeelt dat een verplichting deze informatie te openbaren zodanig afbreuk doet aan de informatievergaring en daarmee de procespositie van verweerder dat beperkte kennisneming gerechtvaardigd is. De informatie uit de douaneaangiften van verzoekster is zo zeer verweven met de gehanteerde controlemethoden, dat ook ten aanzien daarvan beperkte kennisneming gerechtvaardigd is op deze grond.

Rechtbank Noord-Holland 4 mei 2022, nr. AWB 19/3114 (ECLI:NL:RBNHO:2022:4260)

Betreft een utb wegens hoeveelheidsoverschrijdingen AV. Uit het verslag van het hoorgesprek kan niet worden afgeleid dat het controlerapport met betrekking tot een voorafgaande periode een rol heeft gespeeld bij de besluitvorming over de nu in geding zijnde douaneschuld. Het rapport is dus niet een stuk in de zin van artikel 8:42 Awb. Als eiseres een beroep op dit rapport had willen doen, bijvoorbeeld omdat zij aan dat rapport het vertrouwen ontleende dat de plaatsingshoeveelheden akkoord waren bevonden, dan had het op haar weg gelegen om dit rapport zelf in te brengen. Vergunningen van andere vergunninghouders zijn volgens de rechtbank niet aan te merken als op de zaak betrekking hebbende stukken. Indien eiseres deze vergunningen in het geding had willen betrekken, dan had zij dit zelf moeten doen.

Gerechtshof Amsterdam 13 mei 2022 nr. 21/00142-GHK (ECLI:NL:GHAMS:2022:1452)

Betreft een beroep tegen een informatiebeschikking. Het Hof stelt dat de inspecteur nog doende is om de omvang van de materiële belastingschuld vast te stellen, en het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat hij daarbij op onaanvaardbare wijze wordt gehinderd indien belanghebbende in staat wordt gesteld door kennisneming van alle of bepaalde op de zaak betrekking hebbende stukken haar informatieverschaffing af te stemmen op de gegevens waarover de inspecteur reeds beschikt. Het belang van de effectiviteit van het door de Belastingdienst uit te oefenen toezicht op de naleving van de belastingwetten brengt mee dat passages die inzicht geven in de controlestrategie en die aan

een effectieve controle en een effectief onderzoek naar de omvang van de belastingschuld in de weg zouden staan indien ze bekend zouden worden gemaakt, geheim worden gehouden. Dit belang weegt in een procedure inzake een informatiebeschikking, dus lopende het onderzoek naar de omvang van de materiële belastingschuld, zwaarder dan in een procedure waarin de inspecteur die belastingschuld al heeft vastgesteld.

Voorts wijst het Hof op het belang dat de inspecteur in overleg met andere ambtenaren van de Belastingdienst moet kunnen treden en hij zijn gedachten onbelemmerd moet kunnen bepalen/vormen, zodat die gedachtenvorming, indien deze nog niet is afgerond, niet voor derden toegankelijk mag zijn. De inspecteur moet bij de uitoefening van zijn publieke taak zijn (proces)positie kunnen bepalen en daarbij komt hem een zekere ruimte toe, zonder dat dat bepalen en de in dat kader te maken afwegingen bij de wederpartij bekend worden.

Rechtbank Noord-Holland 2 juni 2022, nr. AWB 18/2042 (ECLI:NL:RBNHO:2022:4719)

Betreft een naheffingsaanslag accijns die verband houdt met een strafrechtelijk onderzoek naar het in strijd met wettelijke bepalingen voorhanden hebben van accijnsgoederen (bovenmatige proviandering en vervolgens in het binnenland verdwijnen van sigaretten). De inspecteur overlegt in eerste instantie slechts stukken uit het gehele FIOD dossier, dat hem al bij het opleggen van de naheffingsaanslag geheel ter beschikking stond, en pas in een laat stadium, vlak voor de zitting, het gehele dossier. Eiser stelt nog dat préweegdocumenten, stukken die zien op het tripartite-overleg en overige correspondentie tussen verweerder en het OM op de zaak betrekking hebbende stukken zijn.

De rechtbank baseert zich op de uitspraken van de Hoge Raad van 23 mei 2014, ECLI:NL:HR:2014:1182, 4 mei 2018, ECLI:NL:HR:2018:672 en 25 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:995. De Rechtbank oordeelt dat met het (veel te) laat overleggen van het gehele FIOD-dossier in strijd is gehandeld met artikel 8:42 Awb en dat daarmee de goede procesorde is geschonden. Gevolg daarvan is dat de rechtbank alleen rekening houdt met de in eerste instantie door de inspecteur overgelegde passages uit het FIOD-dossier. De stelling van de inspecteur dat eiser zelf al veel eerder de beschikking had over het volledige dossier, verandert niets aan de conclusie dat verweerder niet heeft voldaan aan de verplichting tijdig alle op de zaakbetrekking hebbende stukken over te leggen en dat verweerder heeft gehandeld in strijd met de goede procesorde.

Met betrekking tot het préweegdocument, etc.: ten aanzien van deze stukken heeft verweerder gemotiveerd verklaard dat zij geen onderdeel uitmaken van het fiscale dossier en dat het stukken zijn waarover hij nimmer heeft beschikt. De rechtbank heeft geen aanleiding te twijfelen aan deze verklaring en acht deze verklaring van verweerder geloofwaardig. Eiser heeft hiertegenover onvoldoende aannemelijk gemaakt dat en in hoeverre verweerder over die stukken heeft beschikt. Eiser is niet gekomen met concrete gegevens waaruit blijkt dat verweerder daar wel over (heeft) beschikt. Gesteld noch gebleken is dat zich hier een situatie voordoet die vergelijkbaar is met die in het arrest van de Hoge Raad van 5 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1863. Nu de voormelde stukken verweerder niet ter raadpleging ter beschikking hebben gestaan bij het opleggen van de naheffingsaanslag en ook thans niet ter raadpleging ter beschikking staan, zijn reeds hierom deze stukken geen op de zaak betrekking hebbende stukken in de zin van artikel 8:42 van de Awb.

Rechtbank Gelderland 16 juni 2022, nr. AWB-21/2465 (ECLI:NL:RBGEL:2022:23034)

Betreft een naheffingsaanslag accijns (shishalounge). Eiser stelt dat hij in het bezit is van stukken die hij van de inspecteur heeft gekregen, maar die de inspecteur niet als op de zaak betrekking hebbende stukken heeft overgelegd. De rechtbank stelt vast dat hier inderdaad sprake is van op de zaak betrekking hebbende stukken. Eiser heeft echter niet aannemelijk gemaakt dat en op welke wijze hij is benadeeld door het ontbreken van deze stukken, hij beschikte immers reeds over deze stukken en heeft deze zelf in de procedure ingebracht. De rechtbank heeft op deze wijze ook kennis kunnen nemen van deze stukken en verbindt geen gevolgen aan het niet verstrekken van de stukken door de inspecteur.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 19 juli 2022, nr 21/00910 (ECLI:NL:GHARL:2022:6391)

Het Hof gaat met name in op de relatie tussen artikel 8:42 Awb enerzijds en artikel 67 AWR en de AVG anderzijds. Het oordeelt dat artikel 8:42 Awb een wettelijk voorschrift is als bedoeld bij artikel 67 lid 2 letter a AWR, zodat de Inspecteur zich ter motivering van zijn beroep op beperkte kennisneming

niet met vrucht kan beroepen op de geheimhoudingsplicht van artikel 67 lid 1 AWR. Het inzenden van de op de zaak betrekking hebbende stukken (i.c. persoonsgegevens) is aan te merken als het verstrekken door middel van doorzending of op andere wijze ter beschikking stellen van gegevens als bedoeld in de AVG. Omdat het inzenden een wettelijke verplichting is, is deze vorm van verwerking daarmee tevens noodzakelijk in de zin van artikel 6 lid 1, aanhef en onder c AVG, en wordt voldaan aan de voorwaarde zoals opgenomen in het derde lid van genoemd artikel. Dat betekent dat in de AVG geen gewichtige reden is gelegen voor de beperking van de kennisneming van de genoemde persoonsgegevens.

Dat er geen strijd is met de geheimhoudingsplicht of de AVG betekent echter niet dat er geen zwaarwichtige redenen in de zin van artikel 8:29 Awb zouden kunnen bestaan. Dat artikel vraagt een eigen afweging van de belangen. Het Hof kent gewicht toe aan de omstandigheid dat niet denkbeeldig is dat ook in hoger beroep sprake is van omkering en verzwaring van de bewijslast en dat aan belanghebbende een vergrijpboete is opgelegd. Dit maakt dat hier het belang van belanghebbende bij volledige kennisneming zwaarder moet wegen dan het belang van derden bij niet-bekenmaking.

Gerechtshof Den Haag 25 augustus 2022, nr BK-22/00419 en 420

(ECLI:NL:GHDHA:2022:2570) Aangezien het hoofdgeding mede over bestuursrechtelijke boeten gaat, heeft belanghebbende een zwaarwegend belang bij kennisneming van alle gedingstukken. Een belastingplichtige mag niet worden veroordeeld op basis van stukken die hij niet mag zien en waartegen hij zich dus niet kan verdedigen, en uitgesloten moet worden dat hem stukken worden onthouden die ontlastend (kunnen) zijn. Het Hof zal daarom uiterst terughoudend zijn met het toestaan dat de Inspecteur bepaalde delen uit het boetedossier geheim houdt of slechts aan het Hof kenbaar maakt.

Hof wijst ook nog op artikel 5.2 lid 1 van de Woo en de daarin gegeven definitie van persoonlijke beleidsopvattingen. De geheimhoudingskamer zal daarom het verzoek van de Inspecteur slechts toewijzen voor zover de passages daadwerkelijk persoonlijke opvattingen zijn en geen – kort gezegd – onderdelen met een overwegend objectief karakter.

Hoge Raad 11 november 2022, nr. 20/03686 (ECLI:NL:HR:2022:1611)

Verhouding tussen artikel 2c lid 4 van de Wet op de Accijns en artikel 8:42 Awb.

Het functioneel parket doet op verzoek van de FIOD een rechtshulpverzoek aan de Italiaanse autoriteiten. Deze rapporteren dat de 13 zendingen alcoholhoudende dranken niet zijn aangekomen in het belastingentrepot en dat de EMCS-melding vals is gebleken. De inspecteur stelt belanghebbende op de hoogte van de bevindingen en zijn voornemen een naheffingsaanslag op te leggen. Tevens wordt deze in de gelegenheid gesteld om aan te tonen dat de overbrenging op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden dan wel waar de onregelmatigheid heeft plaatsgevonden. De inspecteur heeft desgevraagd kopieën verstrekt van stukken uit het FIOD dossier m.b.t. het strafrechtelijk onderzoek naar de desbetreffende zendingen. Belanghebbende heeft geen opheldering kunnen geven binnen de gestelde termijn.

Belanghebbende stelt dat de inspecteur niet heeft voldaan aan artikel 8:42 Awb en voert daartoe aan dat de FIOD twee dossiers heeft opgemaakt, waaronder het hiervoor genoemde, dat beide dossiers zien op één onderzoek dat zich richtte op één organisatie waarbinnen in georganiseerd verband grote zendingen zonder afdracht van accijns werden vrijgespeeld en dat de FIOD dit onderzoek kunstmatig in tweeën heeft geknipt, belanghebbende aldus in bewijsnood brengende.

Hof oordeelde dat dit andere dossier niet hoorde tot de op de zaak betrekking hebbende stukken, omdat het niet aannemelijk is dat de 13 zendingen in twee verschillende strafrechtelijke onderzoeken zijn betrokken, en het andere dossier feiten zou bevatten m.b.t. accijnsheffing ter zake van deze zendingen. De HR oordeelt:

“Belanghebbende heeft in hoger beroep aangevoerd dat haar belang bij het verkrijgen van stukken uit het andere dossier van de FIOD verband houdt met het door het Hof te beslechten geschil over de plaats waar de dertien zendingen alcoholhoudende dranken tijdens het vervoer aan de schorsingsregeling zijn onttrokken en daarmee in welke lidstaat mag worden overgegaan tot heffing van accijns ter zake van uitslag tot verbruik. In hoger beroep was niet in geschil dat de Inspecteur, voordat hij tot naheffing is overgegaan, belanghebbende in de gelegenheid heeft gesteld om het in

artikel 2c, lid 4, van de Wet bedoelde bewijs te leveren van de plaats waar de onregelmatigheid heeft plaatsgevonden. De stukken van het geding laten geen andere conclusie toe dan dat belanghebbende niet binnen de daarvoor gegeven termijn dergelijk bewijs heeft geleverd, welk bewijs zou meebrengen dat de Inspecteur op grond van artikel 2c, lid 3, van de Wet in samenhang gelezen met artikel 10, lid 4, eerste alinea, van Richtlijn 2008/118/EG niet bevoegd is om de verschuldigde accijns te heffen. Met na afloop van die termijn geleverd bewijs over de plaats van een onregelmatigheid in een andere lidstaat kan geen rekening worden gehouden bij het beoordelen van de heffingsbevoegdheid van de Inspecteur.

Gelet op hetgeen hiervoor in 4.2.2 is overwogen, kan inbreng door de Inspecteur in deze gerechtelijke procedure van stukken uit het andere dossier van de FIOD niet van belang zijn voor de besluitvorming door de rechter, in aanmerking genomen dat deze procedure aanhangig is gemaakt nadat de in 4.2.2 bedoelde termijn voor het leveren van bewijs door belanghebbende was verstreken. Het Hof heeft daarom terecht beslist dat de Inspecteur niet was gehouden om stukken uit dat andere dossier in deze procedure als op de zaak betrekking hebbende stukken in de zin van artikel 8:42 Awb in het geding te brengen, wat er zij van de daartoe door het Hof gebezigde gronden.”

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 16 november 2022 nrs. BKDH-21/01114 t/m 1119.
(ECLI:NL:GHSHE:2022:4499)

Het Hof ziet aanleiding de Inspecteur te veroordelen tot een hogere dan forfaitair vastgestelde proceskostenvergoeding, omdat hij, net als in de procedure in eerste aanleg, ook in hoger beroep niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken heeft overgelegd.

Rechtbank Noord-Nederland 10 januari 2023, nr. AWB 21/4030 (ECLI:NL:RBNNE:2023:124)
Naar het oordeel van de rechtbank dient bij de beoordeling of het beraad en/of overleg een intern karakter heeft te worden uitgegaan van de organisatie van de Belastingdienst in zijn geheel, zoals beschreven in artikel 3 van de Uitvoeringsregeling Belastingdienst 2003.

Het uitwisselen van stukken tussen (ambtenaren die optreden namens) de inspecteur en (ambtenaren van) de FIOD kan daardoor, in het kader van de toets of geheimhouding dan wel beperkte kennisneming gerechtvaardigd is, als een interne uitwisseling van stukken worden beschouwd. Ten aanzien van deze stukken kan de inspecteur dan ook een beroep op artikel 8:29 Awb doen.

Gerechtshof Amsterdam 4 april 2023, nrs. 21/00349 en 00353 (ECLI:NL:GHAMS:2023:1009)
De verplichting tot het verstrekken van de op de zaak betrekking hebbende stukken heeft ten doel te waarborgen dat een geschil wordt beslecht op basis van alle relevante feitelijke gegevens die aan de inspecteur ter beschikking staan of hebben gestaan, zodat de belanghebbende zich daarover kan uitlaten en de rechter daarmee bij zijn beoordeling rekening kan houden (Hoge Raad 4 mei 2018, nr. 16/04237, ECLI:NL:HR:2018:672, r.o. 3.4.1). Het gaat hierbij om de stukken die de ambtenaren die bij het opleggen van de aanslag / uitnodiging tot betaling en/of de bezwaar- en beroepsbehandeling betrokken zijn of zijn geweest ter beschikking staan of hebben gestaan, en dus niet om stukken die ter beschikking staan of hebben gestaan aan andere medewerkers van de Belastingdienst, die wel krachtens mandaat namens dezelfde inspecteur optreden, maar op geen enkele wijze zijn betrokken bij het bestreden besluit. Ook daarom hoeft de inspecteur niet op zoek te gaan naar de memo's, waarvan hij ter zitting heeft verklaard dat hij deze niet kent (zie 2.5).

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 1 maart 2023, nrs. BKDH-21/00568 t/m 00570
(ECLI:NL:GHSHE:2012:1013) Met betrekking tot het beroep op artikel 8:42 Awb stelt het Hof voorop dat de inspecteur is gehouden alle stukken aan de bestuursrechter over te leggen die aan hem ter beschikking staan of hebben gestaan en die van belang kunnen zijn voor de beslechting van de (nog) bestaande geschilpunten (vgl. HR 4 mei 2018, ECLI:NL:HR:2018:672, BNB 2018/164, r.o. 3.4.2, onder i)). Tot de door de inspecteur over te leggen stukken behoren niet stukken die zich bevinden onder derden (bijvoorbeeld het Openbaar Ministerie) en die niet aan hem zijn verstrekt, ook al is hij bekend met het bestaan daarvan (vgl. HR 12 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:29, BNB 2013/226, r.o. 3.3.1.3). Tot de door de inspecteur over te leggen stukken behoren evenmin stukken die zijn opgesteld of vergaard

door een ambtenaar die behoort tot een ander organisatieonderdeel van de Belastingdienst dan dat van de inspecteur, indien niet is voldaan aan de hiervóór in de eerste volzin bedoelde voorwaarden (vgl. HR 25 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:995, BNB2021/160, r.o. 2.3.3). Verder geldt dat in geschillen over de heffing van belastingen als bestuursorgaan in de zin van artikel 8:42, lid 1, Awb heeft te gelden de 'inspecteur' als bedoeld in artikel 2, lid 3, letter b, AWR, in samenhang gelezen met hoofdstuk 2 van de Uitvoeringsregeling Belastingdienst 2003, in het bijzonder het daarin opgenomen artikel 5. De inspecteur is immers degene die op grond van hoofdstuk III AWR belastingaanslagen vaststelt en oplegt en die in procedures bij de belastingrechter optreedt als wederpartij van de belanghebbende (zie HR 25 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:995, BNB 2021/160, r.o.2.3.2). Dit een en ander betekent, anders dan belanghebbende meent, dat stukken die zijn opgesteld door of in het bezit zijn van een ambtenaar die behoort tot een ander organisatieonderdeel van de Belastingdienst dan dat van de Inspecteur (dus hier: tot een ander organisatieonderdeel dan het onderdeel Belastingdienst/Particulieren, bedoeld in artikel 3, lid 1, letter a, Uitvoeringsregeling Belastingdienst 2003) en die niet aan de Inspecteur – of aan een andere ambtenaar van het onderdeel Belastingdienst/Particulieren – ter raadpleging ter beschikking staan of hebben gestaan, *niet* tot de op grond van artikel 8:42, lid 1, Awb over te leggen stukken behoren.